

ההסתדרות
לרפואת שיניים
בישראל
ISRAEL
DENTAL ASSOCIATION

רפואת הפה והשיניים

עיתון ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל THE JOURNAL OF THE ISRAEL DENTAL ASSOCIATION

כרך מ"ד, גיליון מס' 4, כסלו תשפ"ה • Volume 42, No. 4, December 2024

הכנס המדעי-לאומי ה-29 של הר"ש

"רפואת שיניים על כל גווניה"
"Dentistry in all its aspects"

הילטון ת"א | 18-20.12.24

הר"ש מייחלת לשובם במהרה של החטופים וחיילי צה"ל לביתם.

גאים להציג את הטכנולוגיה החדשנית טכנולוגית הדור הבא
לשמירה על בריאות כלל חלל הפה

הגנה יעילה יותר* של המשנן,
לשון, לחיים וחניכיים

קולגייט טוטאל החדשה המכילה Dual Zinc + Arginine
הומצאה מחדש כדי לפעול פרואקטיבית עם
הביולוגיה והכימיה של חלל הפה.

- הפחתה יעילה יותר בכמות החיידקים בכל משטחי חלל הפה 12 שעות לאחר צחצוח.*1
- מחלישה עד לכדי הרג את החיידקים
- יוצרת מחסום הגנתי על גבי רקמות קשות ורכות כנגד צמיחת חיידקים

לבריאות טובה יותר,* תמליץ למתרפאך על קולגייט טוטאל החדשה

*Statistically significant greater reduction of cultivable bacteria on teeth, tongue, cheeks, and gums with Colgate Total® vs non-antibacterial fluoride toothpaste at 4 weeks, 12 hours after brushing.
'Significant reductions in plaque and gingivitis at 6 months vs non-antibacterial fluoride toothpaste; p<0.001.²

References: 1. Prasad K, J Clin Dent , submitted August 2018. 2. Garcia-Godoy F, et al. J Clin Dent , submitted August 2018.

הכנס המדעי-לאומי השני בעיתות מלחמה פרופ' בני פרץ	5	על פניו
"רפואת שיניים על כל גווניה"	6	הכנס המדעי-לאומי
	13	מפת הכנס
	15	תקצירי הרצאות
The second scientific-national conference at times of war Prof. Benny Peretz	90	Editorial

צילום השער: בשורות טובות במהרה!
צילום: עו"ד יפה זגדון

רפואת הפה והשיניים

THE JOURNAL OF THE ISRAEL DENTAL ASSOCIATION עיתון ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

עורך: פרופ' בני פרץ

המחלקה לרפואת שיניים לילדים, ביה"ס לרפואת שיניים, אוניברסיטת תל-אביב, תל-אביב.

E-mail: bperetz@tauex.tau.ac.il

Medline: Refuat Hapeh

Vehashinayim

חברי המערכת:

פרופ' עימאד אבו אל נאג'

ד"ר מאיר אדוט

ד"ר מיכאל אטינגר

פרופ' אילנה אלי

ד"ר גלית אלמוזנינו

ד"ר מיכאל אלתרמן

פרופ' דורון אפרמיאן

ד"ר רן יהלום

ד"ר יצחק חן

פרופ' מרק ליטנר ז"ל

ד"ר יניב מאיר

פרופ' יהושע מושנוב

ד"ר חיים נוימן

פרופ' עודד נחליאי

פרופ' יוסי ניסן

פרופ' גבי צ'אושו

פרופ' סטלה צ'אושו

פרופ' ניקולאי שארקוב - בולגריה

פרופ' איילה שטבהולץ

פרופ' אדם שטבהולץ

ד"ר טלי שקרצי

הוצאה לאור:

ההסתדרות לרפואת שיניים - מרכז הפקות

מנהלת המערכת:

עו"ד יפה זגדון

טל: 03-6283707, פקס: 03-5287751

דואר אלקטרוני: yaffaz@ida.org.il

עיצוב ועריכה גרפית:

Sivan Designs - סיון איפנברג לביא

הפקה:

דפוס דנה - דיזינגוף 76, תל אביב-יפו

מטרות

אין המערכת אחראית לתוכן ולצורת החומר המופיע בחלק הפרסומי של העיתון, הפרסום, לרבות תוכנו, הינם באחריותו הבלעדית של המפרסם, כך שלא תוטל בגינם כל אחריות, מכל סוג שהוא, על הר"ש ו/או על הר"ש ייזום וניהול פרויקטים בע"מ. כל חבר הר"ש מתבקש לבדוק את הפרסום ולהחליט, ע"פ שיקול דעתו, אם הוא מעוניין בהצעה המועלת בו. עם זאת, חומר הפרסום חייב לעלות בקנה אחד עם מדיניות הפרסום של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

תפוצה

העיתון יופץ כרבעון בין כלל חברי ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

הוראות למחברים

מאמרים יש לשלוח במייל, בקבצי וורד, לכתובת העורך, פרופ' בני פרץ, המופיעה בדף זה. תמונות יש לשלוח בקובץ נפרד ב-pdf או jpg באיכות דפוס (300dpi).

המאמר

החומר המוגש אמור לכלול ממצאים או סקירות שלא התפרסמו או הוגשו לפרסום בעיתון אחר. החומר יכתב בעברית נכונה ועדכנית, בתוספת תקציר באנגלית. שמות של מחלות ומונחים רפואיים יופיעו בשם השגור בפי הרופאים, ולא דווקא בשם העברי. יש להשתמש באותו שם או מונח עקבי לאורך כל המאמר. רצוי שעם הופעתו הראשונה של השם בגוף המאמר הוא יובא גם האנגלית, בסוגריים. ניתן להשתמש בשמות מקוצרים.

התקציר באנגלית

בדף נפרד יופיע תקציר המאמר באנגלית. בדף התקציר יופיע שם המאמר, שמות המחברים ושם המוסד שאליו הם קשורים. דגש מיוחד יש לתת בתקציר לתוצאות ולמסקנות המאמר. אורך התקציר עד 500 מילים.

רשימת המקורות

הפניות לרשימת המקורות שמהם מצטט המאמר או שעליהם הוא מסתמך יופיעו בגוף המאמר במספרים בסוגריים על פי סדר הופעתם. רשימת המקורות באנגלית תצורף בדף נפרד. כל מקור יכלול, בסדר הבא: שמות המחברים (שם משפחה מלא ואחריו שמות פרטיים בראשי תיבות), שם המאמר, שם כתב העת שבו הוא מופיע, השנה, מספר הכרך ומספרי העמודים. אם מספר המחברים במאמר המצוטט עולה על שלושה, יופיעו רק שלושת הראשונים ברשימה בתוספת המילים et al. שם העיתון המצוטט יופיע בהתאם לקיצור שמות העיתונים כפי שהם מופיעים בכרך חודש ינואר של Index Medicus. ספרים יופיעו ברשימה על-פי שם מחבר הפרק המצוטט, שאחריו יבואו שם הפרק, שם הספר, שם העורך, שנת ההוצאה ומספרי העמודים.

דוגמה לרשימת מקורות

- Ploni A, Almoni B. Filling and Drilling Using Laser equipment. J Isr Dent Assoc 1993; 95: 32-37.
- Cohen A. Denistry in Israel, In: Levi B. Textbook in Public Dentistry, Jerusalem, Steimatzki 1993: p. 95-98.

טבלאות

טבלאות יופיעו בגוף המאמר בקובץ וורד.

הפניית הקורא בגוף המאמר לתמונה או לטבלה תיעשה תוך ציון מספרם בסוגריים.

המאמרים הם על דעת המחברים ומתפרסמים על פי אמות מידה מקצועיות-מדעיות בלבד.

המערכת שומרת לעצמה את הזכות לערוך שינויים בעריכה ובסגנון כמו גם לדחות את המאמר, חלקו או כולו. אין המערכת אחראית לתוכן הכתוב ולדעות המובעות. לכותבים זרים תיתן המערכת שירות של תרגום המאמר לעברית.

מדיניות הפרסום

אין המערכת אחראית לתוכן ולצורת החומר המופיע בחלק הפרסומי של כת העת. עם זאת, חומר הפרסום חייב לעלות בקנה אחד עם מדיניות הפרסום של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

הכנס המדעי-לאומי השני בעיתות מלחמה

הנושאים בכנס משקפים נאמנה את מרב העיסוק הקליני והמחקרי של רופאי השיניים בארץ. זאת היא במה לשיתוף החברים במחקרים, בשיטות טיפול, באמצעי טיפול ובנושאים חדשניים אשר רופאי השיניים בארץ (ובעולם) נחשפים אליהם. כמו כן ייערכו בכנס סדנאות מעשיות בתחום האסתטיקה.

תודות לאנשים הרבים אשר תרמו לקיום הכנס: ליו"ר הכנס ד"ר ליאור קצפ, לחברי הוועדה המארגנת, ולחברי הוועדה המדעית ובראשם לד"ר מאיר אדוט ולד"ר בועז שי. כל החברים תרמו מזמנם וממרחם להצלחת הכנס.

ראוי לציין, כי הכנס השנתי של הר"ש מאורגן ומנוהל לגמרי על ידי עובדות ועובדי הר"ש ולא על ידי חברת כנסים חיצונית. כאן המקום להודות לכל האנשים שמעורבים מאחורי הקלעים בקיום הכנס: ליפה, שפרה, טליה, איציק, טובה ולאביטל.

בברכת כנס מדעי-לאומי מוצלח!
בתקווה לחזרתם במהרה של החטופים, ולהחלמה מהירה של הפצועים.

פרופ' בני פרץ

כבכל שנה, זהו גיליון הכנס המדעי-לאומי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל. כלולים בו תוכנית הכנס וכן קורות החיים של המרצים ותקצירי הרצאותיהם.

זהו הכנס המדעי-לאומי השני בשנה זו. הכנס הקודם היה בחודש מאי 2024, והוא נערך בעקבות ביטול הכנס שאמור היה להיערך בדצמבר 2023, וזאת בשל המלחמה שהחלה לאחר הטבח שביצע החמאס ב-7 באוקטובר 2023.

גם כעת נמשכת הלחימה, וביותר מחזית אחת, והחטופים עדיין אינם איתנו. אלא שהחיים ה"רגילים" חייבים להימשך, ובחודש דצמבר 2024, ייערך הכנס השנתי לשנת 2024, משמע השנה, הר"ש עורכת שני כנסים לאומיים.

הכנס הקרוב יהיה מוקדש לפנימים השונות של רפואת השיניים וייקרא "רפואת שיניים על כל גווניה". הוועדה המארגנת והוועדה המדעית של הכנס המדעי-לאומי הכינו בעבודה מאומצת ויסודית כנס למופת, אשר כבכל שנה יהיה מפגן של מצוינות.

ההרצאות בכנס ישקפו נאמנה את כל האיגודים המקצועיים שתחת כנפי הר"ש. הכנס יכלול כמדי שנה את מיטב המרצים.

ההסתדרות
לרפואת שיניים
בישראל
ISRAEL
DENTAL ASSOCIATION

הכנס המדעי-לאומי ה-29 של הד"ש

"רפואת שיניים על כל גווניה"
"Dentistry in all its aspects"

הילטון ת"א | 18-20.12.24

יו"ר הכנס: ד"ר ליאור קצפ

חברי הועדה המארגנת:

ד"ר יוסף אביטל, ד"ר מאיר אדוט, ד"ר אבי אהרונוביץ, ד"ר רומן איטלמן, ד"ר סמיון בביץ, ד"ר עודד גלפן, ד"ר אידה גרימברג, ד"ר אלכס דימנשטיין, ד"ר רפאל הרשקוביץ, ד"ר ליליה יפרון, ד"ר אלברט ליאפיס, ד"ר רן סיונוב, ד"ר אריאל סלוצקי, ד"ר מוטי מארק פופקו, ד"ר אלכס קורן, ד"ר רמי קרנר, ד"ר אנדה רוזן ולטר, ד"ר ברנט רוטנברג, ד"ר סנונית שוורץ

חברי הועדה המדעית:

יושבי ראש הועדה המדעית: ד"ר מאיר אדוט, ד"ר בועז שי
ד"ר אבי אהרונוביץ, ד"ר סמיון בביץ, ד"ר חגי בצר, ד"ר מיכל דקל שטיינקלר, ד"ר אנדי וולף, ד"ר יבגני ויינברג, פרופ' יובל ורד, ד"ר דניאל מורינסו, ד"ר שרונית סחר הלפט, ד"ר אריאל סלוצקי, ד"ר ואדים רייסר, ד"ר יואב שפינקו

הר"ש מייחלת לשובם במהרה של החטופים וחיילי צה"ל לביתם.

Since 1921

08:45-08:00 הרשמה, התכנסות, קפה ועוגה

מושב ראשון

יושבי ראש המושב:

ד"ר אלכס דניאלוב, ד"ר רוני ויגלר, ד"ר שלמה מזרחי, ד"ר אלכס קורן, ד"ר טל קורן

מטעם איגוד:

רפואת הפה	ד"ר גלעד וסרמן - פסיכוסומטיקה במרפאת השיניים - איך ממשיכים מכאן?	09:00-08:45
שיקום הפה	ד"ר רות גי דוידזון - על קצה הלשון	09:15-09:00
אורתודונטיה	ד"ר מתתיהו כהן - טיפול משולב האתגר הטרנסברסלי	09:30-09:15
פריודונטיה	ד"ר גבריאל מזרחי - ממברנות מחסום - תובנות קליניות וידע עכשווי	09:45-09:30
	פתיחה קצרה	10:00-09:45

מושב שני

יושבי ראש המושב:

ד"ר ליליה יפרון, ד"ר אלברט ליאפיס, ד"ר שרונית סחר הלפט, ד"ר אסנת קורן

רפ"ש ציבורית	ד"ר נירית יבנאי - אורח חיים בריא בקרב מתבגרים - סקר ידע, גישה והתערבות	10:15-10:00
כירורגיה	ד"ר ויקטוריה יפה גרצביין - הפרעות במפרק הטמפורמנדיבולרי וכאב אורופציאלי-הזווית הכירוגית	10:30-10:15
רפ"ש דיגיטלית	ד"ר ינון למ - קו סיום תת חניכי - משימה בלתי אפשרית?	10:45-10:30
אסתטיקה	ד"ר מיזי אליעזר - תפקיד החומצה ההיאלורונית בטיפול שיניים - חדשנות ויישומים קליניים	11:00-10:45
	הפסקת קפה וביקור בתערוכה	11:30-11:00
אנדודונטיה	ד"ר רונלד ויגלר - CBCT - האמת הנסתרת - למה אסור לאבחן ולבנות תוכנית טיפול על סמך דוח סריקה של צילום	11:45-11:30
לייזרים	ד"ר טל יוספסון קורן - שילוב של לייזרים בטיפול שורש	12:00-11:45

מושב שלישי

יושבי ראש המושב:

ד"ר חיים ברקוביץ, ד"ר שרון דוידסון, ד"ר רפאל הרשקוביץ, ד"ר צבי ספיבק,
ד"ר יואב פיטרוקובסקי

מטעם איגוד:

רפואת הפה	ד"ר ירון חביב - מאפיינים יחודיים של חולים בכאב כרוני והשפעתם על טיפול דנטלי	12:15-12:00
שיקום הפה	ד"ר מרק פן - שיקום פנים ולסתות - גוונים רבים של טיפול מקיים ומסייע	12:30-12:15
שיקום הפה	ד"ר אילן גלבוץ - לא קודחים בעששת פרוקסימאלית שמגיעה לדנטין - הסכמה עולמית	12:45-12:30
פריודונטיה	ד"ר לירון קבקוב - שימור שיניים פריודונטליות "אבודות" - מתי נעדיף לחכות עם המניף?	13:00-12:45
אסתטיקה	ד"ר גבריאל טילינגר וד"ר אסף גבעון - פציה, רקמת החיבור שמחברת בין הטיפולים האסתטיים לטיפולים הדנטליים	13:30-13:00
	ד"ר טל זיו איידלמן - (חברת סולבנטום) שחזורים אסתטיים בסגמנט קדמי: גישה קלינית עדכנית	13:50-13:30
	ארוחת צהריים וביקור בתערוכה	14:30-13:50

מושב רביעי

יושבי ראש המושב:

ד"ר רומן איטלמן, ד"ר ראוי אסעד, ד"ר סבטלנה אציל, ד"ר הלא כרייני מטאנס, ד"ר סנונית שוורץ

אסתטיקה	ד"ר אלעד מושל - השפעת הסגר על אסתטיקת הפנים בדגש על השליש התחתון	14:45-14:30
אנדודונטיה	ד"ר נלי שטיינבוק - הגודל לא קובע - נגעים סב חודיים גדולים ודרכי הטיפול בהם	15:00-14:45
כירורגיה	פרופ' עודד נחליאלי - אבחון ושחזור פגיעות בעצב הלשון לאחר חבלות	15:15-15:00
רפו"ש דיגיטלית	ד"ר חורי פאדי - השתלה מידיית והעמסה מידיית באזור האסתטי - Full chair side concept	15:30-15:15
שיקום הפה	ד"ר הנרי רון - האתגר השיקומי במקרים בהם יש מרווח בין לסתי מוקטן	15:45-15:30
אנדודונטיה	ד"ר סמאח ג'זמאוי וד"ר מיכאל בן עמי - לחדש או לא לחדש? זאת השאלה	16:00-15:45
פריודונטיה	ד"ר יוהנה חני סטולרו - למה שתלים נכשלים?	16:15-16:00
אורתודונטיה	ד"ר מרינה ברנט רוזנבי וד"ר שירן ברששת קריץ - שילוב הטיפול האורתודונטי בצוות רב מומחים למתן רפואת שיניים מותאמת אישית.	16:30-16:15
רפואת הפה	ד"ר מרינה אומנסקי זומר - מה שמתחשק לי זה לישון, השאלה איפה? טיפולי שיניים בהרדמה כללית במסגרת בית חולים מול מסגרות אחרות.	16:45-16:30
אנדודונטיה	ד"ר אלישבע גולדמן - פולפוטומי- איך למה ומתי?	17:00-16:45

08:30-08:00 הרשמה, התכנסות, קפה ועוגה

מושב חמישי

יושבי ראש המושב:

ד"ר אורי בלנק, ד"ר חגי בצר, ד"ר רוני דקר, ד"ר ברנט רוטנברג, ד"ר גיא רונן

מטעם איגוד:

שיקום הפה	ד"ר אמין בוחארי - פרוטוקול טיפולי עדכני בשיקום נשלף מסוג תותבת על עליונה	08:45-08:30
לייזרים	ד"ר שרונית סחר הלפט וד"ר בני רצקין - אור חדש על שורשי הבעיה: לייזר פתרון מתקדם באנדו-פרי'ו	09:15-08:45
רפו"ש ציבורית	ד"ר גיא טוביאס - עיבוד תמונה בשירות רפואת שיניים ציבורית	09:30-09:15
אנדודונטיה	ד"ר סימון מראוי - אנטומיה מפתיעה של תעלות השורש	09:45-09:30
הפתיחת הרשמית של הכנס		10:30-09:45

מושב שישי

יושבי ראש המושב:

ד"ר הילית בר-און, ד"ר דניאל מורינוס, ד"ר אריאל סלוצקי, ד"ר רמי קרנר

רפו"ש דיגיטלית	פרופ' איתן מיזיריצקי - חומרים ושיטות מתקדמות לשיקום לסתות שלמות בעזרת שתלים בעידן הדיגיטלי	10:45-10:30
אסתטיקה	ד"ר חגי בצר וד"ר וואסים עבוד - שימושים בבוטולינום טוקסין ברפואת שיניים	11:15-10:45
אנדודונטיה	ד"ר ג'ו בן יצחק - יכולות החיטוי של הלייזר הדנטלי	11:30-11:15
הפסקת קפה וביקור בתערוכה		12:00-11:30

מושב שביעי

יושבי ראש המושב:

ד"ר יוסף אביטל, ד"ר אבי אהרונביץ, ד"ר מיכל דקל שטיינקלר, פרופ' מירי הישראלי שליש, ד"ר דורון חיים

מטעם איגוד:

	פרופ' דימיטר פילטצ'ב - (חברת Align Technolog - Workflow) Prosthetic-Guided Esthetic Dentistry: How the Digital Workflow Changes Our Daily Lives ההרצאה תתקיים בזום	12:30-12:00
אורתודונטיה	פרופ' סטלה צ'אושו וד"ר יובל וינד - טיפול אורתודונטי-שיקומי זעיר פולשני לשיקום חסר שיניים קדמי	13:00-12:30
	ד"ר טניה קצפ ועו"ד אילנה מושכל - (חברת מדנס) טיפול דנטלי - מה כבר יכול להסתבך?	13:15-13:00
	ד"ר אלכס דניאלוב וד"ר לי צור - (חברת אלמה לייזר) שילוב טכנולוגיות והזרקות לשיקום אזור השפה לאחר טיפולים דנטליים במשן קדמי	13:30-13:15
	ארוחת צהריים וביקור בתערוכה	13:30-14:30

מושב שמיני

יושבי ראש המושב:

ד"ר גיל אספרנה, ד"ר עודד גלפן, ד"ר יוליאן סלע, ד"ר עמנואלה קראוס, ד"ר אלי רוזנפלד

כירורגיה	ד"ר חלי רושינק - כירורגיה טרום שיקומית בניתוחים אורתוגנטיים	14:45-14:30
רפ"ש דיגיטלית	ד"ר דורון חיים - "צריך שניים לטנגו" - היחס האידאלי בין ה-AI ורופא השיניים בשנת 2024	15:00-14:45
פריודונטיה	ד"ר ליאת צ'אושו - השפעת ניתוחי חניכיים על ספירות דם כלליות בשלב הדלקתי	15:15-15:00
כירורגיה	פרופ' גבי צ'אושו - פריצת דרך ביציבות תלת-ממדית ברגרציית עצם - ממברנות וברגים לקיבוע נספגים ממגנזיום	15:30-15:15
רפ"ש דיגיטלית	ד"ר סמיון בביץ - הכנה ורטיקלית, דיגיטל ומה שביניהם. כמה סודות להצלחה	15:45-15:30
אורתודונטיה	פרופ' שמואל עיני - הערכת השפעת מכשירי TWIN BLOCK וה-CMA על תיקון יחסי סגר מסוג CLASS 2	16:00-15:45
פריודונטיה	ד"ר יניב מאייר - ניהול מחושב של הרקמות בעידן השתלים הדנטליים	16:15-16:00
שיקום הפה	ד"ר ערן צנציפר - Cross Mounting ברפואת שיניים: דיוק בשיקום פה ותכנון טיפולים מורכבים	16:30-16:15
רפואת הפה	ד"ר חן נדלר - חשיבות פענוח CBCT - טיפים כיצד לסרוק את נפח הדגימה ומקרים אקראיים מהיום יום	16:45-16:30
רפואת הפה	ד"ר טל ברג - טיפולי שיניים לחולות אסטיאופורוזיס כן או לא? האם לא טיפסנו על עץ גבוה מדי?	17:00-16:45

08:30-08:00 הרשמה, התכנסות, קפה ועוגה

מושב תשיעי

יושבי ראש המושב:

ד"ר ארנון גרוסמן, ד"ר אידה גרימברג, ד"ר גלית כהן, ד"ר מוטי פופקו, ד"ר אנדה רוזן

מטעם איגוד:

שיקום הפה	ד"ר אמיר ביאדסה - שילוב עקרונות כירורגיה מונחית בטיפול הקליני	08:45-08:30
פריודונטיה	ד"ר מיכאל סמינסקי וד"ר תומר גולדברג - אבני מוך - תופעות הלוואי הלא מדוברות של תרופות לטיפול בהפרעות קשב וריכוז	09:00-08:45
כירורגיה	ד"ר רומן מירוצ'ניק - סיבוכים, כשלונות ודרכי טיפול בשתלים זיגומטיים	09:15-09:00
לייזרים	ד"ר אריאל סביון - אסתטיקה של החניכיים	09:30-09:15
אנדודונטיה	פרופ' אריה קאופמן - האם נזדקק לביצוע דקורונציה בעידן הרגנרציה האנדודונטית?	09:45-09:30
רפ"ש ציבורית	פרופ' גלית אלמוזנינו - ניצול שירותים דנטליים במסגרת רפורמת טיפולי שיניים לאזרחים ותיקים - סקר ארצי	10:00-09:45
	ד"ר בינה קישנר - אסתטיקה של הרקמה הרכה האינטרה אורלית בעזרת טכנולוגיה נושאת אנרגיה - חברת פרומדיקס	10:15-10:00
לייזרים	ד"ר ריטה יושפה - יתרונות של שימוש בלייזר ברפואת שיניים תוך סקירה של טיפולים אחדים שניתן לעשות בעזרת לייזר בלבד	10:30-10:15
לייזרים	ד"ר רומן איטלמן - שימוש בלייזר דנטלי מסוג Er:YAG במרפאת השיניים שלי	10:30-10:15
	הפסקת קפה וביקור בתערוכה	11:15-10:30

מושב עשירי

יושבי ראש המושב:

פרופ' גלית אלמוזנינו, ד"ר אלכס דימנשטיין, ד"ר יואב מזור, ד"ר רן סיונוב

רפואת הפה	פרופ' רקפת צ'רנינסקי - השימוש בבינה לאבחנה וטיפול של כיבים נפוצים בפה	11:30-11:15
אורתודונטיה	ד"ר סאלאם חנחן וד"ר אנדראס ארגטודיס - האצת תנועת השיניים באורתודונטיה בשימוש בטכניקת PAOO	11:45-11:30
כירורגיה	ד"ר מיכאל פסיס - קרובים קרובים... סינוסיטיס, פתולוגיה דנטלית, שתלים ומה שביניהם	12:00-11:45
רפ"ש דיגיטלית	ד"ר ענת קפלן - רפואת שיניים דיגטלית, החולה הנוטה לדמם ומה שביניהם	12:15-12:00
רפואת הפה	פרופ' יהודה צדיק - פטרת הפה כל מה שלא ידעתם (וחשוב לדעת)	12:30-12:15
שיקום הפה	ד"ר אבישי רייזנר - מערכת חדשנית לתיקון זוית לוקייטור או כדורי	12:45-12:30
	נעילת הכנס	12:45

ד"ר אנדראס ארגנודיס

ד"ר אמיר ביאדסה

ד"ר אמין בוחארי

ד"ר סמיון בביץ

פרופ' סטלה צ'אושו

פרופ' גלית אלמחוני

ד"ר מייזי אליעזר

ד"ר רומן איטלמן

ד"ר מרינה אומנסקי זומר

ד"ר אסף זאב גבעון

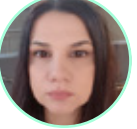
ד"ר רות גי דודידון

ד"ר אלישבע גולדמן

ד"ר שירן ברשת קריף

ד"ר מרינה ברנט רוזנבי

ד"ר טל ברב

ד"ר חגי בצר

ד"ר מיכאל בן עמי

ד"ר גו' בן יצחק

ד"ר ירון חביב

ד"ר גלעד וסרמן

ד"ר יובל ינד

ד"ר רונלד יוגלר

ד"ר אלכס דניאלוב

ד"ר ליאת צ'אושו

ד"ר אילן גלבוע

ד"ר סמאח ג'זמאוי

ד"ר תומר גולדברגר

ד"ר ינון למ

ד"ר מתתיהו כהן

ד"ר ויקטוריה יפה גרצביץ

ד"ר ריטה יושפה

ד"ר נירית יבנאי

ד"ר גבי סילינגר

ד"ר גיא טוביאס

ד"ר סאלאם חנן

ד"ר רוזון חיים

ההסתדרות
לרפואת שיניים
בישראל
ISRAEL
DENTAL ASSOCIATION

הכנס המדעי-לאומי ה-29 של הר"ש "רפואת שיניים על כל גווניה" "Dentistry in all its aspects"

הילטון תל אביב | 18-20.12.24

ד"ר סימון מראוי

ד"ר חן נדלר

ד"ר רומן מירוצ'קי

פרופ' איתן מיזירצקי

ד"ר גבריאל מזרחי

ד"ר אלעד מושל

עו"ד אילנה מושכל

ד"ר ניב מאיר

ד"ר מרק פן

ד"ר חורי פאדי

פרופ' שומאל עיני

ד"ר וואסיס עבד

ד"ר מיכאל סמינסקי

ד"ר יוהנה סטולרו

ד"ר שרוןית סחר הלפט

ד"ר אריאל סביין

פרופ' עודד נחליאלי

ד"ר לירון קבקוב

פרופ' אריה קאופמן

ד"ר דימיטר פילצ'ב

פרופ' רקתה צ'רנינסקי

ד"ר ערן צנציפר

ד"ר לי צור

פרופ' יהודה צדיק

פרופ' גבי צ'אושו

ד"ר מיכאל פסיס

ד"ר נלי שטיינקוב

ד"ר בני רצקין

ד"ר אבישי ריזור

ד"ר חלי רושינק

ד"ר הנרי רון

ד"ר טניה קצפ

ד"ר ענת קפלן

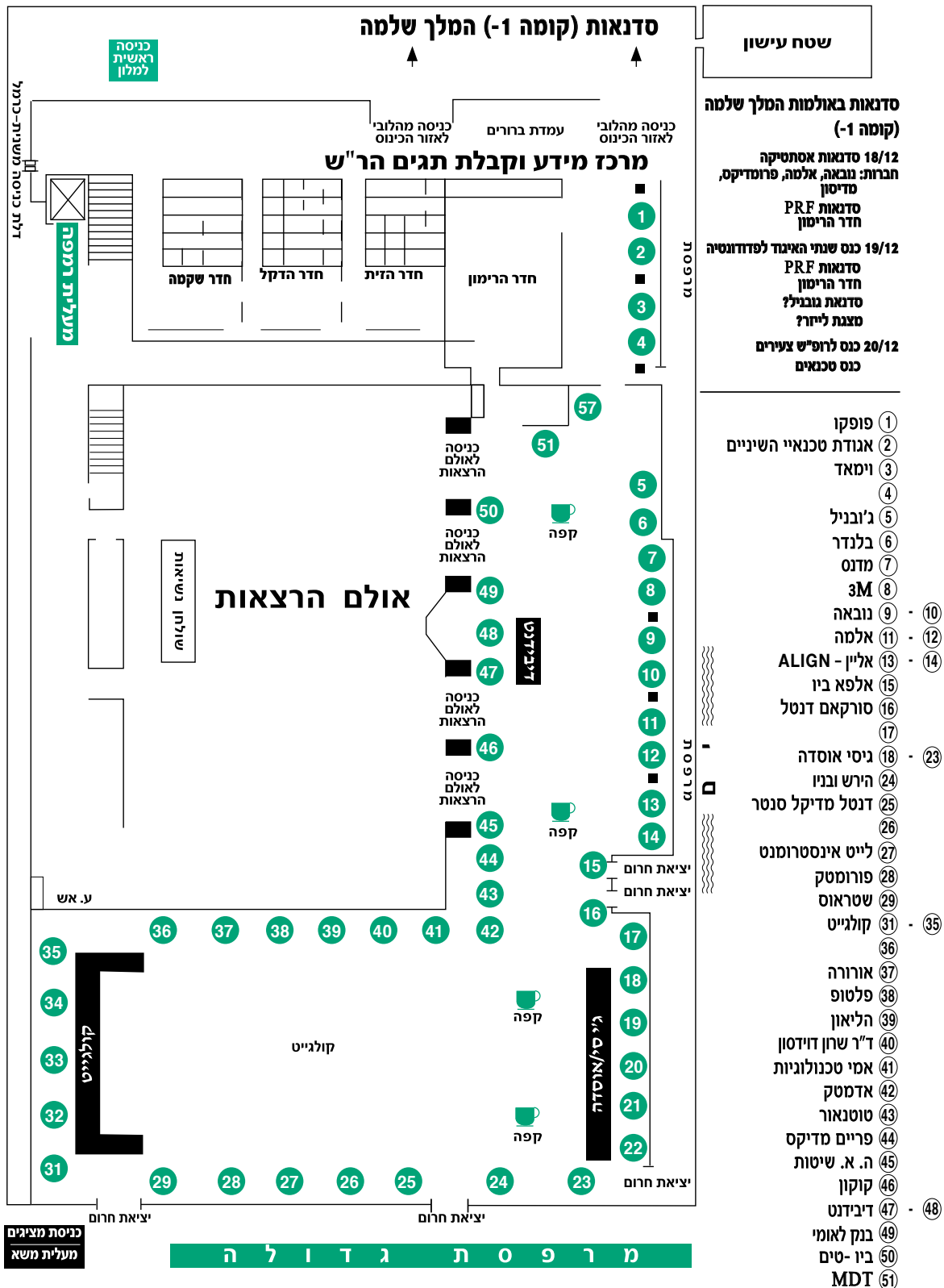
ד"ר בניה קישנר

ד"ר טל קורן

הר"ש מייחלת לשובם של החטופים וחיילי צה"ל לביתם במהרה.

Primescan הסורק המדויק, המהיר והקל ביותר לשימוש

עכשיו בתנאים מיוחדים!

לפרטים נוספים
צרו קשר עם סוכן המכירות או בטל': 03-6353539
implants@divident.co.il

פסיכוסומטיקה במרפאת השיניים – איך ממשיכים מכאן?

ד"ר גלעד וסרמן

בוגר הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה משנת 2012. בוגר תואר מוסמך במדעי הרפואה מהפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה משנת 2009.

התמחה במחלקה לרפואת הפה סדציה ודימות של האוניברסיטה העברית

הצטרף כמומחה לרפואת הפה במרכז רפואי תל אביב בשנת 2018. עבד כמומחה ברפואת הפה גם במרכז רפואי מאיר בשנים 2018-2021. היה ממקימי היחידה לרפואת הפה במרכז רפואי תל אביב ושימש כממלא מקום מנהל היחידה בין מרץ 2023 עד פברואר 2024. נשוי ואב ל-3, מתגורר בתל אביב. מומחה לרפואת הפה, מורשה להיפנוזה. סגן מנהל היחידה לרפואת הפה ומנהל תחום כאבי פנים, לסתות, מפרקי הלסת מרכז רפואי תל אביב – איכילוב.

תקציר ההרצאה:

אחוז גבוה מהפונים למרפאת שיניים מלינים על כאב, אי נוחות, תחושה חריגה כלשהי. לרוב המקרים אכן יש סיבה אורגנית לתלונות ופעולה אופרטיבית שאפשר לבצע אשר תביא להקלה או לפתרון הבעיה.

יחד עם זאת, אחוז לא מבוטל של מקרים פונים עם תלונות המוכרות לעולם רפואת השיניים הקלינית, אך כל הבדיקות מתבררות כתקינות ואינן מסבירות את סבל המטופלים. מחקרים מראים שיותר משליש מהתלונות במרפאת השיניים מוגדרות ככאלה ש"אינן מוסברות רפואית", או שהן פסיכוסומטיות.

במצבים מעין אלה, רופאים מוצאים עצמם עומדים בפני שוקת שבורה – בין פקפוק עצמי על פספוס אבחנה ועד לכעס על מטופל אשר אולי ממציא או מדמיין תסמינים, או שמא מנסה לבנות תיק של רשלנות רפואית או להשיג רווח משני. תופעות אלה גורמות למתח ביחסי מטפל/מטופל ולאורך זמן מגבירות את השחיקה המקצועית.

ההכשרה על תופעות פסיכוסומטיות לוקה בחסר בלימודי רפואה לסוגיהם.

ההרצאה תציג מהם המנגנונים אשר תורמים להתפתחותן של תופעות פסיכוסומטיות, ומדוע תלונות ללא הסבר רפואי הן לא פחות אמיתיות מאשר תלונות עם הסבר אורגני ברור. כמו כן יוצגו כלים בסיסיים להתמודד עם מקרים כאלה ודרכים שונות להניע את המטופלים לכיוון שיקל על סבלם.

על קצה הלשון

ד"ר רות גי דוידזון

סיימה את לימודיה לתואר DMD בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב, בשנת 1987. במסגרת לימודי המשך, סיימה בשנת 1991 קורס בנושא פונקציה ודיספונקציה של המערכת הסטומטוגנטית, בחוג לאוקלוזיה באוניברסיטת תל אביב. למדה לימודי אקופונקטורה ורפואה סינית בין השנים 1993-1995.

עברה לאורך השנים השתלמויות רבות בנושא אסתטיקה ושיקום בארץ ובאיטליה. באותה תקופה נחשפה לתחום הפוסטורולוגיה Posturology (יציבה - Posture). השתלמה רבות בנושא תפקוד הפה (משנן וסגר, לשון ובליעה) והשפעותיו על בעיות נוירומוסקולריות של ראש צוואר. בנוסף גם השתלמה בפיזיותרפיה ייעודית לשרירי הלשון, השפתיים והפנים (Oral Myofunctional Therapy).

ד"ר רות גי דוידזון יוזמת ומארגנת הכנס המשותף איטלקי-ישראלי הראשון בארץ בנושא פוסטורולוגיה. בעלת מרפאה פרטית בתל אביב העוסקת ברפואת שיניים משמרת ושיקומית, תוך שימת דגש על ליקויים תפקודיים של מערכת הפה, הקשורים לעיתים לבעיות יציבה של הגוף.

עובדת בשיתוף פעולה הדוק עם פיזיותרפיסטים, אוסטופטים, קלינאיות תקשורת, מדריכות נשימה בשיטת בוטיקו, אורטופטיסטים ועוד, וזאת כדי לתת מענה נרחב למגוון בעיות תפקודיות.

תקציר ההרצאה:

קשרי הגומלין בין מחלות זיהומיות בחלל הפה והבריאות הסיסטמית ידועים זה מכבר ומקבלים התייחסות במסגרת תוכניות הטיפול בדיסציפלינות הדנטליות השונות. בשנים האחרונות גוברת ההבנה כי יחסי גומלין שכאלה מתקיימים גם בין מערכת הפה והמערכת הנוירו-מוסקולרית. הבנה זו מאפשרת לנו לתת מזור לבעיות תפקודיות כגון כאב במפרקי הלסת, מצבי סגר מרובים, הידוק וחריקת שיניים, רפלקס הקאה מפותח, הגבלה בפתיחת הפה, יובש פה ועוד.

אסכולת היציבה – פוסטורולוגיה – עוסקת בהשפעות של מערכות הגוף השונות על היציבה ובכך משלבת בין תחומי הרפואה השונים ובכללם רפואת השיניים, מנקודת המבט התפקודית. כך ההבנה שלעיתים מקור הבעיה של המטופל כלל אינו נמצא באיבר הסובל, מאפשרת לנו לבדוק, לאבחן ולהציע מנעד רחב של טיפולים. בהקשר זה אפשר לראות גם את מערכת הפה כחלק ממערכת היציבה של הגוף, ורופא השיניים יכול לבדוק, לאבחן ולהציע טיפול מתאים.

אפשרויות טיפוליות רבות ומגוונות עומדות בפנינו רופאי השיניים. את חלקן אנחנו יכולים לבצע כחלק מתוכנית הטיפול הקדם שיקומית, כמו לדוגמה סדים מסוגים שונים. וחלקן נייעזר באנשי מקצוע נוספים, כמו לדוגמה בטיפול מיו-פונקציונלי (Myofunctional therapy) למערכת הפה, המאפשר לנו להקל על ביצוע הטיפול הדנטלי במהלך המפגש הטיפולי, לשפר פרוגנוזה של הטיפול השיקומי, ולעזור במצבים של כאב וסבל של הגוף כולו בעזרת שינויים תפקודיים של מערכת הפה.

ההבנה שטיפול בלשון תת-תפקודית, לא פחות מטיפול בסגר שיניים לקוי, יכול להשפיע על המערכת הנוירומוסקולרית כולה, פותחת לנו פתח לפתור בעיות מורכבות, ולתת למטופל פתרון שלם ומלא ובעיקר להגיע אל פרוגנוזה טובה יותר.

טיפול משולב האתגר הטורנסברסלי

ד"ר מתתיהו כהן

2019-2023: מומחה באורתודנטיה- יישור פנים ולסתות- מכון התמחויות צה"ל- שיבא, תל-השומר.
2012-2014: D.M.D דוקטור לרפואת שיניים, הפקולטה לרפואת שיניים, האוניברסיטה העברית בירושלים.
2009-2011: B.Med.Sc בוגר במדעי רפואת השיניים, הפקולטה לרפואת

שיניים, האוניברסיטה העברית בירושלים.

שירות צבאי:

2023-2024: מפקד פלוגת זיהוי ביחידה 6017 "שורה"
2015-2024: רופא שיניים צבאי:
מפקד גף רפואת שיניים- בח"א 8, תל נוף
סגן מפקד מרפאת שיניים- חר"פ צריפין מרפא 8282
מפקד מרפאת שיניים- חטמ"ר בנימין
2016: קורס קצינים והשלמה חיילית.
2015-2000: יחידת מגלן, סדיר ומילואים:
לוחם, מפקד כיתה, חובש קרבי, מדריך במילואים.

פרסים והצטיינות:

2019: מצטיין יום העצמאות ה-71 מטעם מפקד מרכז שרותי רפואה.
2017: תמריץ על הצטיינות במילוי התפקיד ותרומה לקידום הרפואה בצה"ל.
2014: פרס דיקן הפקולטה ע"ש מרמרי אסתר ז"ל.
2012: פרס דיקן הפקולטה ע"ש ד"ר פרה גורביץ.

תקציר ההרצאה:

ד"ר מתתיהו כהן בהדרכת ד"ר יואב שפינקו מחלקת אורתודנטיה, מכון לרפואת שיניים צה"ל, תל השומר

- טיפול משולב אורתו-פריו-שיקום במטופל עם פער טרנסבסלי על רקע היצרות מקסילרית חד-צדדית.
- טיפול בעזרת קשתיות שקופות בתוספת עזרי עיגון כדי לפתור:
  - CROSS BITE אחורי חד-צדדי
  - CANT מקסילרי
  - GUMMY SMILE אחורי
- טיפול אורתודנטי מכין לטיפול שיקום-פריו' לפתרון חוסר 4 שיניים.
- הדגמת היכולת של שימוש בקשתיות שקופות בתמיכת עזרי עיגון לטיפול במקרה כירורגי ומתן פתרון בשלושת הממדים.

ממברנות מחסום – תובנות קליניות וידע עכשווי

ד"ר גבריאל מזרחי

בוגר הפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה הקטולית באורוגוואי, בהצטיינות יתרה בשנת 2009. בשנת 2010 עלה ארצה והתחיל ללמוד לתואר מוסמך בפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית, תואר אותו סיים בשנת 2014. בוגר תוכנית ההתמחות בפריודונטיה בהדסה עין כרם, במסלול מתמחה חוקר.

סיים את ההתמחות בשנת 2020 וקיבל תואר PhD בשנת 2023 בנושא "פטוגנזה של מחלת חניכיים". בשנת 2021 הצטרף למחלקת פריודונטיה באוניברסיטה העברית ובהדסה עין כרם. מדריך סטודנטים ומתמחים. עוסק במחקר בתחום הפריודונטיה ופרי-אימפלנטיס. פרסם מאמרים רבים בכתבי עת והרצה במסגרות שונות בארץ ובחו"ל.

תקציר ההרצאה:

שתלים דנטליים חוללו מהפכה באפשרויות הטיפול לשחזור צורה, תפקוד ואסתטיקה כאשר חסרה שן אחת או יותר. במקרים של חסר עצם, מבוצעת בניית עצם מודרכת (GBR) לפני או במהלך השתלת השתל להשגת מיקום תלת-ממדי אופטימלי של השתל עבור השיקום העתידי. כיום GBR היא שיטה המתועדת היטב אשר שכיחה ואמינה להגדלת נפח עצם בממד רוחבי ואנכי ברכסים אטרופיים. מחקרים מצביעים על כך שהשימוש בממברנות מחסום תומך בעקרונות הביולוגיים היסודיים. GBR החומר שמהן עשויות ממברנות המחסום משפיע משמעותית על תכונותיהן ועל יכולתן לשמר עקרונות ביולוגיים אלו. במהלך הזמן, נעשה שימוש בחומרים שונים למטרה זו.

מטרת הרצאה זו היא לסקור את ההתפתחות ההיסטורית של ממברנות המחסום, להציג מקרים קליניים תוך התמקדות בתכונות הביולוגיות והפיזיות של הממברנה, וביתרונות והחסרונות של הממברנות הזמינות בשוק. נוסף על כך, יוצגו השפעות הממברנות השונות על תוצאת הטיפול וסיבוכים כפי שעולה ממטה-אנליזות עדכניות.

מושב ב':
ד"ר ליליה יפרון, ד"ר אלברט ליאפיס,
ד"ר שרונית סחר הלפט, ד"ר אסנת קורן

אורח חיים בריא בקרב מתבגרים סקר ידע, גישה והתערבות

ד"ר נירית יבנאי

רופאת שיניים, מומחית לרפואת שיניים ציבורית. לאחר יותר מ-20 שנות שירות בקבע פרשה מצה"ל לפני כשנתיים. במהלך שירותה ביצעה מגוון תפקידים במערך רפואת השיניים הצבאי ובענף המחקר והאקדמיה של חיל הרפואה. בין השנים 2016-2021 שימשה כמדען הראשי וכראש תחום המחקר הרפואי בחיל הרפואה ובמפא"ת, משרד הביטחון.

כיום היא רופאה בכירה במחלקה לרפואת שיניים קהילתית בפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית ומרכז רפואי הדסה, עוסקת במחקר ובהוראת סטודנטים ומתמחים ברפואת שיניים ציבורית, ומשמשת כיועצת למחקר רפואי צבאי בחיל הרפואה. לד"ר יבנאי עשרות פרסומים מדעיים בספרות המקצועית.

תקציר ההרצאה:

הקדמה: גיל ההתבגרות הוא שלב קריטי לבריאות עתידית ולתחלואה מאוחרת. ישנן עדויות שהרגלים שנוצרו בתקופה זו עשויים להימשך בבגרות. אורח חיים בריא במתבגרים מתייחס בעיקר לפעילות גופנית, תזונה בריאה, הגבלת זמן מסך, שינה מספקת והיעדר צריכת אלכוהול, טבק וסמים. מטרת התוכנית הייתה להעריך ולתאר ידע, גישה ופרקטיקה (KAP) של מתבגרים מבית צפאפא, ירושלים, לגבי התנהגויות בריאות, ולבצע התערבות מדגימה ראשונית.

שיטות: שאלון KAP תוקף והותאם בתרגום לאחור ולחוות דעת מומחים. השאלון העריך תזונה, פעילות גופנית ועישון, וכלל 4 חלקים: דמוגרפיה, ידע (10 שאלות), גישה וביצוע (10 שאלות). אוכלוסיית היעד הייתה תלמידי כיתות ט' מבית צפאפא, ירושלים. מדגם הנוחות כלל 6 כיתות. כל תלמיד קיבל שאלון באמצעות Google Forms. ניתוח סטטיסטי בוצע באמצעות מבחני Kruskal-Wallis, Mann-Whitney, independent t, ANOVA, בהתאם להתפלגות. ערך $p < 0.05$. נחשב למובהק סטטיסטית. תוכננה ובוצעה התערבות מדגימה שכללה יום פעילויות בנושאי אורח חיים בריא (הרצאות ושיחות, מדידות BMI, פעילות גופנית וספורט וחלוקת חטיפים בריאים).

תוצאות: הסקר נשלח אלקטרונית ל-196 תלמידים. שיעור ההיענות היה 24.5%. רוב המשיבים (58.3%) בנים, בגיל ממוצע 14 ± 0.684 שנים. המשתתפים דיווחו על 3.17 ± 1.43 אחים ואחיות בממוצע. רובם (68.8%) דיווחו על הכנסה חודשית בין 5,000-10,000 ₪. נמצא שהקשר בין ידע למגדר הוא התוצאה המובהקת היחידה, המדגימה ידע טוב יותר בקרב בנות (7.55 ± 1.23 ו- 6.42 ± 1.66 לבנות ולבנים בהתאמה, $P=0.021$). לא נמצא מתאם ליניארי בין רמות הידע, הגישה והביצוע.

מסקנות: הסקר הנוכחי הותאם לאוכלוסייה הנוכחית, לשם הערכת צרכיה המדויקים. התוצאות אפשרו הזדמנות לתכנן ולבצע התערבות מדגימה קצרה וראשונית כדי להשפיע על הרגלי הבריאות ואורח החיים של מתבגרים בתזמון קריטי. הערכת תוכנית עתידית והרחבה ושיפור ייצוגיות המדגם הם הצעדים המומלצים הבאים.

הפרעות במפרק הטמפורמנדיבולרי וכאב אורופציאלי- הזווית הכירוגית

ד"ר ויקטוריה יפה גרצבין

מומחית בכירורגיית פה, פנים ולסתות, המרכז הרפואי מאיר. בוגרת הפקולטה לרפואת שיניים, האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר כפול- דוקטור לרפואת שיניים ותואר שני במדעים, בעלת תואר הצטיינות של רקטור האוניברסיטה העברית. נושא התזה: הערכת תפקידו של VEGF בהיפרפליזיה קונדילרית על ידי גישה משולבת של מחקר קליני ובסיסי.

בוגרת תוכנית ההתמחות בכירורגיית פה, פנים ולסתות במרכז הרפואי ברוך פדה, פוריה, ישראל. מנתחת בכירה במחלקה לכירורגיית פה, פנים ולסתות במרכז הרפואי מאיר, כפר סבא. הרצתה רבות בכנסים בארץ וברחבי העולם בנושאים הקשורים לתחום עיסוקה ופרסמה בכתבי עת מדעיים בנושאים שונים בתחום כירורגיית פה ולסת.

תקציר ההרצאה:

הקדמה: האקדמיה האמריקנית לכאב אורופציאלי מגדירה הפרעות טמפורמנדיבולריות (TMD's) כמונח רחב, המגלם קבוצה של הפרעות שריריות שלדיות (מוסקולוסקלטליות) ו/או עם מרכיב עצבי (ניורומוסקולריות). לרוב, אפשר לסווג את ההפרעות ככאלו המגיעות ממקור פרקי וכאלה המגיעות ממקור שרירי.

TMD's הם הגורם השכיח ביותר לכאב כרוני ממקור שאינו דנטאלי באזור הפנים והלסתות (כאב אורופציאלי).

למרות שרוב הכאבים באזור הפנים, הלסתות וה-TMD מטופלים באמצעות גישות שמרניות או זעיר פולשניות, חלק מהמצבים מצריכים התערבות כירורגית.

מטרת עבודה זו היא לדווח על קבוצה של מצבים נדירים (כגון pterygoid hamulus bursitis) במדגם של חולים שהופנו למנתחי פה ולסת עקב כאב אורופציאלי/TMD. כמו כן מוצגים כאן אבחון עבודה מלא, ניהול כירורגי והנחיות קליניות מוצעות.

מסקנות: יש להקדיש מודעות מיוחדת למטופלים הסובלים מכאב אורופציאלי מתמשך או לא טיפוס, המחייב חקירה מדוקדקת כדי לרפא את המטופל ולשלול אבחנה שגויה אשר יכולה בתורה להביא לאובדן ניכר באיכות החיים ואף בתוחלת החיים.

קו סיום תת חניכי- משימה בלתי אפשרית?

ד"ר ינון לם

בוגר האוניברסיטה העברית (הדסה) בירושלים (2009) ובוגר המסלול הדו-שנתי לרפואת שיניים מתקדמת AGPP במחלקה לשיקום הפה באותו מוסד. בין השנים 2009-2023 שימש מדריך קליני במסגרת המחלקה לשיקום הפה באוניברסיטה העברית בירושלים, מתוכן 6 שנים בתור אחראי על הוראות סטודנטים בקורס קליני.

מעביר הרצאות וקורסים בנושאי רפואת שיניים דיגיטלית אדהזיבית. בעל מרפאה פרטית בעיר מודיעין, ומתמקד בתחום השיקום האסתטי ומתן פתרונות של CAD/CAM.

תקציר ההרצאה:

סריקת קו סיום תת-חניכי היא בעיה משמעותית, במיוחד כאשר עובדים עם סורק אינטרה-אוראלי. נעמוד על הבעיה ונסקור בקצרה את העזרים והטכניקות העומדים לרשותנו.

תפקיד החומצה ההיאלורונית בטיפול שיניים – חדשנות ויישומים קליניים

ד"ר מיזי אליעזר

ד"ר מיזי אליעזר היא בוגרת הפקולטה לרפואת שיניים הדסה עין-כרם, בעלת תואר MSc במדעי הרפואה המחלקת פתולוגיה מאוניברסיטת תל אביב. סיימה בהצלחה את תוכנית ההתמחות בפריודונטיה ושתלים באוניברסיטת ברן שבשם וויץ ובעלת תואר של Periodontology in Studies Advanced of Master מאוניברסיטת ברן שבשוויץ.

נוסף על כך, ד"ר אליעזר קיבלה אקדמיטיביה כפריודונטיה מהפדרציה האירופאית לפריודונטיה EFP. עם סיום תוכנית ההתמחות, פתחה ד"ר אליעזר מרפאה המתמקדת בטיפולים פריודונטליים, בדגש על כירורגיה מוקוגיניבלית מסביב לשיניים ומסביב לשתלים.

מאז שהייתה סטודנטית ועד היום ד"ר אליעזר דואגת לשלב את העולם הקליני ועולם המחקר יחד. לד"ר אליעזר קיימים פרסומים רבים בעיתונים מקצועיים מכובדים ברפואת שיניים כגון ב-JP. עיקר מחקרה מתמקדים בפריודונטיה ושתלים. על חלק מהמחקרים ועל טיפולים יחודיים שביצעה קיבלה פרסים והוזמנה להרצות עליהם בארץ ובעולם במקומות כגון: EUROPERIO, EAO, IADR, ITI, ובעוד כנסים שונים.

נוסף על כך הייתה שותפה לכתיבת שני ספרים מובילים שראו אור לאחרונה:
Next Generation Biomaterials for Bone & Periodontal Regeneration
ו- Understanding Platelet Rich Fibrin

ד"ר מיזי אליעזר הצטרפה בשנת 2019 למחלקת פריודונטיה באוניברסיטת WITTEN גרמניה כ-visited external senior periodontist באוניברסיטה זו ד"ר מיזי מעבירה הרצאות והדרכות קליניות למתמחים ועוזרת במחקרים.

ד"ר אליעזר היא אימא לשניים: ארי וגילי, וחובבת ספורט.

תקציר ההרצאה:

רקע: החומצה ההיאלורונית היא מרכיב ביולוגי חשוב במסגרת הרפואה הפה-חניכית, מרכיב שמשפיע על רמות (HA) תחושת הנוחות של המטופלים ועל התחושה האסתטית של הטיפולים.

מטרה: מטרת ההרצאה היא להציג את תפקידה המרכזי של החומצה ההיאלורונית בטיפול שיניים, בהתבסס על מחקרים חדשים והתפתחויות בתחום.

2. תוכן ההרצאה:

1. הקדמה לחומצה ההיאלורונית:

- הגדרה ותפקיד בסיסי בתאי הגוף.
- יישומים בתחום הרפואה הפה-חניכית.

2. תפקיד בטיפולי שיניים:

- השפעה על תחושת הנוחות של המטופלים במהלך הטיפולים.
- השפעה על תחושת הרגישות בשיניים ויישומיה בטיפול ברגישות שיניים.

3. יישומים בטיפולים פריודונטליים:

- השפעת החומצה ההיאלורונית על תהליכי האיחוד והחלמה בטיפולים פריודונטליים.

4. מחקרים חדשים והתפתחויות:

- סקירת מחקרים אחרונים שמדגימים את יישומי החומצה ההיאלורונית בתחום הרפואה הפה חניכית.
- ניתוח התוצאות והממצאים החשובים שנמצאו במחקרים אלה.

מטרת ההרצאה היא להעמיק את הידע הקליני של רופאי השיניים ולהביא להבנה מעמיקה יותר של התפקיד של החומצה ההיאלורונית ברפואת השיניים.

CBCCT - "האמת הנסתרת" - למה אסור לאבחן ולבנות תוכנית טיפול על סמך דוח סריקה של צילום

ד"ר רונלד ויגלר

בוגר ביה"ס לרפואת שיניים, אוניברסיטת תל אביב, ותוכנית ההתמחות באנדודונטיה וטראומה דנטלית במרכז הרפואי רמב"ם, חיפה. מרצה, חוקר ואחראי תוכנית ההתמחות, המחלקה לאנדודונטיה, ביה"ס לרפואת שיניים, אוניברסיטת תל אביב. פרסם מספר רב של מאמרים בעיתונות בינלאומית.

חבר ועד האיגוד לאנדודונטיה משנת 2019 וכיום מכהן כגזבר האיגוד. בעל מרפאה פרטית בתל-אביב המתמקדת באנדודונטיה.

תקציר ההרצאה:

בניית תוכנית טיפול דנטלית מסתמכת על ממצאי בדיקות קליניות ורנטגניות.

הצילומים הנפוצים ביותר ברפואת שיניים הם צילומי נשך וצילומים פריאפיקליים. צילומים אלו מהווים כלי חשוב וחיוני ברפואת שיניים בכלל, ובאנדודונטיה בפרט. אולם, הם מוגבלים במידע שביכולתם לספק כיוון שהם מספקים מידע דו-ממדי על מבנה תלת-ממדי. כתוצאה מכך מידע משמעותי עלול להתפספס.

לאחרונה נפוץ השימוש בצילומים תלת-ממדיים (CBCCT (Cone Beam Computed Tomography), המאפשרים אבחון אמין ומדויק. צילומים אלו כרוכים בקרינה גדולה יותר באופן משמעותי ולכן אינם מבוצעים באופן אוטומטי. טרום הפנייה למכונת הרנטגן, התועלת באבחון ובניית תוכנית הטיפול צריכים להישקל בכל מקרה ומקרה.

מכונת הרנטגן מספקים לרופאים המפנים, בהתאם לבקשתם, דוח פענוח סריקה ו/או תוכנת Viewer עם קובצי הסריקה לביצוע פענוח עצמוני. מרבית המכונים לא עובדים עם מומחים לרדיולוגיה או רופאי שיניים המוסמכים לפענח CBCCT ולכן דוחות הפענוח שמספקים עלולים להיות לא מקיפים או שיייתכנו בהם חוסרים משמעותיים.

כדי לבצע אבחון תקין ולבנות תוכנית טיפול מיטבית, ללא הפתעות, על הרופאים לבחון לעומק את הסריקות ולפענח אותן בעצמם, וזאת אם הם עברו הכשרה מתאימה (קורס מאושר על ידי משרד הבריאות), ואם לא, עליהם להפנות את הסריקות לגורם מוסמך שיספק פענוח תקין.

מטרת ההרצאה להדגים, על ידי הצגת מקרים קליניים, את "האמת הנסתרת" מדוחות הפענוח ואת חשיבות המעבר על כל קובצי הסריקה טרום אבחון ובניית תוכנית טיפול דנטלית, תוך שימת דגש על תוכנית טיפול אנדודונטית.

שילוב של לייזרים בטיפול שורש

ד"ר טל יוספסון קורן

רופא שיניים ומומחה לטיפולי שורש, בעל מרפאה פרטית ברעננה.
בוגר תוכנית מסטרשיפ בלייזרים של אוניברסיטת אאכן – RWTH בגרמניה.
סגן יו"ר האיגוד הישראלי ללייזרים.
יו"ר לשעבר של האיגוד הישראלי לאנדודונטיה.

2009-2005 התמחות באנדודונטיה באוניברסיטת תל אביב
1998 סיום לימודים לימודים בבית הספר שיניים באוניברסיטת תל אביב

תקציר ההרצאה:

טיפול שורש הוא טיפול מאתגר מאוד בשל מספר גורמים אשר אינם תלויים בנו כמו מורפולוגיה של השיניים. הרכב ותצורת החיידקים שנמצאים בתוך ומחוץ לתעלות השורש. כיצד נוכל להסיר רקמה וחיידקים ממערכת תעלות השורש תוך שמירה מרבית על חומר שן? אתגר זה עומד בפנינו יום יום כשאנחנו ניגשים לבצע טיפול שורש. טיפול שורש המלווה בשימוש בלייזרים, יכול לסייע הן בניקוי יעיל יותר של מערכות תעלות השורש והן בחיטוי התעלות. הלייזרים אשר בשימוש הם: Er, Cr:YSGG ולייזר מסוג דיודה באורך גל של 960 ננומטר. בהרצאה אציג את מגבלות השיטות הקיימות היום ואת היתרונות בשימוש בלייזרים.

מושב ג':

**ד"ר חיים ברקוביץ, ד"ר שרון דוידסון, ד"ר רפאל הרשקוביץ,
ד"ר צבי ספיבק, ד"ר יואב פיטרוקובסקי**

מאפיינים יחודיים של חולים בכאב כרוני והשפעתם על טיפול דנטלי

ד"ר ירון חביב

2002: בוגר בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה ירושלים.

2010: בוגר ההתמחות ברפואת הפה במחלקה לרפואת הפה בביה"ס לרפואת שיניים בהדסה ירושלים.

2010 - בעל תואר PhD בביוכימיה ובגנטיקה של האדם מהאוניברסיטה העברית.

כיום, מרצה בכיר במחלקה לרפואת הפה ומנהל מרפאה ייעודית לאבחנה וטיפול בכאב פנים ולסתות משנת 2013 זאת, במסגרת המחלקה לרפואת הפה בביה"ס לרפואת שיניים, הדסה, ירושלים. בעל מרפאה פרטית ברעננה.

המחלקה לרפואת הפה, סדציה ודימות הפקולטה לרפואת שיניים הדסה - ירושלים.

Faculty of Dental Medicine, Hebrew University of Jerusalem, Department of Oral Medicine, Sedation & Maxillofacial Imaging, Hadassah Medical Center, Jerusalem, Israel.

תקציר ההרצאה:

כאב כרוני באזורי הפנים והלסתות מציב אתגרים ייחודיים בטיפול בשל אופיו הרב-ממדי, הכולל היבטים פיזיים, קוגניטיביים ורגשיים. הכאב מוגדר כרוני אם הוא נמשך יותר שלושה חודשים ומושפע מגורמים כמו עוצמת הכאב, מגבלות הקשורות לכאב ותסמינים דיכאוניים. חולים אלו סובלים מרגישות מוגברת לכאב, יכולת מופחתת לשלוט בו והתפתחות כאבים לאחר טיפולים דנטליים המקשים מאוד על ניהול הטיפול הדנטלי.

מעבר מכאב חריף לכאב כרוני כרוך בשינויים משמעותיים במערכת העצבים המרכזית והפריפריית, הכוללים רגישות יתר מרכזית ופריפריאלית המתבטאת בהגברת תגובת הכאב ושיבוש מנגנונים מרכזיים הקשורים בהפחתה של הכאב. אצל חולים קשים במיוחד יש לעיתים קרובות סוגי כאב מרובים במקביל, כולל למשל כאבי שרירים, כאבים עצביים ומיגרנוטיים המקשים על האבחנה והטיפול.

טיפול בחולים אלו מתמקד בהפחתת הכאב ושיפור התפקוד הפיזי והחברתי, ולא דווקא בהחלמה מוחלטת. מטרת הטיפול הן בדרך כלל הפחתת עוצמת הכאב בשיעור של 30-50%, שיפור התפקוד הפיזי והחזרתם למעגל החיים החברתי והמשפחתי. לזיהוי מוקדם של פציינטים הנמצאים בסיכון להתפתחות או החמרה של כאב כרוני לאחר טיפולי שיניים משמעות גדולה בתכנון תוכנית הטיפול הדנטלית. הבנה של מאפייני הכאב הכרוני והשפעותיו חיונית כדי להצליח ולשפר את חיי המטופלים.

שיקום פנים ולסתות - גוונים רבים של טיפול מקיים ומסייע

ד"ר מרק פן

1978-1984: D.M.D. ביה"ס לרפואת שיניים מיסודה של אחוות אלפא-אומ־גה והאוניברסיטה העברית, ירושלים.
1984-1988: התמחות בשיקום הפה, המחלקה לרפואת שיניים משמרת ומשקמת, ביה"ס לרפואת שיניים מיסודה של אחוות אלפא-אומגה והאוניברסיטה העברית, ירושלים.

1991: אישור מומחה לשיקום הפה
2006: אישור מומחה לשיקום פנים ולסתות
1990-1997: רופא מתנדב, הקמת מרפאה לשיקום פנים ולסתות, המחלקה לכיר' פה ולסתות, מ"ר שיבא.
1997-2020: אחראי מרפאת שיקום פנים ולסתות, המחלקה לכיר' פה ולסתות, מ"ר שיבא.
2021: הקמת מרפאה לשיקום פנים ולסתות, המחלקה לכיר' פה ולסתות, מערך א"ג, מ"ר סוראסקי, איכילוב.

תקציר ההרצאה:

שיקום במובן הפיזי של החזרת צורה ותפקוד למטופלים לאחר כריתה אונקולוגית ושחזור כירורגי, פגיעה בתאונות או פעולות איבה, פגיעה נירולוגית או אף תוצאת לוואי של טיפול רפואי אחר, הוא מורכב ומאתגר, לא פעם נדרשת חשיבה "מחוץ לקופסה" ומנה לא מבוטלת של אלתור.

לא פעם מדובר במקרים בעלי מוטילציה פוסט אופרטיבית קשה וכאשר רופאים במקצועות רלוונטיים הרימו ידיים, שיקום פנים ולסתות הוא מקצוע מקיים ומסייע.

אירוע נירוו-וסקולרי היוצר, בין שאר נזקיו, גם פגיעה אורלית, מצריך לעיתים סיוע בצורת מכשיר עזר היכול לעזור בשיקום מסוים של תפקוד פגוע ובכך לסייע להחזרת המטופלת גם למעגל העבודה.

גם אם התוצאה אינה כליל השלמות האנטומית וחלק מהתפקוד שאבד שוקם בצורה אחרת – תרמנו לשיקום המטופלת פיזית ונפשית. עצם החזרת צלם אנוש היא תרומה חשובה לשיקום המטופלת. והחזרתם למעגל חיים משפחתי וחברתי.

המאמץ שמושקע ע"י הצוות המטפל הוא בבחינת עידוד שלא יסולא בפז למטופלת ולבני משפחתו.

ברצוני להראות לכם מספר מקרים שימחישו את הגוונים הרבים של ענף זה ברפואת שיניים.

לא קודחים בעששת פרוקסימאלית שמגיעה לדנטין - הסכמה עולמית

ד"ר אילן גלבוט

מנהל תוכנית ההתמחות בשיקום הפה, הקריה הרפואית רמב"ם, חיפה. בעל מרפאת מומחים בנתניה המונה 16 אנשי צוות. בוגר הדסה 1991, מומחה בשיקום הפה מאונ' תל אביב מאז 2000. העביר יותר מ-450 הרצאות וימי עיון ב 33 שנים האחרונות. ארגן יותר מ-100 כנסים וימי עיון.

2007: היה יו"ר של האיגוד לשיקום הפה ושל האיגוד לרפואת שיניים גריאטרית: 1997.

לימד במשך 5 שנים באונ' העברית, הדסה, 18 שנים באונ' תל-אביב, וכיום 5 שנים בקריה הרפואית, רמב"ם.

דוגל בשמירה על שיניים טבעיות ובטיפול מינימלי, תחזוקה ומעקב.

תקציר ההרצאה:

מטרת ההרצאה היא לעדכן את דרך הטיפול בנגע עששתי פרוקסימאלי המערב דנטין במידה מועטת/בינונית, ולנקוט בגישה שמרנית וללא קידוח. על הנושא הזה קיימת הסכמה עולמית ופורסמו עשרות ניירות עמדה בשנים 2012-2024.

עששת היא נגע דינמי וקצב התקדמותה תלוי בגורמים מקומיים וכללים כגון: רוק, סוכר היגינה ועוד. נגע העששת הוא הפיך ויכול להחלים ולהפוך לעששת נעצרת. טיפול בעששת יכול להיות לא חודרני בעזרת חומרים כימיים ושינוי הרגלי היגינה וביצוע מעקבים. לעומתו, הטיפול החודרני בעששת כולל קידוח ומילוי בחומר שחזור אשר מוביל לשרשרת החלפות בטווחי זמן של חמש עד עשר שנים בממוצע, תוך הגדלת הפגם וזהו הליך לא רצוי. זיהוי העששת הפרוקסימאלית נעשה בעזרת צילומי נשך, ואין התאמה טובה באבחון בין מטפלים שונים ובזמנים שונים לגבי זיהוי העששת. פענוח צילום הרנטגן מושפע מגורמים רבים כגון איכות הפילם, כמות הקרינה, זווית הצילום תוכנת העיבוד, תאורה, איכות המסך והגורם האנושי. האבחון הרנטגני שאינו מדויק מכון לזהירות יתר בהחלטה על טיפול חודרני בעששת פרוקסימאלית.

קיימים 6 שלבים של התקדמות העששת הפרוקסימאלית בצילום הרנטגן לפי ה-ICDAS. מצבים 3-1 ללא הופעה בדנטין ומצבים 4-6 של חלק גדל והולך בדנטין. במצבים של עששת שחדרה במעט לדנטין (דרגה 4) או אפילו שחדרה לשליש עובי הדנטין (דרגה 5) אפשר לנקוט בגישה של טיפול כימותרפי תוך מעקב, ולא לקדוח. מצבים של נגע בחלק מהאמייל (דרגה 1) או נגע לכל עומק האמייל (דרגה 2) לא יטופלו בקידוח ומילוי אלא בטיפול בפלואוריד ובחומרים אחרים תוך שיפור ההיגינה.

בהרצאה יוצגו מקרים של מעקבים במשך שנים רבות ותינתן הנחיה בעזרת טבלה מסכמת לאבחון וטיפול בשלבים השונים.

שימור שיניים פריודונטליות "אבודות" - מתי נעדיף לחכות עם המניף?

ד"ר לירון קבקוב

מתמחה שנה ג' במחלקה לפריודונטיה במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. במסגרת פעילות המחלקה עוסקת במחקר קליני ובמחקר בסיסי. בוגרת לימודי רפואת שיניים בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב. בסיום הלימודים המשיכה ללימודי תואר שני מחקרי במסלול ביולוגיה תאית והתפי' תחותית, במדרשה לתארים מתקדמים בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב.

במסגרת לימודים אלו הייתה שותפה למחקר בנושא אפיון תאים פיברובלסטיים מרירית חלל הפה אשר תוצאותיו פורסמו בכתב העת המדעי הבין-לאומי JCP.

חברה בהסתדרות לרפואת שיניים ובאיגוד הישראלי לפריודונטיה ואוסאואינטגרציה.

תקציר ההרצאה:

קביעת תוכנית טיפול דנטלית נסמכת בין היתר על קביעת פרוגנוזת השיניים. קיימות כמה שיטות להעריך פרוגנוזת שיניים, אולם רובן לא יכולות לנבא שרידות שיניים לאורך זמן, בעיקר כאשר פרוגנוזת השן נמוכה.

הנטייה הגוברת בעידן השתלים היא לעקור שיניים המציגות אובדן תמיכה מתקדם עד האזור האפיקלי. למרות זאת, קיימים מחקרים שמציגים שימור שיניים אבודות שיש בהן אובדן גרמי מתקדם לאורך זמן. ולכן נשאלת השאלה האם באמת כל שן אבודה דינה עקירה? ובהתאם לכך, מה האפשרויות העומדות בפנינו בתוכנית הטיפול?

בהרצאתי אציג סקירת ספרות בנושא שימור שיניים פריודונטליות "אבודות". סקירה הכוללת מאמרים השוואתיים, מחקרים ארוכי טווח (10 שנות מעקב) ומטא אנליזות. אדון בגורמים המשפיעים על קבלת החלטות: ברמת המטופל, ברמת הקשת, ברמת השן הבודדת והאתר המטופל. אדבר על היתרונות וחסרונות של החלופות הטיפוליות, וכמן כן אציג מספר מקרים קליניים שטופלו במחלקה לפריודונטיה ברמב"ם.

פציה, רקמת החיבור שמחברת בין הטיפולים האסתטיים לטיפולים הדנטליים

ד"ר גבריאל טילינגר

1989: רופא שיניים מיקרו כירורגיה ומיקרו טיפולי שורש, מרפאה פרטית ומכבידנט
2012: אסתטיקת הפנים והצוואר, מרפאה פרטית
2020: מדריך ומרצה קורס אסתטיקה לרופאי שיניים אוניברסיטת תל אביב.

תחום האסתטיקה הוא תחום מרתק שמדי שנה ישנו בו העמקת ידע מעבר לבסיס. התעסקות בתחום הזה מקנה סיפוק רב לרופא הרואה נשים/גברים מרוצים מעצירת שיעון החול של ההזדקנות ולו לזמן קצר.

השכלה:

1989 IMF, IASI רומניה
1989: התמחות בשוויץ, בזל Microsurgery Micro endodontics
מחבר 3 מאמרים אקדמיים בתחום רפואת השיניים שהתפרסמו בספרות הבין-לאומית הצגת פוסטרים בכנסים בין-לאומיים.

ד"ר אסף זאב גבעון

אורטופד מומחה בכירורגיה אורטופדית עם התמקצעות בבעיות רקמת חיבור והשפעתן על תפקוד הגוף - על כל מערכותיו. משלב ידע אורטופדי קלסי תוך הסתכלות כוללת המתבססת על התמקצעות בהבנת תפקוד רקמת החיבור (פאשיה) בגוף. הפועל היוצא של ההבנה מעניק פתרון למגוון בעיות גוף על ידי מתן טיפולים מותאמים לבעיות ברקמת החיבור והשלד.

השכלה:

בוגר תואר ראשון במדעי החיים מאוניברסיטת בר אילן.
בוגר בית הספר לרפואה מאוניברסיטת דברצן, הונגריה.
הכשרה בשחרור הידבקויות ברקמת החיבור בשיטת FASCIAL MA.
" עם השנים בתחום האורטופדי נחשפתי לתפקידה המשמעותי ביותר של רקמת החיבור בגוף האדם ועד כמה התייחסות זו לוקה בחסר.
הייחוד והשילוב בין הכשרה כירורגית אורטופדית והבנת גוף כוללנית מביא תוצאות טיפוליות מרימות ביותר. "

תקציר ההרצאה:

כ-40% מהסיבוכים בהזרקות נובעים בעקבות הזרקה ל-SMAS. לאף מזריק אין כוונה ראשונית להזריק ל-SMAS, מצד שני אף אחד גם לא אמר שאסור להזריק ל-SMAS.
ננסה להבין לפי הספרות הקיימת מה המנגנונים לסיבוכים אלו, והאם אפשר להימנע או למנוע זאת.

שחזורים אסתטיים בסגמנט קדמי: גישה קלינית עדכנית (חברת סולבנטום)

ד"ר טל זיו איידלמן

ד"ר טל זיו איידלמן, עוסקת ברפואת שיניים אסתטית ושמרנית. בוגרת האוניברסיטה העברית בירושלים, בעלת נסיון נרחב בעבודה במרפאות מובילות.

ד"ר זיו איידלמן ממשיכה להרחיב את השכלתה המקצועית ולאחרונה השלימה קורס מתקדם של כירורגיה עדינה במינכן.

תקציר ההרצאה:

ההרצאה תתמקד בטכניקות מתקדמות לשחזורים בסגמנט הקדמי, תוך שימת דגש על החשיבות של בחירת גוון נכונה ובניית אנטומיה תקינה לקבלת תוצאות אסתטיות.

יחד נבין כיצד ניתן להשיג תוצאות אופטימליות המשתלבות בצורה טבעית עם מבנה השן של המטופל.

מושב ד':

ד"ר רומן איטלמן, ד"ר ראוי אסעד, ד"ר סבטלנה אציל,
ד"ר הלא כרייני מטאנס, ד"ר סנונית שוורץ

השפעת הסגר על אסתטיקת הפנים בדגש על השליש התחתון

ד"ר אלעד מושל

החל משנת 2013: רופא שיניים בוגר אוניברסיטת תל אביב.
בעל תואר שני בניהול מע' בריאות מאונ' בן גוריון בנגב.
עוסק ברפואה אסתטית משנת 2018
מדריך ומרצה בכנסים בתחום, עבר השתלמויות רבות בארץ ובחו"ל.
בעל קליניקה לרפואה אסתטית בר"ג וקרית ביאליק.
מאמין בגישה טיפולית הוליסטית המשתלבת בהרמוניה האישית והטבעית של הפנים והצוואר.

תקציר ההרצאה:

האם ייתכן מראה פנים אסתטי ללא חיוך יפה?

האם ייתכן חיוך יפה עם שיניים מלאות אבנית או חניכיים נפוחות ומודלקות?

רפואת השיניים מכירה בקשר ובהשפעות של המשנן על האסתטיקה כבר שנים רבות.

השאיפה לאסתטיקה והרמוניה משותפת גם לסגר הדנטלי וגם לאסתטיקת הפנים.

הרמוניה סגירת מושגת על ידי מגעים מאוזנים בין השיניים, המספקים יחסים תקינים ויציבים בין מפרק הלסת ושרירי הלעיסה – באופן התורם לבריאות אוראלית, ומבטיח שהכוחות המופעלים בעת לעיסה ודיבור מחולקים באופן שווה כך שהעומס על השיניים והמבנים הסמוכים יהיה מינימלי.

אך הסגר הוא הרבה מעבר למגע הפיזי בין משטחי לעיסה של שיניים נגדיות. סגר הוא מערכת ביולוגית של שיווי משקל בין המרכיבים השונים של מערכת הלעיסה הספציפית לאותו אדם!

בדיוק כשם שהרמוניה ברפואה אסתטית היא ייחודית לכל אדם, הרי שהיא מתבטאת באיזון, סימטריה ופרופורציה בין מבני הפנים השונים, ביחס אחד לשני ולמראה הפנים הכולל.

המשותף להרמוניה דנטלית ואסתטית – הוא ההשפעה העצומה שיש להן על הערכה עצמית (self esteem) וביטחון עצמי (self confidence).

כיום מטופלים המגיעים למרפאת השיניים לא רוצים "רק" לסגור מרווחים או להלבין שיניים, אלא נהיים מודעים יותר ויותר לבריאות חניכיים (וההשפעה שלהם על חיוך יפה), לגודל ופרופורציות השיניים (smile design) ביחס לחיוך ולפנים, ולהשפעה של אלה יחד עם פרמטרים אחרים (כמו למשל עיצוב אף או פרופיל) על המראה החיצוני וה-attractiveness.

למשנן המורכב הן מרקמות גרמיות (עצם ושיניים) והן רכות (חניכיים, מוקוזה) השפעה על אסתטיקת הפנים. הרקמה הגרמית היא השלד התומך ברקמות הרכות (שרירים, מדורי שומן ועור).

בעבודתנו כרופאי שיניים ואסתטיקה יש לנו יכולת להשפיע הן על הרקמה הקשה (העצם) והן על הרקמה הרכה. בין רקמות אלו מתקיימים יחסי גומלין ייחודיים בעלי השפעה מכרעת על אסתטיקת החיוך והפנים.

על ידי אינטגרציה בין המדע והאומנות שברפואת השיניים והאסתטיקה – בפרקטיקה היומיומית שלנו, אנחנו יכולים וצריכים לשאוף להרמוניה בין אסתטיקת החיוך והפנים, בלא שהדבר יבוא על חשבון בריאות הפה והשיניים (או בריאות בכלל) לרווחת מטופלינו.

עלינו לחשוב מחוץ לקופסה - ומעבר למקדח כדי להיענות לדרישה ההולכת וגוברת מצד מטופלינו לאסתטיקה, שלא תבוא על חשבון בריאות הפה והשיניים אלא תעצים אותה. בהרצאה אסקור את יחסי הגומלין הייחודיים בין המערכת הסגרית ואסתטיקת הפנים תוך מתן דגש על שליש הפנים התחתון.

אפרט בקצרה על השוני וההבדלים בין מה שנחשב אסתטי ומושך אצל גברים ונשים, וכיצד הטרנד דים הנוכחיים ברפואה האסתטית מטשטשים או לעיתים מחדדים את ההבדלים הללו.

אתאר את הכלים העומדים לרשותנו כרופאי שיניים ואסתטיקה, לשינוי ושיפור הסגר או המשנן ואסתטיקת הפנים בכלל, והשליש התחתון בפרט.

כמו כן אציג מספר מקרים ודוגמאות הממחישים את הקשר ההדוק בין בריאות הפה והשיניים לבין אסתטיקת השליש התחתון של הפנים בפרט והפנים בכלל.

ההרצאה מבוססת בעיקר על הספרות המקצועית בנושא כמו גם על ניסיוני הקליני.

הגודל לא קובע - נגעים סב חודיים גדולים ודרכי הטיפול בהם

ד"ר נלי שטיינבוק

בוגרת בהצטיינות של האוניברסיטה העברית הדסה, ירושלים 1990 (D.M.D).
בוגרת תוכנית ההתמחות באנדודונטיה, אוניברסיטת תל אביב (2004).
דר' שטיינבוק שירתה 14 שנה כרופאת שיניים וכקצינה בצה"ל. בין תפקידיה
הייתה מפקדת מחלקת אנדודונטיה בפיקוד צפון, ורופאת שיניים חיילית של
חיל הים.

כיום בעלת מרפאה פרטית בחיפה המוגבלת לתחום התמחותה. במרפאתה מרכז הדרכה באנדודונטיה, בענף ה-Endo Academy ובו היא מעבירה קורסים והדרכות פרטניות לרופאי שיניים בתחום טיפולי השורש.

דר' שטיינבוק שימשה במשך 12 שנה, רופאה בכירה, חברת צוות ומדריכה בתוכנית ההתמחות באנדודונטיה, ביחידה לאנדודונטיה, בית הספר להתמחויות - הקריה הרפואית לבריאות האדם- רמב"ם.

תחומי מחקרה העיקריים: חבלות בשיניים קבועות וצעירות, רוויטליזציה Vital Pulp Therapy (Revascularization), טיפול בספיגות והלבנות שיניים.

דר' שטיינבוק מרצה תדיר בארץ ובעולם בתחומי מחקרה, וכן פרסמה עבודות בנושא בספרות המקצועית בארץ ובחו"ל.

תקציר ההרצאה:

לנגד עיני עומדת החשיבות הרבה שמומלץ להנחיל לציבור רופאי השיניים, את המסר, שיש לשמר שיניים טבעיות ככל האפשר: שגם בשיניים עם נגעים מרשימים, עדיין אפשר לטפל ולשמר אותן בפה לאורך זמן ולא למהר ולעקור.

בהרצאה אסקור את סוגי הנגעים הפרי אפיקאליים הקיימים ממקור אודונטוגני ולא אודונטוגני.

אסביר את ההבדל בין ה-Radicular cyst vs Dental granuloma.

נדון אם לגודל הנגע הפריאפיקלי יש משמעות מבחינת פרוגנוזה עתידית.

אציג מקרים קליניים שונים של נגעים פריאפיקליים מרשימים, ונבחן כל אחד מהם בעזרת תיאור קליני, צילום רנטגן והדמיית CT.

אסביר מהי תוכנית הטיפול המתאימה ביותר לכל מקרה.

האם זאת: עקירה, טיפול שורש/טיפול חוזר, טיפול שורש כירורגי, השתלה מכוונת, או טיפול המכוון לשמירת חיות המוך Vital pulp therapy.

ולסיום אראה את הטיפול שבצע כולל מעקבים ארוכי טווח.

המסר החד-משמעי הוא "שגודל הנגע - לא קובע", ועם אבחון וטיפול נכון, הסיכוי לריפוי הוא גבוה, וכדאי לנסות ולשמר את השן הטבעית.

מצרפת מספר תמונות אבחנתיות של מקרים / מקרים דומים להן שיופיעו בהרצאה:

אבחון ושחזור פגיעות בעצב הלשון לאחר חבלות

פרופ' עודד נחליאלי

בוגר הפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית בירושלים בשנת 1979.

סיים את התמחותו בכירורגיית הפה פנים ולסתות במרכז הרפואי ברזילי באשקלון בשנת 1985.

בין השנים 1988-1989 התמחה במחלקה לכירורגיית הפה והלסתות ב-

Massachusetts General Hospital Boston USA המסונפת לאוניברסיטת Harvard בבוסטון ארה"ב. החל משנת 1995 ועד לשנת 2021 פרופ' נחליאלי ניהל את המכון לכירורגיית ורפואת הפה והלסתות במרכז רפואי ברזילי שבאשקלון. כיום הוא מנהל היחידה לכירורגיה אנדוסקופית ומזערית של אזור הפה פנים ולסתות במרכז רפואי גליל נהריה, ומנהל את היחידה לכירורגיית הפה פנים ולסתות במרכז רפואי אסותא רמת החייל תל אביב.

פרופ' נחליאלי כיהן כיו"ר האיגוד הישראלי לכירורגיית הפה והלסתות בין השנים 1998-2000.

החל משנת 1993 פיתח את שטח האנדוסקופיות הזעירות של בלוטות הרוק והוא אחד החלוצים בשטח זה בעולם. פיתח סידרת אנדוסקופים וטכניקות לכירורגיה מזערית בשטחי הרפואה ורפואת השיניים.

השיטה שפיתח מערבת טכנולוגיות מיקרואנדוסקופיות ושיטות פולשניות זעירות לסילוק חסימות בבלוטות הרוק. על ידי שיטות אלו ניתן לשמר איברים אלו באזור הצוואר.

בשנת 2000 הצליח לפתח אנדוסקופ בעל קוטר של פחות ממילימטר שהוא האנדוסקופ הטיפולי הזעיר ביותר בעולם.

כמו כן, פיתח פרופ' עודד נחליאלי מרסק אבנים חיצוני קטן המבוסס על גלי הדף המקל מאוד על הפעולה להוצאת האבן. במקביל פיתח לצורך הניתוח סטנטים מיוחדים למניעת סתימה משנית והיצרויות בבלוטה שממנה הוצאה האבן.

תחומים נוספים שבהם פיתח שיטות וטכניקות פורצות דרך נמצאים בשטח השתלים הדנטאליים שבו פיתח שיטה להרמת סינוס דרך שתל ייעודי וטיפול בדלקת הסינוסים המקסילריים.

התחומים העיקריים בהם הוא מטפל ומנתח: כירורגיה אנדוסקופית של בלוטות הרוק, כירורגיה מזערית ואנדוסקופית בשטח השתלים הדנטאליים כולל טיפול בסינוסיטיס על רקע דנטאלי, תיקון של פגיעות עצביות של עצבי הלשון והשפה, ושחזור רצפת האורביטה בגישה אנדוסקופית מחלל הפה.

בשנת 2010 קיבל פרופ' נחליאלי תעודת הוקרה מממשלת ישראל על פיתוח טכנולוגיות רפואיות פורצות דרך.

בשנת 2019 קיבל פרופ' נחליאלי אות הוקרה מאיגוד רופאי בלוטות רוק העולמי על היותו פורץ דרך בתחום האנדוסקופיות של בלוטות הרוק.

בשנת 2023 מונה על ידי האיגוד הבין-לאומי לרפואת אף אוזן גרון ראש צוואר האמריקאי לחבר ועדה לקביעת קריטריונים להתמחות בכירורגיה אנדוסקופית של בלוטות הרוק.

פרופ' נחליאלי פרסם יותר מ-130 מאמרים, 18 פרקים, שני ספרים ו-26 פטנטים בספרות העולמית. מאמריו בשטח האנדוסקופיות של בלוטות הרוק נחשבים כפורצי דרך בשיטות הטיפול במחלות בלוטות הרוק.

פרופ' נחליאלי הוא פרופסור מן המניין באוניברסיטת בן גוריון ובאוניברסיטת רוצ'סטר בניו יורק ארה"ב, ובעל מוניטין חובק עולם. הוא מוזמן דרך קבע ללמד את שיטותיו בכל רחבי העולם.

מנהל היחידה לכירורגיה אנדוסקופית וזעיר פולשנית של הפה והלסתות מרכז רפואי גליל נהריה, מנהל היחידה לכירורגיית הפה והלסתות מרכז רפואי ארם אסותא רמת החייל תל אביב.

תקציר ההרצאה:

פגיעות בעצב הלשון עקב חבלות בזמן טיפולים דנטאליים וכירורגים אינן נפוצות. הפגיעות ברובן הן עקב עקירות שיני בינה, הוצאת אבנים מצינור בלוטת הרוק התת-לסתית וכן כתוצאה מזריקות אלחוש.

שכיחות התופעה לאחר עקירות שיני בינה תחתונות לפי הספרות נעה בין 0.02% עד 2% קיימות 5 בעיות מרכזיות באבחון וטיפול בפגיעות בעצב הלשון.

1. לא קיימות הדמיות המסוגלות להדגים את עצב הלשון
2. אנטומיה וריאבילית של עצב הלשון באזור הפגיעה
3. טווח זמן קצר בו הטיפול כירורגי יעיל
4. אנטומיה מאתגרת באזור הפגיעה של עצב הלשון
5. סוגיות משפטיות

בהרצאתי אסקור את הבעיות האלה ואת הדרכים להימנע מפגיעה בעצב. אתאר בהרצאה את סוגי הפגיעות שנתקלנו בהן, והקשר בין בדיקות התחושה והמצאים הקליניים.

אציג את שיטות האבחון והטיפול השונות המבוצעות על ידי במשך שלושה עשורים של אבחון וטיפול בפגיעות אלו, וכן את התפתחות טכניקות הטיפול במקרי פגיעה בעצב הלשון.

תוצג גם שיטת טיפול חדשנית שפיתחתי כדי להימנע משתלי עצב ומיצירת מתח על אזורי השחזור וכן נבחן את תוצאות הטיפול, כישלונות ומעקב ארוך טווח.

השתלה מידיית והעמסה מידיית באזור האסתטי – Full chair side concept

ד"ר חורי פאדי

סיים את לימודיו בפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטת סופיה בבולגריה בהצטיינות בשנת 1993. בעל מרפאה פרטית "המרכז לאסתטיקה והשתלות שיניים" בקריית מוצקין. ד"ר ח'ורי הוא בוגר התוכנית הפוסטאוניברסיטאית בהשתלות שיניים מאוניברסיטת בוסטון ארה"ב שנת 2000.

שיוך אקדמי:

בעל "תעודת מאסטר" באסתטיקה השיניים מאוניברסיטת UCLA בלוס אנג'לס משנת 2012. מרצה בתחום האסתטיקה וההשתלות בארץ ובחול.

הודרך בקורסים יוקרתיים על ידי טובי המומחים בתחום דוגמת: Mauro Fradiani, Pascal Magne, Daniel Edelhof, Didie Deitchi, ED McLaren ואחרים.

בשנת 2013 הקים את המועדון הלימודי FK AESTHETIC STUDY CLUB והתחיל להעביר קורסים באסתטיקה ועיצוב החיוך DSD DIGITAL SMILE DESIGN, עבודה תחת מיקרוסקופ, השתלות דנטליות דיגיטליות וצילום ברפואת שיניים.

חבר בארגונים:

Affiliate member of the EAED
ESCD-european society of cosmetic dentistry
International Congress of Oral Implantologists ICOI,
German Association for Oral Implantology DGOI
American Academy of Cosmetic Dentistry AACD
European Association for Osseointegration EAO

תקציר ההרצאה:

השתלה מיידית והעמסה מיידית באזור האסתטי מחייבות תכנון טיפול קפדני ומדויק. אפשר להשתמש בזרימת עבודה דיגיטלית המשלבת סריקות אנטראורליות וסריקת טומוגרפיה ממוחשבת כדי להמחיש את ההיבטים הכירורגיים והשיקומיים של הטיפול ולתכנן את מיקום השתל. זרימת עבודה דיגיטלית ברפואת שיניים של שתלים מאפשרת הכנת שחזור זמני CAD/CAM אינדיבידואלי או שחזור זמני מודפס.

בהרצאה זו מתאר ד"ר ח'ורי פאדי מקרה של הליך דיגיטלי מלא chair side החל מתכנון ועד הביצוע.

האתגר השיקומי במקרים בהם יש מרווח בין לסתי מוקטן

ד"ר הנרי רון

בוגר בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים משנת 1987.

בין השנים 1988 – 1992 התמחה בשיקום הפה במרכז להתמחות בשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים.

בשנת 1993 קיבל תואר מומחה בשיקום הפה. בין השנים 1993-1996 שימש כאחראי מרפאת המחלקה לרפואת שיניים משמרת בבית החולים הדסה עין כרם, ירושלים.

בשנות ההתמחות ועד שנת 2003 השתייך לסגל ההוראה בהדסה והדריך סטודנטים בשנים הקליניות, במסגרת המחלקה לרפואת שיניים משמרת והמחלקה לשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים.

במקביל לכך, בין השנים 1988-2020 עסק בעבודה קלינית ובניהול רפואי במסגרת ציבורית ובטיפול שיקומי במטופלים במרפאתו הפרטית.

לאורך השנים ועד עתה, מרצה דר' רון בנושאים של שיקום הפה בכנסים מקצועיים של האיגוד הישראלי לשיקום הפה, האיגוד לפריו, כנסי מומחים – משלבים ידיים ברפואת שיניים 2017 ו-2019, IDS ישראל, סטודנטים לרפואת שיניים בשנים הקליניות באוניברסיטה העברית והדסה בירושלים, ההסתדרות לרפואת שיניים ועוד.

כיום, הוא יועץ לשיקום הפה במערכת הציבורית ובעל מרפאה פרטית בתל אביב.

תקציר ההרצאה:

המרווח הבין-לסתי הוא החלל הוורטיקאלי בין הרכס המנדיבולרי והרכס המקסילרי בנוכחות או ללא נוכחות משנן.

לרוב, כאשר צריך לשקם מרווח זה בשל חסר שיניים, מוצאים מספיק מקום כדי להכניס לתוכו את האמצעים הפרותטיים הקיימים העומדים לרשותנו (תותבות, שתלים, כתרים וכו'). אך ישנם גם מצבים שבהם המרווח הזה הצטמצם, ויש קושי ניכר בשיקומו הפרותטי ובהבאתו למצב של סגר תקין, מאוזן ויציב לאורך זמן.

המצבים הדנטאליים השכיחים אשר גורמים ליצירת מרווח בין לסתי מוקטן הם: מחלת חניכיים מתקדמת אשר גורמת להטיה, תזוזה ופתיחת מרווחים בין השיניים, שחיקת שיניים, בקיעת יתר של שיניים בודדות לעבר אתר של חוסר שן או בקיעה סגמנטלית של המשנן.

במקרים הללו שבהם אי אפשר לבצע טיפול שיקומי עקב מרווח בין לסתי מצומצם או מוגבל, יש צורך להשתמש בטכניקה טיפולית של הגדלת הממד האנכי הסגרי, V.D.O. כדי לאפשר פתרון טיפולי – פרותטי.

בהרצאה יודגמו מצבים שבהם נעשה שיקום במרווח בין-לסתי מצומצם ומוגבל תוך הגדלה של ממד אנכי סגרי, בשיטות שונות ובאינדיקציות שונות במטרה להגיע לפונקציה ואסתטיקה מיטבית, וליצירת מצב סיגרי יציב תוך הצגת הבעיות הפרותטיות המתעוררות והפתרונות השיקומיים הרלוונטיים.

לחדש או לא לחדש? זאת השאלה

ד"ר סמאח ג'זמאויי

ד"ר ג'זמאויי סיימה את לימודי רפואת השיניים בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב. כיום ד"ר ג'זמאויי מתמחה במחלקה לאנדודונטיה וטראומה דנטלית בקריה הרפואית רמב"ם.

ד"ר ג'זמאויי חברה באיגוד הישראלי לאנדודונטיה ובאיגוד האירופאי לאנדודונטיה.

ד"ר מיכאל בן עמי

ד"ר בן עמי סיים את לימודי רפואת השיניים בפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית – הדסה. כיום ד"ר בן עמי מתמחה במחלקה לאנדודונטיה וטראומה דנטלית בקריה הרפואית רמב"ם.

ד"ר מיכאל בן עמי חבר באיגוד הישראלי לאנדודונטיה ובאיגוד האירופאי לאנדודונטיה.

תקציר ההרצאה:

מהו הטיפול הנכון במקרים שבהם טיפול השורש נכשל?

כיום, אנו, רופאי השיניים, מבינים כי אין תחליף שווה ערך לשן טבעית. לכן קיימות מספר דרכי טיפול אשר מאפשרות שמירת השן בקשת השיניים לטווח ארוך. ארבע האפשרויות העיקריות לטיפול בשן שבה טיפול השורש נכשל הן: מעקב, חידוש טיפול שורש, כירורגיה אנדודונטית ועקירה. איזו גישה טיפולית לאמץ? מה האופציה המתאימה ביותר לכל מקרה? מחקרים רבים לאורך השנים עסקו בשאלת הגורמים המשפיעים על הצלחת ושרידות חידושי טיפולי שורש.

כיום אנו יודעים כי שרידות שן שעברה חידוש טיפול שורש נעה בין 74% עד 88%. אחוז גבוה זה מוכיח כי לרוב הטיפול הנכון בשן שבה טיפול השורש הראשוני נכשל יהיה חידוש טיפול השורש.

בהרצאה זו נדון בסיבות לכישלון טיפול השורש הראשוני, אילו פקטורים נמצאים בשליטתנו ואפשר לתקנם בחידוש? איך קובעים את פרוגנוזת השן? מתי נחליט לבצע חידוש טיפול שורש ומתי נמליץ על טיפול אחר? נציג את דרכי החשיבה שמובילות אותנו להחלטה הטיפולית המתאימה.

למה שתלים נכשלים?

ד"ר יוהנה סטולרו

השכלה:

2014-2018: התמחות בפריודונטיה, הפקולטה לרפואת שיניים ע"ש גולדשל-גר, אוניברסיטת תל אביב. כיום מומחית בעלת ותק של 6 שנים.
2003-2006: הפקולטה לרפואת שיניים ע"ש גולדשלגר, אוניברסיטת תל אביב - דוקטור לרפואת שיניים (D.M.D).

מצטיינת דקאן על שלוש השנים הקליניות
מצטיינת דקאן לשנת תשס"ה

2000-2003: הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב - בוגרת במדעי הרפואה B.Med.Sc.

ניסיון תעסוקתי:

2018 היום: עבודה כפריודונטיה במסגרת קופות החולים (מכבידנט וכללית).
חברת סגל במחלקה לפריודונטיה באוניברסיטת תל אביב - תפקיד הכולל:
מחקר פעיל במספר תחומים.

הדרכת סטודנטים בעבודה מעשית בפריודונטיה - שנים ה+ו.

2015-2017: רופאת שיניים במרפאות מכבידנט - עבודה כמתמחה בפריודונטיה.

2007-2015: רופאת שיניים במרפאות מכבידנט ומאוחדת.

2006-2007: הדרכת סטודנטים שנה ד' במסגרת קורס שיקום.
רופאת שיניים במרפאת שורש ובמרפאה פרטית בראשון לציון.

שירות צבאי:

1998-2000: פקידת מבצעים בחיל האוויר.

תקציר ההרצאה:

ממה חשוב להיזהר ואיך להגדיל את סיכויי ההצלחה לטווח ארוך?

ההרצאה תסקור את הסיבות המוכרות ואת הפחות מוכרות לכישלונם של שתלים. ההרצאה תכלול דוגמאות קליניות רבות ותהיה מבוססת על מיטב הספרות העדכנית נכון להיום.

נדבר על מה כירורגיה אימפלנטולוגית יכולה לעשות היום בשביל מטופלים עם מגבלות קליניות ומגבלות סיסטמיות, ומה הכירורגיה לא יכולה לבצע באופן פרדיקטבילי, וכך נלמד מה יכול הרופא המשקם לצפות באופן מציאותי מהכירורג שלו.

נדבר, במגבלות הזמן, על דרכים שיקומיות להגדיל את סיכויי הישרדות השתלים (והשיקום) לאורך זמן, וכן על דרכי התמודדות במקרים של שתלים אבודים.

שילוב הטיפול האורתודונטי בצוות רב מומחים למתן רפואת שיניים מותאמת אישית

ד"ר מרינה ברנט רוזנבי

בוגרת הפקולטה לרפואת שיניים הדסה עין כרם, האוניברסיטה העברית. בעלת תואר PhD במדעי הרפואה במעבדה לביולוגיה אוראלית בטכניון - המכון הטכנולוגי לישראל. תחום מחקרה מתמקד בהתנהגות תאי גזע מזנכימליים ממקור הליגמנט הפריודנטלי תחת גירוי פועם של גלי אולטרסאונד קצרים. בשנת 2022, ד"ר ברנט רוזנבי זכתה במקום הראשון בתחרות ה-IADR

הישראלית בשל עבודתה המדעית המצטיינת. נוסף על כך, עבודתה הוצגה בכנס האיגוד האורתודונטי האירופאי EOS באותה שנה. נוסף על פעילותה המחקרית, דר' ברנט הדריכה סטודנטים בקורס סגר בפקולטה לרפואת שיניים בהדסה עין כרם, והיא מרצה בקורס סייעות לרופאי שיניים במכללה למנהל. כיום, מתמחה דר' ברנט זו השנה השלישית במחלקה לאורתודונטיה ומומי פנים מולדים בבית החולים רמב"ם. פרסמה מאמרים מדעיים בספרות המקצועית בארץ ובחו"ל.

ד"ר שירן ברששת קריף

מתמחה שנה ד' בהתמחות לשיקום הפה. בוגרת בית הספר לרפואת שיניים, האוניברסיטה העברית הדסה, בשנת 2016. מתמחה בשיקום הפה, בבית החולים רמב"ם, משנת 2021. מסיום לימודיה ועד היום עובדת במרפאה פרטית בנתניה ובקיסריה. עוסקת בשיקום הפה, רפואת שיניים זעיר-פולשנית, אסתטיקה דנטלית ותותבות.

הרצתה בכנסים וקורסים בנושאים שונים בהם: שיקום נתמך שתלים, שחזורים על בסיס סיבי זכוכית, תותבות על גבי שתלים, סדים סגריים, שחזורים אדהזיביים במצבי שחיקה מתקדמים וחסר שיניים מולד. פרסמה מאמרים בספרות בארץ ובחו"ל. נשואה למיקי ואם ל-3 בנים שובבים) :

תקציר ההרצאה:

ד"ר עמנואלה קראוס, ד"ר דנה גולדשטיין, ד"ר מרינה ברנט רוזנבי, ד"ר שירן ברששת קריף.

מטרתו של הטיפול האורתודונטי היא טיפול בליקויי סגר אשר גורמים להפרעה בתפקודים האוראליים של המטופל ולהפרעות אסתטיות במראה השיניים.

עם ההתקדמות העצומה שחלה בתחומי ההתמחויות השונות ברפואת שיניים, ובעיקר השילוב הדיגיטלי והדגש על רפואת שיניים מותאמת אישית, הפך מקצוע האורתודונטיה לחלק חיוני ממערך הטיפולים הדנטליים כולו.

בגישה המודרנית הזו משתלב תחום האורתודונטיה כטיפול עזר מולטידיסיפלינרי לתחומי רפואת השיניים האחרים. בבית הספר להתמחויות ברפואת שיניים בקריה הרפואית רמב"ם בחיפה ניתן דגש על הגישה המולטידיסיפלינרית. מטופל המגיע לבדיקה באחת ממחלקות בית הספר עובר יעוץ מולטידיסיפלינרי בשילוב עם יתר המחלקות הקליניות ברפואת שיניים בהתאם לצורך: כירורגיה פה ולסתות, פרודונטיה, אנדודונטיה, פדודונטיה ושיקום הפה.

היתרון בטיפול המשולב הוא האפשרות לספק למטופל פתרון כוללני לבעיות מורכבות במערכת הסטומטוגנטית. התהליך מתחיל בתכנון מקיף תוך שיתוף פעולה של המומחים בתחומי ההתמחות הרלוונטיים, וזאת במטרה לבנות תוכנית טיפול מותאמת אישית לצורכי המטופל.

התכנון המשותף של הטיפול מאפשר להבין את התהליכים המשולבים וקדימויות הטיפולים של הדיסציפלינות השונות, עד לבניית המוצר המוגמר של הטיפול האידיאלי. בכך מתאפשר ביצוע טיפולים מורכבים בצורה מתואמת ומשולבת המבטיחה תוצאות אסתטיות ופונקציונליות מיטביות. כמו כן, הגישה המולטידיסיפלינרית מאפשרת לזהות ולהתמודד עם בעיות נוספות העשויות להתעורר במהלך הטיפול ובכך למנוע סיבוכים עתידיים ולהבטיח תוצאה טובה ויציבה לאורך זמן.

בהצגה זו נסקור מקרה קליני מורכב המשלב כמה דיסציפלינות, תוך מתן הסבר על שלבי התכנון והביצוע עד להשגת התוצאה המיטבית מבחינה תפקודית ואסתטית.

מה שמתחשק לי זה לישון, השאלה היא איפה? טיפול שיניים בהרדמה כללית במסגרת בית חולים מול מסגרות אחרות

ד"ר מרינה אומנסקי זומר

מומחית לרפואת הפה בוגרת תוכנית ההתמחות של המחלקה לרפואת הפה, סדציה ודימות במרכז הרפואי הדסה. רופאה בכירה ביחידה לרפואת הפה, שיבא תל השומר. עוסקת בטיפול דנטלי ושיקומי וכן טיפול בהרדמה כללית בחולים בעלי רקע רפואי מורכב. עוסקת בטיפול בהרדמה כללית בקהילה במרפאת "מדארט" רמת אביב.

תקציר ההרצאה:

טיפול שיניים בהרדמה כללית מאפשרים לנו לתת מענה יעיל וטוב לחולים שלא מסוגלים לעבור את הטיפולים הללו במסגרת אחרת. החולים שמופנים לטיפול זה לרוב יהיו בעלי רקע שאינו מאפשר שיתוף פעולה במסגרת רגילה, בין אם על רקע של פוביה דנטלית, או על רקע של מחלה סיסטמית המונעת שיתוף פעולה מלא או אף מסכנת את המטופל.

כשאנו שוקלים להפנות את המטופל לטיפול תחת הרדמה כללית, האפשרויות הקיימות מתחלקות למסגרות פרטיות וציבוריות שהן ברמת הקהילה, וכן למסגרות ציבוריות ברמת בתי החולים. נשאלת השאלה, באילו מצבים נכון יותר להפנות את המטופל לטיפול במסגרת תחת בית החולים ומתי המסגרת הציבורית או הפרטית תהיה מתאימה יותר? מהם היתרונות והחסרונות (אם הם קיימים בכלל) של מסגרת אחת אל מול מסגרת אחרת, ומדוע שלא נפנה את כל המטופלים שלנו לטיפול תחת קורת הגג החזקה של בית החולים?

בהרצאה זו ננסה להתייחס ליתרונות ולחסרונות של הטיפולים במסגרות השונות, ולהתוויות המתאימות לטיפול במסגרת זו או אחרת. נדבר על הסיכון למטופלים בהתאם למצבם הרפואי, ועל השיקולים שצריכים להנחות אותנו בהחלטה לאן להפנות את המטופל. נסתכל על המקרים המגיעים אלינו כרופאים שמטפלים גם במסגרת בית החולים וגם במסגרת הקהילה. כמו כן ננסה לענות על השאלה האם שיקולים אלו משפיעים על ההחלטה שלנו כרופאים המטפלים בהרדמה כללית, ומה ההשלכות של החלטות אלו בטווח הארוך.

פולפוטומי - איך למה ומתי?

ד"ר אלישבע גולדמן

סיום לימודי DMD בהדסה עין כרם בשנת 2016, נוסף על תואר MSc מחקרי משנת 2014. לאחר מכן, לימודי PhD והתמחות בתחום של אנדודונטיה במסלול "רופא חוקר" במחלקה לאנדודונטיה הדסה עין כרם והפקולטה לרפואת שיניים האוניברסיטה העברית.

סיום PhD בנושא: "השפעת הגיל על דלקת סב חודית" בשנת 2023, וסיום התמחות באנדודונטיה בשנת 2024. כעת משלבת קליניקה מחקר והוראה.

עובדת בהדסה עין כרם במחלקה לאנדודונטיה ובמרפאות בקהילה, ועוסקת בטיפולי שורש מורכבים תוך מתן דגש על ילדים צעירים וטיפול בחבלות.

תקציר ההרצאה:

קיטוע מוך בשיניים קבועות הוא טיפול שמרני בעל יתרונות רבים על פני טיפול שורש מלא, גם בשיניים שסיימו את התפתחותן. ההרצאה תכלול הסבר על המנגנון הביולוגי שעומד מאחורי קיטוע מוך, אינדיקציות לביצוע הטיפול ושיקולים קליניים בבחירת המקרים.

בפן המעשי, יינתן תיאור קליני מפורט של הפרוצדורה הטיפולית עם תמונות קליניות להדגמה, תוך התייחסות לאתגרים וניואנסים קליניים.

כמו כן, ידובר על אודות החומרים הביוקרמיים השונים המשמשים לקיטוע מוך ויתרונם בטיפול זה.

פרוטוקול טיפולי עדכני בשיקום נשלף מסוג תותבת על עליונה

ד"ר אמין בוחארי

ד"ר אמין בוחארי הוא מומחה לשיקום הפה ולשיקום פנים ולסתות, רופא בכיר ומרצה במחלקה לשיקום הפה הפנים ולסתות, וביחידה לטיפול בהפרות עות תפקודיות במפרקי הלסת בבית הספר להתמחויות ברפואת שיניים בבית החולים רמב"ם חיפה. בוגר הפקולטה לרפואת שיניים, אוניברסיטת מונפלייה I, צרפת, משנת 1991.

בוגר תוכנית ההתמחות בשיקום הפה, אוניברסיטת תל אביב.

מוסמך ברפואה (MSD) בנושא רפואת שיניים משקמת (2009) בית הספר לרפואה ע"ש סאקלר - היחידה ללימודי המשך ברפואה - אוניברסיטת תל אביב.

מדריך קליני למתמחים במחלקת שיקום הפה הפנים והלסתות, בית הספר להתמחויות ברפואת שיניים, רמב"ם, חיפה.

מרצה בארץ ובחו"ל בתחום שיקום הפה ושיקום הפנים והלסתות.

מרצה לסטודנטים שנה ה' ו' ברפואה- טכניון חיפה.

עורך דין חבר לשכה- בעל תואר ראשון ושני במשפטים (LL.B. / LL.M).

תקציר ההרצאה:

במרוצת השנים שיקום פה (מלא או חלקי) נסמך שתלים/שיניים טבעיות באמצעות תותבת על, הפך להיות לפתרון שכיח ולגיטימי ביותר במצב שבו הלסת היא מחוסרת שיניים (בין אם חלקית או טוטלית).

במצב שבו אי אפשר מסיבות שונות (כגון מצב סיסטמי, חוסר עצם קיצוני, מצב כלכלי ירוד וכו') לשקם את הלסת באמצעות שיקום קבוע נסמך שתלים/שיניים טבעיות, תותבת העל הופכת לאופציה השיקומית המקובלת ביותר מבין שאר האופציות הטיפוליות כגון תח"ל, ת"ש וכו')

במהלך ההרצאה שתתמקד בשיקום לסת עליונה בלבד, אנו נחשף לתהליך קבלת ההחלטות ולנתונים העדכניים ביותר באופציה הטיפולית השיקומית מסוג זה.

אור חדש על שורשי הבעיה: לייזר פתרון מתקדם באנדו-פריז'

ד"ר שרונת סחר הלפט

בוגרת לימודי רפואת שיניים (1991), בוגרת ההתמחות באנדודונטיה באוניברסיטה העברית בירושלים (2001). שימשה לאורך השנים כחברת סגל המחלקה לאנדודונטיה בהדסה. כיום שייכת למחלקת אנדודונטיה בית החולים רמב"ם. עוסקת רבות במחקר והוראה בתחום האנדודונטיה ובתחום הלייזר הדנטלי. יו"ר מרכז לימודי המשך בבית הספר להתמחויות ברפואת שיניים, אחראית

על קשרי חוץ בארץ ובעולם. פרסמה בתחום הלייזר מגוון מאמרים שראו אור בספרות המדעית העולמית. מרצה בארץ ובעולם בתחום הלייזר. משמשת כיום יו"ר האיגוד הישראלי ללייזר ברפואת שיניים. בעלת מרפאה פרטית בתל אביב.

ד"ר בני רצקין

מומחה למחלות חניכיים אשר התמחה והדריך בבית הספר לרפואת שיניים בהדסה עין כרם בירושלים. כיום משמש כחבר במחלקה פריודונטיה באוניברסיטת תל אביב.

טיפולים במרפאתו הפרטית בתל אביב כוללים טיפולים בטכנולוגיית הלייזר.

תקציר ההרצאה:

טיפול שורש נחשבים לאחד מהטיפולים הדנטליים המתגרים ביותר, ודורשים דיוק וניקוי מעמיק של תעלות השורש כדי להבטיח הצלחה ארוכת טווח במיוחד כאשר מדובר במקרים שבהם קיימת בעיה אנד-פריז אצל המתרפאים שלנו. השימוש בטכנולוגיית הלייזר מציע יתרונות רבים בהשוואה לשיטות המסורתיות, ובכך משפר את איכות הטיפול והתוצאות הקליניות.

בהרצאה יובא לשימוש מכשיר לייזר Er:YAG בעל אורך גל 2.94 μ בתחום האינפרה אדום שמאפשר לבצע את הטיפול האתגרי בהצלחה וזאת בעקבות:

- דיוק וניקוי יעיל של תעלות השורש: קרן הלייזר מסוגלת לחדור לעומק התעלות, ולהסיר ביעילות שאריות רקמה חיה, שכבת מרח וכן גישה למקומות הקשים להגעה: הלייזר מאפשר גישה יעילה לאזורים שאינם נגישים בקלות עם מכשירים מכניים, כמו תעלות צדדיות ופיצולי תעלות.

- פעולה אנטי בקטריאלית השמדת חיידקים: קרן הלייזר מחסלת חיידקים הנמצאים בתוך התעלות וכן גם ברקמת החניכיים טיפול זה מעלה את סיכויי הצלחת הטיפול.

- חיטוי משופר: הלייזר משיג חיטוי יעיל יותר מהשיטות הכימיות המסורתיות.

- שמירה על מבנה השן: השימוש בלייזר מאפשר הסרת רקמה מינימלית חיצונית ושמירה על מבנה השן הטבעי. הדבר מקטין את הסיכון להיחלשות השן ומגדיל את הסיכוי לשימור השן לאורך זמן.

- ריפוי מהיר: בזכות אפקט החיטוי והפחתת הטראומה. הלייזר מקדם ריפוי מהיר יותר ומפחית את הסיכון לדלקות וזיהומים לאחר הטיפול.

יעילות גבוהה יותר בעזרת טכנולוגיית הלייזר: דבר המוביל להצלחת הטיפול

עיבוד תמונה בשירות רפואת שיניים ציבורית

ד"ר גיא טוביאס

נשוי ואב לארבעה, מתגורר ביישוב משמר דוד. ד"ר טוביאס סיים את לימודי רפואת השיניים באוניברסיטה העברית בשנת 2008, והשלים את תכנית ההתמחות ברפואת שיניים ציבורית בשנת 2017. כיום, ד"ר טוביאס מנהל את תכנית ההתמחות ברפואת שיניים ציבורית במחלקה לרפואת שיניים קהילתית במרכז הרפואי הדסה עין כרם. במסגרת תפקידו, הוא עוסק בהוראת מתמחים וסטודנטים, מוביל תוכניות קהילתיות בקרב אוכלוסיות ייחודיות ברחבי ישראל ומנהל מחקרים קליניים.

ד"ר טוביאס מחזיק בתואר שני בבריאות הציבור ורפואה קהילתית (MPH) ותואר שלישי (Ph.D) במדעים ביו-רפואיים ברפואת שיניים מהפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית. במהלך 15 השנים האחרונות, ד"ר טוביאס ליווה עשרות חברות סטארט-אפ דנטליות בישראל ובעולם כמנהל רפואי. נוסף על כך, הוא הבעלים של חברת תוכנה המפתחת אלגוריתמים מבוססי עיבוד תמונה בשיטות של בינה מלאכותית לקידום בריאות הפה והשיניים.

ד"ר טוביאס מחויב לקידום רפואת השיניים הציבורית באמצעות שילוב טכנולוגיות מתקדמות ופתרונות חדשניים, במטרה לשפר את איכות הטיפול ולהנגישו לכלל האוכלוסייה.

תקציר ההרצאה:

עיבוד תמונה כשירות (Imaging as a Service - IaaS) הופך לכלי חשוב ומתפתח ברפואת השיניים הציבורית. שירות זה מאפשר לנצל טכנולוגיות מתקדמות של עיבוד תמונה ובינה מלאכותית, ללא צורך בהשקעה משמעותית בצידוד ובתוכנה. אחד היתרונות המרכזיים של IaaS הוא הגישה המרווחת קת ליכולות עיבוד תמונה מתקדמות Remote Dental Monitoring. רופאי שיניים יכולים להעלות תמונות קליניות, צילומי רנטגן, סריקות תלת-ממדיות לפלטפורמות מבוססות ענן, ושם הן מעובדות ומנותחות בצורה מדויקת ומהירה.

שימוש בטכנולוגיה זו מאפשר אבחון מדויק יותר של בעיות דנטליות, כמו עששת התחלתית, מחלות חניכיים, זיהומים בעצמות הלסת ועוד. תוצאות העיבוד מאפשרות לרופאים לקבל החלטות מושכחות יותר לגבי טיפולים נחוצים ולהתאים את הטיפול לכל מטופל בצורה אופטימלית. יתרון נוסף הוא השיתוף הקל של תמונות ומידע עם מומחים אחרים לצורך ייעוץ נוסף או קבלת חוות דעת שנייה, דבר שמגביר את רמת הדיוק והאמינות של האבחנות.

נוסף על כך, עיבוד תמונה כשירות מאפשר לבצע מעקב רציף ואפקטיבי אחר מצב המטופלים לאורך זמן. תהליך זה יכול לכלול השוואה בין תמונות מהטיפולים השונים, זיהוי שינויים קטנים במבנה השיניים והחניכיים, וזיהוי מוקדם של בעיות פוטנציאליות.

ברפואת השיניים הציבורית, יש לעיתים קרובות עומס על המערכות ונדרשת יעילות מקסימלית. שירותי עיבוד תמונה יכולים לשפר את זרימת העבודה ולסייע בניהול טוב יותר של משאבים וזמן. כך אפשר להבטיח שמטופלים יקבלו את הטיפול הטוב ביותר במינימום זמן המתנה ובמקסימום דיוק.

בסופו של דבר, שילוב עיבוד תמונה כשירות ברפואת השיניים הציבורית מסייע בשיפור איכות הטיפול, הגדלת הדיוק האבחוני והפחתת עלויות תפעוליות, והופך את הטיפול הדנטלי לזמין ואיכותי יותר עבור כלל האוכלוסייה.

אנטומיה מפתיעה של תעלות השורש

ד"ר סימון מראוי

מומחה לטיפול שורש.
רופא בכיר, אחראי תכנית ההתמחות המחלקה לאנדודונטיה, המרכז הרפואי לגליל.
יו"ר האיגוד הישראלי לאנדודונטיה, חבר בוועדה המקצועית לאנדודונטיה.

ד"ר סימון מראוי סיים את לימודי רפואת השיניים בשנת 2013 בארמניה, וסיים את ההתמחות באנדודונטיה בהדסה, ירושלים בשנת 2022.
היום הינו רופא בכיר במחלקה לאנדודונטיה, במרכז הרפואי לגליל בנהריה ועובד במרפאתו הפרטית.

תקציר ההרצאה:

כמה מפתיעה יכולה להיות האנטומיה של תעלות, כיצד ניתן לזהות אותן.
איך ניתן להתמודד עם אנטומיה חריגה במהלך טיפול השורש בזמן ההכנה והאיטום, וכיצד משפיעה אנטומיה חריגה על תוצאת הטיפול.

מושב ו':

ד"ר הלית בר-און, ד"ר דניאל מורינוס, ד"ר אריאל סלוצקי,
ד"ר רמי קרנר

חומרים ושיטות מתקדמות מתקדמות לשיקום לסתות שלמות בעזרת שתלים בעידן הדיגיטלי

פרופ' איתן מיזירצקי

בוגר בהצטיינות של בית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב משנת 1990, שם גם סיים את לימודי ההתמחות בשיקום הפה בשנת 1996.

פרופסור חבר לשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב. פרופ' מיזירצקי הוא חבר הנהלת האיגוד האירופאי לשיקום הפה EPA.

פרופ' מיזירצקי הוא חבר הנהלת האיגוד האירופאי לשיקום הפה EPA וישמש כנשיא הנבחר של האיגוד האירופאי לשיקום לשנת 2025.

יו"ר לשעבר של האיגוד הישראלי לשיקום הפה וחבר הר"ש 32 שנה ברציפות משנת 1992.

חבר הנהלת ומהמייסדים של האיגוד הבין-לאומי לרפואת שיניים דיגיטלית Digital Dentistry Society ושגריר של ה-DDS בישראל.

משמש כפרופסור חבר ופרופסור אורח בכמה אוניברסיטאות באירופה (ספרד, איטליה, גרמניה, רומניה).

חבר מערכת בעיתונים מובילים:

JERD – Journal of Esthetic and Restorative Dentistry
International Journal of Prosthodontics (IJP) ו- Journal of Dentistry (JD)
ועורך חבר בכמה עיתונים נוספים.

פרופ' מיזירצקי פרסם כ-140 מחקרים בעיתונות המקצועית הבין-לאומית המובילה.

בעל "מרכז מומחים מיזירצקי" ברמת החייל בתל אביב.

תקציר ההרצאה:

שיקום נתמך שתלים של קשתות שלמות בהעמסה מיידית, מהווה אתגר קליני וטכני משמעותי בפני הצוות המטפל. ההתקדמות הטכנולוגית המהירה בתחום רפואת השיניים הדיגיטלית מסייעת לשפר את השלבים האבחנתיים, את קביעת תוכנית הטיפול ואת הביצוע במקרים מורכבים אלו. מה שלא השתנה אלו הם עקרונות היסוד של שיקום הפה ובמרכזם השגת הדיוק הנדרש למען אריכות ימים אסתטית ותפקודית של השיקום, ושימוש בחומרי השיקום המתאימים.

הרצאה זו תדון באתגרים הקליניים, חומרי CAD/CAM והפרוטוקולים העדכניים ביותר בעידן הדיגיטלי של שיקום קשתות שלמות נתמכות שתלים. כל זה, תוך בחינה ביקורתית של היכולות והדיוק של סורקים אינטראוליים וייצור השיקום הסופי בעזרת זירקוניה מונוליטית. בהרצאה יוצגו מקרים קליניים, כישלונות ופרוטוקולים שיקומיים עדכניים המאפשרים להתגבר על המגבלות של חומרים וסורקים אינטראוליים בשיקומים מורכבים.

שימושים בבוטולינום טוקסין ברפואת שיניים

ד"ר חגי בצר

ד"ר חגי בצר מבצע טיפולים אסתטיים מזה 15 שנה, בעל מרפאות אסתטיקה בתל אביב ויבנה ומנהל מרכז לטיפול בסיבוכי אסתטיקה תחת האולטרסאונד. זוכה בפרס בינלאומי על הטיפול הטוב ביותר בסיבוכים לשנת 2024 ב-AMWC מונקו, מנהל תחום האסתטיקה בבית הספר לרפואת שיניים בפקולטה לרפואת אוניברסיטת תל אביב, מרכז פעילות וקורסי האסתטיקה

בהסתדרות לרפואת שיניים, מרצה בינלאומי בתחום האסתטיקה וסיבוכים אסתטיים ומכשיר רופאים לטיפול אסתטיקה ולהדמיה וטיפול תחת אולטרסאונד.

ד"ר וואסים עבוד

ד"ר וואסים עבוד הוא מומחה לכירורגיה פה פנים ולסתות, בוגר המחלקה בבית חולים שיבא תל השומר. בעל דוקטורט כפול – רופא MD (הפקולטה לרפואה אוניברסיטת תל אביב), ורופא שיניים DMD (הפקולטה לרפואת השיניים האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים).

תחום המומחיות והעיסוק העיקרי שלו הוא הפרעות מפרק הלסת ושרירי הלעיסה ועיוותי פנים. הוא עשה השתלמויות בנושאים אלה במספר מחלקות בעולם.

ד"ר עבוד הוא מרצה בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל אביב ופרסם עשרות מאמרים בספרות המדעית, וכן הרצה רבות בכנסים לאומיים ובין-לאומיים.

נוסף על העבודה במרפאתו הפרטית, הוא משמש רופא בכיר במכון להפרעות תנועה בבית חולים שיבא תל השומר, במחלקה לכירורגיה פה ולסתות בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל אביב, וביחידה לכירורגיה פה ולסתות בבית חולים בני ציון בחיפה.

תקציר ההרצאה:

הולכת וגדלה בשנים האחרונות. הבוטולינום שנודע בעיקר בשימוש בתחום האסתטיקה, מצא את דרכו מהר מאוד אל תחום רפואת השיניים, שם הוא משמש במגוון רחב של טיפולים. לרופאי

השיניים שלושה יתרונות בולטים בכל הקשור לביצוע טיפולי בוטולינום:

- היכרות טובה עם האנטומיה של אזור הפה והלסתות.

- שגרת הזרקה רוטינית ומיומנות גבוהה באזורים עדינים אלה.

- ראייה אסתטית רחבה של אזור הפה והפנים.

נייר עמדה זה מחלק את ההתוויות הקליניות להזרקת בוטולינום טוקסין הרלוונטיות לתחום רפואת השיניים ל-3 קבוצות:

1. התוויות שאפשר לבצע כחלק מהפרקטיקה השגרתית במרפאת השיניים: מדובר במצבים שכיחים בפרקטיקה הדנטלית שרופא השיניים מתמודד איתם כחלק מהעבודה הרוטינית שלו - כל רופא לפי תחום עיסוקו או המומחיות שלו. לאחר קבלת הכשרה מתאימה, רופא השיניים יכול להציע למטופלים שלו סל רחב יותר של פתרונות. מבין מצבים אלה אפשר למנות ברוקסיזם, היפרטרופיה שרירית, הורדת עומסים סגריים סביב טיפולי שיניים, חשיפת יתר של חניכיים בעת חיוך, הפחתת קמטים מסביב לפה ועוד.

2. טיפולים הקשורים להפרעות תפקודיות של מערכת הלעיסה ואזור הפנים: מדובר במצבים אשר דורשים ידע מקדים מרופא השיניים כדי לבצע אבחנה מדויקת. רופא שיניים העובד במסגרת ייעודית ומעוניין לעסוק באופן פעיל במתן טיפולים אלו צריך לרכוש ידע אודות הפתופי-זיולוגיה של כל מצב ומצב ולקבל הכשרה מתקדמת בנושא. האינדקציות כוללות בין היתר: היפר-מוביליות ופריקות חוזרות של מפרק הלסת, כאב מיופציאלי, דלקת שרירית פוסט-קרינתית, והתוויה להזרקת בוטולינום סביב ניתוחי פה ולסתות.

3. התוויות הקשורות להפרעות נירולוגיות המתבטאות באזור הפה והלסתות: מדובר במחלות והפרעות נירולוגיות המתבטאות בין היתר, ולעיתים אף בעיקר, באזור הפה והלסתות. רופא השיניים צריך לדעת לזהות מצבים אלו ולהיות מסוגל להפנות להמשך בירור וטיפול למסגרת המתאימה. רופא השיניים המעוניין לעסוק באופן פעיל בהענקת טיפול מבוסס-בוטולינום לאינדיקציות אלו צריך לעשות זאת לאחר קבלת הכשרה מקצועית מתאימה. הטיפול צריך להסתמך על אבחנה רפואית מבוססת ו/או להינתן במסגרת נירולוגית ייעודית. מצבים אלו כוללים הפרעות תנועה אורומנדיבולריות, שיתוק עצב הפנים, עווית של מחצית הפנים, ריוור-יתר, מיגרנה, ומצבי כאב נוספים.

יכולות החיטוי של הלייזר הדנטלי

ד"ר ג'ו בן יצחק

מומחה לאנדודונטיה. בוגר לימודי רפואת שיניים (1991) ובוגר תוכנית ההתמחות באנדודונטיה באוניברסיטה העברית (הדסה) בירושלים (2003). שירת 17 שנים בחיל הרפואה במגוון תפקידים. האחרון שבהם, מפקד המחלקה לאנדודונטיה במרכז הרפואי שיבא בתל השומר.

כיום משמש כסגן מנהל תוכנית ההתמחות והאחראי על ההוראה הקלינית במחלקה לאנדודונטיה במרכז הרפואי שיבא בתל השומר. בעל פרסומים בספרות המקצועית, עוסק רבות בהדרכה והוראה בתחום האנדודונטיה, ומרצה באופן תדיר בכנסים מקצועיים בארץ ובעולם.

יו"ר האיגוד הישראלי לאנדודונטיה לשעבר, וחבר באיגוד האירופאי לאנדודונטיה (ESE) ובאיגוד האמריקאי לאנדודונטיים (AAE).

ד"ר בן-יצחק עובד במרכז לטיפול שורש, מרפאת מומחים מתקדמת באזור המרכז, ובמרפאות שיניים.

תקציר ההרצאה:

הלייזר הדנטלי המודרני הולך ותופס מקום של כבוד במרפאת השיניים. עם זאת, קלינאים רבים אינם מכירים את כל טווח אפשרויות השימוש בו.

בהרצאה הבאה נדבר על יכולות חיטוי תעלות השורש בעזרת טכנולוגיית הלייזר.

מושב ז':

**ד"ר יוסף אביטל, ד"ר אבי אהרונוביץ, ד"ר מיכל דקל שטיינקלר,
פרופ' מירי הישראלי שלישי, ד"ר דורון חיים**

Prosthetic-Guided Esthetic Dentistry: How the Digital Workflow Changes Our Daily Lives (חברת **Align Technolog - Workflow**)

Dimitar Filtchev

Dr. Dimitar Filtchev obtained his degree in Dental Medicine from the Faculty of Dental Medicine in Sofia, in 1998. In 2000 he was appointed Assistant Professor at the Department of Prosthetic Dentistry at the same Faculty, and from 2022 has been elected as a professor at the same department.

Dentistry at the same Faculty and from 2022 is elected as a professor at the same department. In 2003 he acquired a postgraduate specialization in Prosthetic Dentistry. In 2013 he presented his thesis and got a PhD degree.

From 2007-2015 is a President of the Sofia Dental Meeting Association.

Co-founder of the Implant Dental Center at the Medical University in Sofia.

Specialization in Prosthodontics, Faculty of Dentistry – Munster, Germany. Participated at trainings in Prosthodontics with N.Bichacho, M.Fradeani, in Implantology-H.Salama, in Perio- A.Saadoun, M.Hurzeller, G.Zucchelli.

Honorary Member of Style Italiano Group, the Bulgarian Society of Esthetic Dentistry, Bulgarian Scientific Dental Association, Affiliate of the EAED, Instructor at the Zimmer Institute Switzerland.

Since 1998 he has been running a successful practice in Sofia, focused on Implantology, Esthetic and Digital Dentistry, and Orthodontics.

Dr. Filtchev has over 80 publications in scientific journals, many scientific presentations, numerous participations as an keynote speaker at national and international congresses.

תקציר ההרצאה:

This lecture will present an innovative treatment planning protocol using a fully digital approach, revolutionizing the way we approach prosthetic-guided esthetic dentistry. A new biological concept for creating and maintaining a stable emergence profile will be introduced, highlighting the impact of digital technology on everyday clinical practice.

Treatment options based on digital planning will be discussed, including immediate implant placement and loading. The predictability, advantages, and challenges of digital workflows, including the reliability of contemporary digital imaging systems and optical scanners, will be critically examined.

The lecture will aim to answer key questions, such as whether we can fully trust digital planning in prosthetic-guided implantology, and where the limits of these technologies lie. Through clinical experience and case studies, attendees will see how digital tools have transformed our thinking in recent years.

טיפול אורתודונטי-שיקומי זעיר פולשני לשיקום חסר שיניים קדמי

פרופ' סטלה צ'אושו

פרופסור סטלה צ'אושו היא פרופסור מן המניין אקדמית באורתודונטיה, סגנית דיקן לפיתוח אקדמי ויחסים בין-לאומיים, מנהלת מחלקת אורתודונטיה בבית החולים הדסה עין כרם ובעלת מרפאה פרטית בתל אביב. היא החלה את הקריירה האקדמית שלה כעתודאית בבית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והמרכז הרפואי הדסה בירושלים, שבו

היא סיימה את לימודיה בהצטיינות. לצד לימודי רפואת השיניים, השלימה פרופסור סטלה צ'אושו תואר שני (מוסמך) במדעי הטבע ולאחר מכן את תואר שלישי (דוקטורט) בתחום האימונולוגיה.

פרופסור צ'אושו כתבה יותר מ-100 מאמרים מדעים, 20 פרקים בעיתונות וספרים מובילים, כגון הספר של גרבר, שמשמש כ"תנ"ך" למתמחי האורתודונטיה בכל העולם. נוסף על כך, היא שותפה לשני פטנטים. היא קבלה פרסים רבים על עבודותיה והיא חברה ועורכת במערכת של עיתונים בין-לאומיים מובילים באורתודונטיה.

בתחום הקליני, פרופ' סטלה צ'אושו היא הוגה דעות ברמה בין-לאומית בשלושה תחומים עיקריים: טיפול אורתודונטי בשיניים כלואות אצל מבוגרים בעלי בעיות פריודונטליות ואנשים עם מוגבלויות. בתחום המחקר הבסיסי, פרופ' צ'אושו שילבה את הידע באימונולוגיה שרכשה בדוקטורט עם הידע באורתודונטיה וייסדה מעבדה ייחודית לחקר הבסיס הביולוגי והאימונולוגי של התנועה האורתודונטי. קבוצת המחקר שלה זכתה למענקי מחקר תחרותיים יוקרתיים, בהם מענק מהאקדמיה הישראלית למדע וממשרד החדשנות המדע והטכנולוגיה.

פרופסור צ'אושו הייתה keynote speaker ביותר מ-80 כנסים בין-לאומיים והעבירה יותר מ-25 קורסים באורתודונטיה ברחבי העולם: בארה"ב, אירלנד, בלגיה, הולנד, דנמרק, יוון, אוסטרליה, אוסטרליה, קפריסין, שוויץ, גרמניה, פולין, תורכיה, איטליה, רומניה, הודו, פורטוגל, רוסיה, קנדה, ברזיל, צ'כיה, נורבגיה ועוד.

ד"ר יובל וינד

ד"ר וינד בוגר בית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב. חבר המחלקה לשיקום הפה, בית הספר לרפואת שיניים ע"ש מוריס וגבריאלה גולדשלגר, הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב. ד"ר וינד ניהל בעבר את ההשתלמות ברפואת שיניים אסתטית במחלקה לשיקום

הפה, הפקולטה לרפואת שיניים, המרכז הרפואי בהדסה עין כרם ירושלים.

ד"ר וינד הוא מרצה ידוע בתחום רפואת השיניים האסתטית, רפואת שיניים זעיר פולשנית ושיקום הפה. ד"ר וינד משמש יועץ לחברות דנטליות, ומלווה פיתוח מוצרים בתחום רפואת שיניים אסתטית, חומרים מרוכבים ושיקום הפה.

בעל מרפאה פרטית המתמקדת בשיקום הפה ואסתטיקה דנטלית.

תקציר ההרצאה:

חוסר חלקי של שן או כמה שיניים בקדמת המקסילה אצל צעירים כתוצאה מחוסר מולד או בעקבות חבלה הוא מצב שכיח. טיפול מודרני זעיר פולשני במצבים אלו מחייב תכנון וטיפול רב-תחומי: אורתודונטי, כירורגי, אנדודונטלי, שיקומי.

בהצגת מספר מקרים קליניים נעמוד על עקרונות התכנון הרב-תחומי, שלבי הטיפול של הרופאים בתחומים השונים עד להשגת יעדי הטיפול.

נציג את עקרונות הטיפול האורתודונטי הנתמך בטכניקות הדמיה ממוחשבת, ועקרונות הכנת השיניים לשיקום בטכניקות זעיר פולשניות.

נציג את החומרים הדנטליים והשיטות האדהזיביות המודרניות והטיפול ההמשכי לאחר תום השלב המשקם.

טיפול דנטלי – מה כבר יכול להסתבך? (חברת מדנס)

ד"ר טניה קצפ

1987: השכלה תיכונית, תעודת בגרות, תיכון "קציר" (רחובות)
1993-1987: דוקטור לרפואת שיניים, באוניברסיטת Carol Devilla
(בוקרשט, רומניה).
2000: קורס היפנוזה, אוניברסיטת תל אביב. מורשת לטיפול בהיפנוזה מטעם משרד הבריאות

2006: קורס טיפולי שיניים בהרדמה כללית וסדציה עמוקה. מורשת לביצוע טיפולי שיניים בהרדמה כללית מטעם משרד הבריאות.
2012: קורס "בטיחות וניהול סיכונים", אוניברסיטת תל-אביב.
2019: קורס אסתטיקה תוך שימוש בחומרי מילוי ובוטוליניום טוקסין, ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

ניסיון תעסוקתי

1994: היום רופאת שיניים במרפאת שיניים פרטית (בת-חפר)
2003-2020: רופאת שיניים ברשת מרפאות "כללית סמייל"
2011: היום שופטת בבית הדין לחברים בהסתדרות לרפואת שיניים
2011-2014: יועצת רפואית במחלקה לפניית הציבור וניהול סיכונים ברשת מרפאות "כללית סמייל"
2014 היום: יועצת רפואית ומנהלת סיכונים במחלקה לרפואת שיניים בחברת "מדנס"
2016 היום: עורכת טור ניהול סיכונים בכתב העת "Dental Tribune"
2024: נציגת ההסתדרות לרפואת השיניים בישראל בוועדת משמעת של משרד הבריאות.

עו"ד אילנה מושכל

2001-2004: לימודי משפטים במכללה למנהל
2004-2005: התמחות במשרד עו"ד אהרנסון ושות' במחלקה לרשלנות רפואית
2006 עו"ד ברשלנות רפואית במשרד עו"ד ויסלגס-אלמגור
2009 עו"ד ברשלנות רפואית במשרד עו"ד אהרנסון ושות'
2013 עו"ד במחלקת תביעות במדנס

2018 עו"ד מנהלת מערך תביעות וניהול סיכונים ברפואה במדנס.

תקציר ההרצאה:

הפעם בחרנו לערוך סרטון קצר מלווה בהסברים על אודות מצבים שונים שקורים במרפאת שיניים. הסרטון מתמקד בטיפול שגרתי שכולל בתוכו סיטואציות שיכולות לקרות לכל אחד מרופאי השיניים במהלך העבודה היום-יומית. התנהלות נכונה של הרופא המטפל ו/או צוות המרפאה היא בעצם זו שתקבע, או לכל הפחות תשפיע אם המטופל יהיה שבע רצון או לחלופין יחליט להגיש תביעה לבית המשפט. בסרטון שנקרין, ננסה על קצה המזלג לענות ולפתור חלק מהשאלות שמועלות באופן שוטף על ידי רופאי השיניים.

שילוב טכנולוגיות והזרקות לשיקום אזור השפה לאחר טיפולים דנטליים במשנן קדמי (חברת אלמה לייזר)

ד"ר לי צור

ראש המערך הקליני באלמה ישראל זה כ-8 שנים, מומחית לטכנולוגיות רפואיות במוצרי הזרקה ודרמוקוסמטיקה במערך הפיתוח העסקי בסיסרם מדיקל הבין-לאומית.

סיימה בהצטיינות את לימודי הדוקטורט בכימיה אורגנית במסלול ישיר בפקו לטה למדעים מדויקים ע"ש סאקלר, באוניברסיטת תל-אביב בשנת 2012,

עבודותיה זכו לפרסומים בכתבי עת בינלאומיים מכובדים בכימיה אורגנית.

ד"ר צור, מאמנת גלובלית מטעם אלמה, מרצה בכנסים בין-לאומיים בארץ ובחול, מכשירה רופאים לעבודה בטכנולוגיות רפואיות בארץ ובעולם. בעלת ניסיון רב בהדרכה, חינוך והכשרת רופאים בטכנולוגיות רפואיות מתקדמות ובהזרקות בתחום הרפואה האסתטית בארץ ובעולם.

ד"ר אלכס דניאלוב

1997: סיים את לימודי רפואת השיניים באוניברסיטת סמלוויס בודפשט.

משנת 1998: רופא שיניים G.P.

2002: מרכז מומחים כרמים העוסק בביצוע מגוון פרוצדורות דנטליות.

2010: השתתפות בקורס הסתדרות רופא שיניים צפון בנושאי בוטולונים

טוקסין וחומצות היאלרוניות.

2017: הקמת רשת מרפאות רוזס קליניק.

2019: הקמת אקדמיית רוזס אקדמי-מרצה וחונך רופאים לאסתטיקה ולייזרים.

2022: קבלת תואר מסטר בלייזרים מטעם LA HA ACADEMY.

משנת 2020: מרצה וחונך במגוון מסגרות.

תקציר ההרצאה:

טיפולים דנטליים במשנן הקדמי דורשים מענה אסתטי פריאוראלי כדי לתת פתרון שלם ומיטבי למטופל.

סל הכלים הרפואי לטיפול באזור השפה כולל מגוון רחב של אפשרויות: הזרקות חומצה היאלורונית, ביוסטימיולטורים, טכנולוגיות מבוססות אנרגיה, שימוש בבוטולינום טוקסין, מזותרפיה ועוד.

בהרצאה זו נדגים מספר גישות היברידיות מתקדמות לטיפולים באזור, לשיפור איכות העור והשבת הנפח באזור השפה באמצעות שילובים של טכנולוגיות והזרקות.

מושב ח':

**ד"ר גיל אספרנה, ד"ר עודד גלפן, ד"ר יוליאן סלע, ד"ר עמנואלה קראוס,
ד"ר אלי רוזנפלד**

כירורגייה טרום שיקומית בניתוחים אורתוגנטיים

ד"ר חלי רושינק

מומחית בכירורגית פה ולסתות
2003: סיום לימודי רפואת שיניים באוניברסיטה העברית
2010: סיום התמחות בכירורגית פה ולסתות בהדסה, ירושלים
כיום רופאה בכירה במחלקה לכירורגית פה ולסת בהדסה.
אחראית תוכנית ההתמחות.

אחראית על הוראת הסטודנטים במחלקה.
מזכירת האיגוד לכירורגית פה ולסתות.

תקציר ההרצאה:

בהרצאה זו נדון בהשתלת עצם בניתוחים אורתוגנטיים, ניתוח אורתוגנטי מתבצע כשר יש חוסר התאמה בין הלסתות, מה שילול לגרום לבעיות כמו קושי בלעיסה, נשימה וכן לפגמים אסתטיים בפנים. נטרת הניתוח האורתוגנטי לשפר אסתטיקה ופונקציה.

לעתים המטופלים סובלים גם מחסר שיניים המיועד לשיקום על גבי שתלים. לצורך השגת מטרה זו ניתן לשלב כירורגיה טרום שיקומית בניתוח האורתוגנטי. נסקור את מקורות עצם ובטכניקות השתלת עצם בניתוחים אורתוגנטיים. נדון ביתרונות ובחסרונות של ביצוע השתלת העצם תוך כדי הניתוח האורתוגנטי.

”צריך שניים לטנגו” - היחס האידיאלי בין AI ורופא השיניים בשנת 2024

ד"ר דורון חיים

ד"ר חיים הוא סמנכ"ל רפואה של רשת מרפאות מכבידנט מקבוצת מכבי שירותי בריאות. משמש כיו"ר הנבחר של האיגוד הישראלי לרפואת שיניים דיגיטלית. חבר פעיל במועצה המדעית של ההסתדרות לרפואת השיניים בישראל ויועץ רפואי ראשי בחטיבת רפואת השיניים של חברת סיסרם מדיקל.

מייסד ויו"ר של העמותה הישראלית לרפואת שיניים נידת על שם פרופ' אדי גרפונקל. פרופסור חבר בפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטת T.Popa. לרפואה ורוקחות ביאסי, רומניה. ייסד ושימש כמנהל האגף הדנטלי במרכז הרפואי שמיר (אסף הרופא) במשך כ-15 שנים (2008-2022).

תחומי העניין העיקריים שלו עוסקים בטיפולים מורכבים ודיגיטליים של שיקום הפה, בכלל זה הרדמה כללית וכן רפואת שיניים אסתטית ודיגיטלית במרפאתו הפרטית. ד"ר חיים הוא CEREC TRAINER מוסמך מטעם חברת Dentsply Sirona.

כיום הוא מעורב במחקרים שונים, בין היתר לגילוי מוקדם של סרטן הפה אמצעות טכנולוגיות מתקדמות; הערכת בטיחות ויעילות של השתלות עצם; פיתוח סורקים אינטרא אוראליים, מניעה בילדים, השתלות דנטליות ועוד.

תקציר ההרצאה:

האם יש דרך לרקוד יחד בלי לדרוך אחד על השני? איך להפוך את ה-AI לשותף האמיתי והמעצים שלך בעבודה היום-יומית במרפאה?

ההתפתחויות העצומות בטכנולוגיות ויישומיהן פותחות אין-סוף אפשרויות באבחון בעיות ואפשרויות שונות לפתרונות. הממשקים הדיגיטליים מאפשרים לכידה מדויקת ויעילה של נתונים, העברת נתונים ועיבודם. במהלך הרצאה זו נציין את הקונפליקטים של היום ואת המסע הקליני למציאת פתרונות מעודכנים ברפואת שיניים מודרנית.

אבחון דיגיטלי, תכנון, ביצוע ובקרת איכות

חלק זה של ההרצאה יתמקד באופן בו השימוש ב-AI במכבידנט עוזר לרופאי השיניים מדי יום באבחון, ובהערכה של ההתאמה השולית של השחזורים והשיקום, לתכנן את הטיפול ולהבטיח את הביצוע המדויק שלו ואף מסייע למנהלים הרפואיים לבקר את איכות הטיפולים ומשמש כעוזר אמיתי בניהול המרפאה.

השפעת ניתוחי חניכיים על ספירות דם כלליות בשלב הדלקתי

ד"ר ליאת צ'אושו

ד"ר צ'אושו, מומחית בפריודונטולוגיה. סיימה את התמחותה באוניברסיטת תל אביב. בוגרת בית ספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב בהצטיינות.

בעלת תואר שני במדעי הרפואה בהתמקדות בביולוגיה של ריפוי פצע.

מרצה בכירה ומדריכה בתוכנית ההתמחות במחלקה לפריודונטולוגיה, אוניברסיטת תל אביב. עורכת ומובילה מחקרים רבים בשיתוף מכון ויצמן ואוניברסיטאות נוספות.

מחקריה מתמקדים בתהליכים ביולוגיים של ריפוי פצעים, טיפול בדלקות סביב שתלים, מייסדת חברת IMPLANT B, בעלת פטנט לטיפול חדשני בפרי-אימפלנטיס והקשר בין מחלות סיסטמיות ומחלות סביב שיניים ושתלים, תוך הבנת תהליכים פורצי דרך הקשורים להזדקנות ואנטי אייג'ינג. מרצה ברחבי העולם בנושאים אלו.

ד"ר צ'אושו פרסמה יותר מ-60 מאמרים בספרות המקצועית.

תקציר ההרצאה:

שינויים בספירת תאי דם הלבנים (WBC) ובציטוקינים מעודדי דלקת כמו, IL-6, IL-18, TNF- α , לאחר פרוצדורות כירורגיות, מתועדים היטב במקצועות כירורגיים רבים. יחד עם זאת, לא קיים מידע בספרות המקצועית לגבי השפעתם של ניתוחים בחלל הפה על ספירות הדם הכלליות.

ההרצאה תתאר סדרת מחקרים שבוצעו כדי לבחון את ההשפעות של ניתוחים כירורגיים בחלל הפה על מדדי ספירות הדם, WBC וציטוקינים פרו-דלקתיים. מחקרים אלו הראו לראשונה את הדינמיקה של IL-18, TNF- α ו-IL-6 בסרום, החל מסיום הניתוח ולאורך מעקב של השלב הדלקתי בריפוי. הבנת הדינמיקה הסיסטמית והקורלציה לניתוחים בחלל הפה היא קריטית וחשובה כדי לחזות זיהומים וסיבוכים ותופעות נוספות הדורשות תשומת לב מיוחדת, וזאת כדי להבטיח ריפוי פצע אופטימלי.

פריצת דרך ביציבות תלת-ממדית ברגנרציית עצם - ממברנות וברגים לקיבוע נספגים ממגנזיום

ד"ר גבי צ'אושו

מנהל המחלקה לכירורגית פה ולסתות המרכז הרפואי "רבין", קמפוס ביליני סון, פתח תקווה, ישראל. פרופסור מן המניין, המחלקה לכירורגית פה ולסתות, בית הספר לרפואת שיניים ע"ש "מוריס וגבריאלה גולדשלגר", אוניברסיטת תל אביב, תל אביב, ישראל.
סיים לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים 1989.

סיים התמחות בכירורגית פה ולסתות במרכז הרפואי שיבא, תל השומר, ישראל 1998. פלוסיפ בטרואמה ורה-קונסטרוקציה מקסילופציאלית Jackson Memorial, Miami, פלורידה 2010-2011.

בעבר, חבר בוועדה המקצועית לכירורגית פה ולסתות; יו"ר האיגוד הישראלי לכירורגית פה ולסתות; ראש היחידה לכירורגית פה ולסתות במרכז הרפואי תל אביב 2002-2006; ראש מרכז בריאות הפה והשתלות שיניים במרכז הרפואי אסף הרופא 2008-2011.

כיום - חבר המועצה המדעית שליד ההסתדרות רופאי השיניים בישראל. בוחן בבחינות התמחות יועץ כירורגי ואקדמי "מכבי-דנט". בעל מרפאה פרטית, רמת החייל, תל אביב.

פרסם יותר מ-200 מאמרים בספרות האנגלית. מחבר פרקים בספרים. הרצה רבות ברחבי העולם.

העביר קורסים רבים בתחום רפואת שיניים תוך מתן דגש על שתלים דנטליים והשתלות עצם. עורך ומבקר של כתבי עת רבים ברחבי העולם. תחומי המחקר כוללים - השתלות עצם, אוגמנט ציית, הסינוס המקסילרי, שימוש בבלוקים אלוגנאים, שימוש בממברנות ובבורגי מגנזיום, תחלואה לאחר ניתוח, שתלים זיגומטיים, החולה הסיסטמי, פתולוגיה מקסילופציאלית, תהליכי ריפוי פצע.

תקציר ההרצאה:

גבי צ'אושו, אלי רוזנפלד, דיה מסרי, ליאון גילמן, גל אבישי, ואדים רייסר. המרכז הרפואי "רבין" קמפוס בילינסון.

רקע: התחדשות עצם מונחית (GBR) היא הליך נפוץ המשמש לבנייה מחדש של רכסים אלביאולריים אטרופיים. ב-GBR, ממברנות משמשות להפרדת הפגם בעצם מהרקמה הרכה. כדי להתגבר על החסרונות של ממברנות בשימוש נפוץ ב-GBR, במיוחד שמירת נפח ויציבות תלת-ממדית, פותחו ממברנות וברגים חדשים ממגנזיום - נספגים. מטרת מצגת זו היא להדגים את יעילות התלת-ממד של מוצרי מגנזיום להגדלת נפח הרכס האלביאולרי לפני התקנת השתל.

מטופלים ושיטות: אנשים שסבלו ממחסור חמור בנפח גרמי עברו GBR באמצעות ממברנת מגנזיום וברגים. סגירת פצע ללא מתח הייתה תנאי בל יעבור. השתלים הוחדרו ארבעה חודשים לאחר הניתוח.

צילומי CBCT ו/או רנטגן פנורמי בוצעו לאחר השתלת העצם, התקנת שתלים, חשיפת שתלים ושיקום.

תוצאות: נפח עצם תלת-ממדי מרשים הושג בכל המקרים - הן אופקית והן אנכית. נצפו בעיות קליניות זניחות. לא זוהו תגובות שליליות לחומרים הביולוגיים, והמברנה נספגה לחלוטין לאחר ההחלמה. בורגי הקיבוע הנספגים שבהם נעשה שימוש, החזיקו את הבלוקים והמברנות במקומם במהלך היווצרות העצם ונספגו לחלוטין. השתלים נקלטו היטב והעצם שנוצרה נשארה יציבה לאורך כל הליכי ההשתלה והשיקום. מתוך 60 השתלים שהוכנסו, רק אחד לא נקלט.

מסקנה: ברגים לקיבוע וממברנת מגנזיום נמצאו כחומרים ביולוגיים מצוינים עבור GBR. התוצאות הנוכחיות מראות שהשתלת עצם בשילוב ממברנה וברגים לקיבוע ממגנזיום היא אלטרנטיבה בת-קיימא, אפילו אצל חולים עם חוסרים גרמיים חמורים.

הסיבות להצלחה

ד"ר סמיון בביץ

ד"ר בביץ סמיון סיים את לימודי רפואת שיניים ב-1987 באוניברסיטת מוסקבה.

מרצה ומדריך מוסמך במערכות Cerec מטעם חברת Dentsply Sirona.

Certified Dentsply Sirona CAD/CAM Opinion leader

יושב ראש האיגוד הישראלי לרפואת שיניים דיגיטלית.

יועץ לרפואת שיניים דיגיטלית של מכבידנט.

בעל מרפאה פרטית בראשון לציון.

תקציר ההרצאה:

ההכנה הוורטיקלית, דיגיטלית ומה שביניהם - כמה סודות להצלחה.

הקונספט של BOPT אינו קונספט חדש. עם התפתחותם של חומרים לבניית שחזורים מונוליטיים והשיטות הדיגיטליות, אנחנו חייבים להבין פרטים קטנים שיביאו להצלחת הטיפול - מההכנה, עיצוב ועד למסירה למטופל.

שימוש במקדחים Safe End.

כתר זמני כמפתח להצלחה, גבולות השחזור העתידי, שודלר הפוך, תכנון ספייסר, הדרך למניעת סדקים, גימור של גבולות השחזור ועוד כמה דברים שאנחנו חייבים להבין כשעובדים בשיטה הזאת.

הערכת השפעת מכשירי TWIN BLOCK וה CMA על תיקון יחסי סגר מסוג CLASS 2

פרופ' שמואל עיני

פרופ' שמואל עיני הוא מנהל המחלקה ליישור שיניים בקולג' לגליל למדעי רפואת השיניים, במרכז הרפואי הגליל, נהריה והפקולטה לרפואה, באוניברסיטת בר אילן. קודם לכן שימש כמנהל ההתמחות במחלקה לאורתודונטיה, בקריה הרפואית רמב"ם. הוא כיהן בעבר כיו"ר ועדת בחינות של הוועדה המקצועית לאורתודונטיה מטעם המועצה המדעית בהסתדרות

לרפואת שיניים, וכיו"ר האגודה האורתודונטית בישראל.

פרופ' עיני סיים בהצטיינות את הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה, בירושלים בשנת 1983. בהמשך, התמחה באורתודונטיה בפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית בירושלים, והוא בעל תואר מאסטר במדעי רפואת השיניים בהצטיינות משנת 1994. שימש כמנהל המחלקה לאורתודונטיה במכון לרפואת שיניים בבית חולים תל שומר, ומאוחר יותר כקצין רפואת שיניים (בדרגת סא"ל) של חיל האוויר. לפרופ' עיני ניסיון בהוראה של יותר מעשרים וחמש שנה למתמחים באורתודונטיה ולרופאי שיניים, הוא מוזמן להרצאות בכנסים בארץ ובעולם, ובעל ופרסומים בספרות הארצית והבין-לאומית.

תקציר ההרצאה:

גלעד הר ציון, אייל כצהנדלר, אמל בדר פראג', מרים רבין, שמואל עיני.

המחקר הרטרופקטיבי הנוכחי משווה טיפול אורתודונטי ללא עקירות בליקוי סגר קלאס II על ידי מכשירי Carriere Motion Appliance (CMA) ומכשור פונקציונלי מסוג Twin Block TB).

שיטות: טיפול ב-38 מטופלים נבחן באמצעות אנליזה צפלומטרית לפני ואחרי הטיפול להערכת תוצאות ויעילות השינויים הסקלטליים, הדנטליים של הרקמה הרכה על ידי המכשירים.

תוצאות: שני המכשירים תיקנו ביעילות את יחסי קלאס 2 של הטוחנות. כאשר מודדים את היחסים מהאספקט הדיסטלי של הטוחנת הראשונה, ה-TB השיג תיקון של 4.22 מ"מ בעוד שה-CMA תיקן ב-2.55 מ"מ. כאשר מודדים את היחסים באספקט המזיאלי, ה-CMA השיג תיקון של 3.9 מ"מ. השינוי ב-SNB וב-ANB היה משמעותי סטטיסטית רק בקבוצה שטופלה על ידי TB. מכשיר ה-CMA הציג פחות פרטרוזיה של החותכות התחתונות ופחות רטרוזיה של החותכות העליונות באופן משמעותי סטטיסטי, ללא שינויים ורטיקליים יחסית למכשיר ה-TB. מכשיר ה-TB הציג פרטרוזיה משמעותית סטטיסטית של השפה התחתונה יחסית למכשיר ה-CMA.

מסקנות: מכשיר ה-CMA מתקן ליקוי סגר קלאס 2 הודות לשינוי דנטואלבאולרי בלבד ללא ההשפעת על הלוואי הכרוכות בשימוש במכשיר ה-TB, כמו הגדלת שליש הפנים התחתון (LFH) ופחות איבוד עיגון תחתון. לעומת זאת, התיקון על ידי מכשיר ה-TB מושג בזכות שילוב של מרכיבים דנטואלבאולריים וסקלטליים. מכשיר ה-CMA מאפשר תנועות רב-ממדיות של הטוחנת הראשונה העליונה והתחתונה, ולמרות האנליזה הדו-ממדית שהייתה בשימוש במחקר הנוכחי, הצלחנו להעריך את מידת הדה-רוטציה של הטוחנת העליונה הראשונה.

ניהול מחושב של הרקמות בעידן השתלים הדנטליים

ד"ר יניב מאייר

ד"ר יניב מאייר הוא מומחה למחלות חניכיים ומנהל תוכנית ההתמחות במחלקה לפריודונטיה והשתלות של בית הספר להתמחויות ברפואת שיניים, בית החולים רמב"ם, חיפה. ד"ר מאייר הוא בוגר הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים משנת 2000 בהצטיינות, והתמחה במחלות חניכיים

ובהשתלות במחלקה לפריודונטיה של המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. הוא בעל מנוי אקדמי של מרצה קליני בכיר בפקולטה לרפואה של הטכניון ובעבר כיהן כיו"ר האיגוד הישראלי לרפואת חניכיים.

ד"ר מאייר עוסק רבות במחקר קליני ובסיסי, מדריך סטודנטים ומשתלמים לתארים מתקדמים. במחקריו מתמקד בתחומי הרגנרציה השונים, עיבוד תמונות ממוחשב ויישום טכנולוגיות חדשניות לטיפול במחלות חניכיים. ד"ר מאייר הוא מרצה מבוקש במסגרות רבות הן בארץ והן בעולם, ומשמש כסוקר של כמה עיתונים מקצועיים בין-לאומיים העוסקים בתחום הפריודונטיה וההשתלות.

ד"ר מאייר הוא בעלים שותף של פריוסנטר - המרכז לרפואת חניכיים ומנהל מועדון הלימוד הישראלי של ITI.

תקציר ההרצאה:

השימוש בשתלים דנטליים לצורך השלמת שיניים היא אפשרות טיפולית מועדפת במקרים רבים לאור שיעור ההצלחה של הטכניקה הכירורגית, שרידות השתלים לאורך הזמן וההתקדמות הרבה שחלה בידע ובהבנת התהליכים הביולוגיים המתרחשים. אולם, יישום אפשרות זו לא חפה מטעויות, סיבוכים וכישלונות שאת רובם אפשר היה למנוע. ההרצאה תעסוק במספר נושאים חשובים שיקנו למשתתפים כלים לניתוח והתמודדות עם מקרים מורכבים בהשתלות דנטליות.

נבחן את השינויים ברכס האלוואולרי לאחר עקירה, ונלמד כיצד שינויים אלה משפיעים על הצלחת השתלים.

נציג את הדינמיקה של שינויים ברקמות הרכות תוך הבנת האופן שבו הרקמות הרכות מגיבות לאחר עקירת שיניים והשתלת שתלים, כולל הגורמים הביולוגיים והמכניים המשפיעים על שינויים אלה.

לבסוף נציג אסטרטגיות שונות לניהול יעיל של שינויים ברקמות הקשות והרכות סביב השתלים הדנטליים, כולל הבנת ההשפעה של מורפולוגיית פני השטח של השתל, שיקולים אנטומיים ובחירת טכניקות כירורגיות מתאימות.

Cross Mounting ברפואת שיניים: דיוק בשיקום פה ותכנון טיפולים מורכבים

ד"ר ערן צנציפר

מומחה לשיקום הפה, בוגר לימודי רפואת שיניים בפקולטה לרפואת שיניים של אוניברסיטת תל אביב ובוגר תוכנית ההתמחות בשיקום הפה באותו המוסד. מרצה בסגל ההוראה של המחלקה לשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל-אביב ומדריך קליני. מרכז את הקורס לקריולוגיה בשנים הפרה-קליניות.

מרצה בנושא סריקה, תכנון וביצוע (CAD-CAM) ומקרים מורכבים בשיקום הפה. חבר באיגוד הישראלי לשיקום הפה, באיגוד International college of prosthodontics ובאיגוד הישראלי לפריודונטיה ואוסאואינטגרציה. בעל מרפאה פרטית בתל אביב המתמקדת בשיקום הפה ובאסתטיקה.

תקציר ההרצאה:

Cross Mounting מוגדר כהעמדה בארטיקולטור ורישום היחסים של מספר מודלים של לסת עליונה ותחתונה. המטרה העיקרית של Cross Mounting היא לאפשר תכנון מדויק של מקרים מורכבים בשיקום הפה, ולשפר את התקשורת בין רופא השיניים למעבדת השיניים. השיטה הופכת לכלי חיוני ברפואת שיניים מודרנית, במיוחד במקרים מורכבים הדורשים דיוק רב ותיאום בין גורמים שונים. רישום מודלי העבודה של שחזורי המעבר ושל השתלים/ שיניים שעברו הכנה עם היחוס ביניהם, יעיל בקביעת הארכיטקטורה של השחזור, בבחירת מבנים, בקביעת הסכמות הסיגריות והאסתטיקה של השיקום הסופי ומאפשר לנו להעביר למעבדה נתונים חשובים כיצד לעבור משחזור ה-provisional לשחזור הסופי.

שימוש ב-Cross Mounting מאפשר לרופאי השיניים להעתיק סגר סטטי, שנבחן בפה על ידי המטופל, לאחר שבדקנו את הממד האנכי סגרי, את היחסים ההוריזונטליים וההדרכה Excursive Guidance, מה שמסייע ביכולת שלנו לקבל סגר מאוזן. הטכניקה מקלה על ההתאמה המדויקת של כתרים, גשרים ושיניים תותבות, ומפחיתה את הצורך בתיקונים נוספים לאחר סיום הטיפול. הדיוק תורם לשיפור איכות הטיפולים הדנטליים, מפחית את הסיכון לבעיות עתידיות ומשפר את שביעות הרצון של המטופלים.

בשיטה הקונבנציונלית, יש משתנים רבים שעלולים ליצור חוסר דיוק כגון: התפשטות הגבס ביציקה וחוסר יציבות ממדית של החומרים שאיתם מבצעים את רישום הסגר. אם יש עיוותים, הם עלולים להיטמע בעבודה החדשה ובמיוחד כשמדובר בשיקום פה נרחב - טעות מצטברת וחוסר דיוק עלולים להיווצר.

אימוץ תהליך עבודה דיגיטלי יכול לחסוך חלק מהשגיאות ולהיות יעיל יותר מ-Cross-Mounting קונבנציונלי, היות שאין חומרי מטבע וחומרים המשמשים לרישום סגר. מאידך, בסריקה עלול להיות חוסר דיוק מסוג אחר.

בהרצאה אציג את היתרונות והחסרונות של כל שיטה ואתן דוגמאות קליניות לשימושים השונים.

חשיבות פענוח CBCT - טיפים כיצד לסרוק את נפח הדגימה ומקרים אקראיים מהיום היום

ד"ר חן נדלר

מומחית לרפואת הפה, מרצה בכירה, משמשת כראש שירות הדימות המקסילופיציאלי בישראל בפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית הדסה עין כרם. משלבת שירות, מחקר והוראה בתחום הדימות האורו-מקסילופיציאלי. בתחום השירות מבצעת פענוחים רדיולוגיים לבדיקות דימות לפתולוגיות דנטליות ולא דנטליות באזור המקסילופיציאלי ובספציפית בבלוטות הרוק (US וכן בדיקות Sialo-CBCT)

מרצה בתחום הדימות מקסילופיציאלי לסטודנטים לרפואת שיניים ולמתמחים. נוסף על כך, מעבירה קורסי לימודי המשך בתחום ה-CBCT במסגרת הפקולטה. חוקרת פתולוגיות בלסתות, בבלוטות הרוק ובמפרק הלסת, תוך שילוב ב-AI ובכלים אימונולוגיים (בבלוטות הרוק).

מדריכה סטודנטים למחקר לעבודות DMD וכן MSc. עורכת במדור הרדיולוגי של כתב העת Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology Oral Radiology.

מעבירה הרצאות רבות בתחום הדימות המקסילופיציאלי בכנסים בארץ ובחו"ל.

תקציר ההרצאה:

השימוש ב-CBCT הולך ומתרחב בכלל ענפי רפואת השיניים וכן ברפואה הכללית. יותר ויותר קלינאים מפנים לבדיקה זו המתבצעת במרכזים השונים או שהם רוכשים מכשיר CBCT למרפאיתם. בדיקת ה-CBCT מאפשרת קבלת תוצר צילום תלת-ממדי ברזולוציה גבוהה וברמת קרינה נמוכה יחסית, MDCT ומציגה מידע שלא תמיד נראה בבדיקות הדימות הסטנדרטיות (פנורמי או צילום פריאפיקלי). קיימת חשיבות רבה להפנייה נכונה לבדיקת הדימות, וכן לסריקת הבדיקה ולהפקת המידע המרבי ממנה כדי למקסם את היתרונות ולהפחית את הסיכונים שבבדיקה.

בהרצאה זו אציג כלים למעבר פשוט של מלוא נפח הדגימה של בדיקת CBCT. נוסף על כך, אתייחס לחשיבות הפענוח והכללתו ברשומת המטופל כדי לוודא שכל המידע הרלוונטי מנותח ונשמר בצורה נכונה. כמו כן, אציג מקרים מהחיים של ממצאים אקראיים וממצאים פחות מוכרים שקלינאי עשוי להיתקל בהם במהלך עבודתו השוטפת, ואתייחס למשמעות הקלינית של כל אחד מהמצאים שאותרו.

לבסוף, אדון בהנחיות החדשות של ה-ADA משנת 2023 בדבר בטיחות קרינה, ואסביר כיצד אפשר ליישמן בצורה מיטבית לשמירה על בריאות ובטיחות המטופלים.

טיפול שיניים לחולת אוסטיאופורוזיס כן או לא? האם לא טיפסנו על עץ גבוה מדי?

ד"ר טל ברג

בוגרת ביה"ס לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית בירושלים משנת 2003. מומחית ברפואת הפה, אוניברסיטת תל אביב, משנת 2009. 2008 עד היום: בעלת מרפאה פרטית ייחודית לרפואת הפה בכרמיאל: ביצוע כל טיפולי השיניים לחולים במצבים רפואיים מורכבים, אבחון וטיפול במחלות חלל הפה.

בין השנים 2009-2020 הייתי רופאה בכירה במחלקה לכירורגיה פה ולסת בביה"ח רמב"ם. הייתי חלוצת התחום בצפון הארץ והקמתי את השירות לרפואת הפה במחלקה. בשנת 2019 ביליתי במחלקה לרפואת הפה באוניברסיטת ניו יורק (NYU) שם התמקדתי בנושא של נגעים ממאירים וטרומ-ממאירים של חלל הפה. בין השנים 2020-2024 ביצעתי מחקר במסגרת דוקטורט (PhD) במדעי הרפואה בטכניון, בנושא של האינטראקציה בין תאי הרקמה הרכה והעצם על רקע שימוש בחומצה זולדרונית. כעת מנהלת רפואית של מרפאת "מכבידנט" ביקנעם ומרצה באקדמיה של "מכבידנט" לקידום הידע והמצוינות ברפואת שיניים. בעלת פרסומים בספרות הבין-לאומית וכן מרצה בפורומים בין-לאומיים בנושאים קליניים ובנושאי מחקר הקשורים בעבודתי.

תקציר ההרצאה:

התופעה של נמק של הלסת על רקע שימוש בביספוספונטים דווחה לראשונה בשנת 2003, על ידי ד"ר מרקס.

ב-2007 יצא נייר העמדה הראשון של האיגוד האמריקאי לכירורגיה פה ולסת, שכלל את כל התרופות המתערבות במטבוליזם של עצם (bone modifying agents - BMA) כתרופות בעלות פוטנציאל לסיבוך של נמק של הלסת אחרי טיפול דנטלי פולשני.

אוסטיאופורוזיס היא מחלה הפוגעת בשחלוף התקין של העצם: פעילות יתר של אוסטיאוקלסטים גורמת לעצם פריכה ושבירה ולשחרור של סידן לזרם הדם. המחלה, בעיקר אצל נשים היא מחלה מסוכנת הגורמת לנכויות קשות כתוצאה משברים, כשהשכיחה שבהם הוא שבר צוואר הירך. לכן, טיפול ב-BMA המאט את קצב המחלה ומקטין משמעותית את הסיכון לשברים, הוא טיפול הכרחי. חולות אוסטיאופורוזיס רבות, המטופלות ב-BMA ונכללו אף הן באותם ניירות עמדה, נופלות בין הכיסאות: מצד אחד הן לא מקבלות טיפול למחלה ומצד שני לא מבצעות טיפולי שיניים. הן הרגיעה מפני מרפאות השיניים ומן הטיפול, והן הבלבול של אנדוקרינולוגים, יצרו מצב שבו אוכלוסייה גדולה יחסית נמנעת מלטפל בשיניים.

מתוך עבודת הדוקטורט שלי בנושא נמק של הלסת על רקע שימוש בחומצה זולדרונית, אסקור בקצרה את הסיכון לנמק של הלסת אצל חולות אוסטיאופורוזיס, ואתן דגשים וכלים מעשיים כדי לטפל בחולות הללו במרפאות השיניים.

ד"ר ארנון גרוסמן, ד"ר אידה גרימברג, ד"ר גלית כהן,
ד"ר מוטי פופקו, ד"ר אנדה רוזן

שילוב עקרונות כירורגיה מונחית בטיפול הקליני

ד"ר אמיר ביאדסה

בוגר אוניברסיטת תל-אביב משנת 2010, מוסמך בניהול מערכות הבריאות מאוניברסיטת חיפה משנת 2013, בוגר תוכנית ההתמחות לשיקום הפה באוניברסיטת תל אביב. מדריך קליני בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב. נוסף על כך, פרסם מספר מאמרים בספרות העולמית בכתבי עת מובילים.

מעביר קורסי שיקום בחברת ה.א שיטות, עבור חברת Straumann העולמית, נוסף על קורסי Guided surgery עם תוכנית CoDianostix מבית StraumannGroup.

תקציר ההרצאה:

ההרצאה תעסוק ביציאה בטוחה לפרוצדורות "השתלה מונחית מחשב", תחילה בהגדרת רפואת שיניים דיגיטלית, סקירת שיטות שונות לביצוע כירורגי באמצעות תכנון שיקומי בעבר.

הצגת מחקרים אחרונים בתחום, המדגישים את היתרונות והחסרונות של Guided surgery.

האמצעים החדשים העומדים לרשות הרופא, והאלמנטים ההכרחיים לתכנון Guided Surgery, כגון אמצעי ההדמיה הנדרשים, תוכנות עיצוב לסדים כירורגיים ובעיקר מה חשוב להבין על ההבדלים בין השיטות השונות לקבלת נתוני המתרפא.

הצגת סוגי הסדים הכירורגיים (נתמך שיניים, רקמה רכה ועצם) - חסרונות ויתרונות, שיטות תכנון, שיטות ייצור, כיצד לשפר את הדיוק ואימותו. ובעיקר כיצד אפשר לזהות חוסר דיוק בתכנון ובייצור הסדים.

כיצד לגשת למקרים של מחוסרי שיניים בעזרת Dual Scanning Protocol.

הצגת מקרים קליניים, וסיבוכים אפשריים.

אבני מוך - תופעות הלוואי הלא מדוברות של תרופות לטיפול בהפרעות קשב וריכוז

ד"ר מיכאל סמינסקי

ד"ר מיכאל סמינסקי הינו בוגר לימודי ההתמחות בפריודונטיה (רפואת חניכיים) מהמרכז הרפואי רמב"ם, בחיפה וחבר באיגוד הישראלי לפריודונטיה ואוסאואינטגרציה וכן דיפלומט הפדרציה האירופאית לפריודונטיה, ה-EFP. את לימודי רפואת- השיניים סיים באוניברסיטת תל-אביב ובנוסף הוא בעל תואר מוסמך בבריאות הציבור מאוניברסיטת La Sapienza, רומא.

ד"ר סמינסקי מדריך בתוכנית ההתמחות לפריודונטיה, בבית-הספר לרפואת-שיניים, באוניברסיטת תל-אביב וכן משמש כמרכז הוראת סטודנטים בלימודי פריודונטיה.

לד"ר סמינסקי פרסומים בספרות המדעית והוא מרצה בכנסים מקצועיים בארץ ובחול.

ד"ר תומר גולדברג

ראש המחלקה לאנדודונטיה באוניברסיטת תל אביב. ד"ר גולדברג הוא בוגר בית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב, שם גם סיים את ההתמחות באנדודונטיה.

עוסק במחקר, מדריך סטודנטים בשנים הקליניות ומתמחים בתוכנית ההתמחות באנדודונטיה.

ד"ר גולדברג פרסם מאמרים בעיתונות המקומית והבין-לאומית באנדודונטיה וכן מרצה בכנסים. חבר באיגוד הישראלי והאירופאי לאנדודונטיה.

משמש כבוחן מטעם המועצה המדעית בבחינות לקבלת תואר מומחה באנדודונטיה.

תקציר ההרצאה:

מבוא: הפרעת קשב וריכוז (ADHD-Attention-Deficit Hyperactivity Disorder) היא הפרעה נוירו-התפתחותית הכוללת קושי בקשב וריכוז, היפראקטיביות ואימפולסיביות. טיפול תרופתי נחשב לקו הראשון בטיפול בתסמיני ADHD ומethylphenidate- נחשבת לתרופה שהיא הבחירה הראשונה.

מתילפנידאט היא תרופה ממשפחת התרופות המעוררות את מערכת העצבים המרכזית. נמצא כי ברוקסיזם הוא תופעת לוואי של שימוש בחומרים מבוססי Methylphenidate- כוחות סגריים מוגברים הם אחת מהסיבות האפשריות להיווצרות אבני מוך, שהן מסות מסויידות שעשויות להימצא ברקמת מוך השן. נוכחות אבני מוך בטיפול אנדודונטי משמעותית מפני שהן מפחיתות את סך התאים במוך השן, והן עלולות להוות מחסום פיזי בהגעה ישירה אל תעלות השורש.

מטרות והשערת המחקר: מטרת המחקר היא לבחון האם קיים קשר בין המצאות אבני מוך רדיוגרפית לבין צריכת תרופות המבוססות מתילפנידאט לטיפול ב-ADHD.

שיטות וחומרים:מחקר רטרוספקטיבי על בסיס נתונים שנאספו מהתיעוד הרפואי של מטופלים בבית הספר לרפואת שיניים על שם מוריס וגבריאלה גולדשלגר, באוניברסיטת תל אביב בין השנים 2020-2023. נסקרו צילומי סטטוס של מטופלים, ונבדקה נוכחות של אבני מוך בשיניים אינטק-טיות. לבחינת צריכת תרופות מבוססות מתילפנידאט, נבדקו רישומים רפואיים ובמידת הצורך, להשלמת המידע הרפואי, מטופלים אשר אובחנו אצלם אבני מוך רנטגניים תושאלו טלפוניית.

תוצאות: תיעודים של 200 נבדקים השתתפו בנייתוח הסופי. 100 בעלי אבני מוך מאובחנים בצילום הסטטוס (קבוצת מבחן) ו-100 נוספים ללא אבני מוך מאובחנים בצילום הסטטוס (קבוצת ביקורת). באופן מובהק סטטיסטית נמצא כי, מטופלים אשר דיווחו על נטילת מתילפנידאט היו בסיכוי מוגבר של פי 2.3 ($p=0.04$, Chi-square test) להיות מאובחנים עם אבני מוך לעומת מטופלים אשר לא נטלו את התרופה. לנשים סיכוי של פי 2 ($p=0.04$, Binomial logistic regression) יותר להימצאות אבני מוך מאשר לגברים, עלייה בגיל נקשרה בסבירות מוגברת להימצאות אבני מוך ולמש-תמשי קנאביס סיכוי של פי 7 ($p=0.009$, Binomial logistic regression) להימצאות אבני מוך.

דיון ומסקנות: עבודה זו מראה כי שיעור ההימצאות של אבני מוך היה משמעותית גבוהה יותר בקרב מטופלים אשר נטלו תרופה המבוססת מתילפנידאט. אפשר לשער כי תרופות ממשפחת מתילפני-דאט, באמצעות תופעת הלוואי ברוקסיזם, תורמות להתפתחות אבני מוך.

מאחר וברוקסיזם נמצא כגורם אפשרי להיווצרות אבני מוך ונוכחותן של אבני מוך עלולות להשפיע על היכולת לבצע טיפול אנדודונטי, ישנה חשיבות לכך שרופאים אשר נותנים מרשם לתרופה מתיל-פנידאט ידעו כי נטילת תרופה זו יכולה לגרום לתופעת לוואי זו.

הצד האפל; סיבוכים, כישלונות ודרכי טיפול בשתלים זיגומטיים

ד"ר רומן מירוצ'ניק

ד"ר רומן מירוצ'ניק הוא בוגר בית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב משנת 2013, סיים בהצטיינות יתרה Summa Cum Laude. הוא בוגר תוכנית ההתמחות בכירורגיית פה, פנים ולסתות בית החולים ע"ש "פדה" פוריה משנת 2019.

כיום משמש כרופא בכיר במחלקה לכירורגיית פה פנים ולסתות במרכז הרפואי פוריה. בוגר תוכנית Diamond Fellowship יוקרתית בתחום הכירורגיה האורטופדיאלית מבית החולים AZ Monica ב Antwerpen, Belgium. מרכז תחום כירורגיה אורתופדיאלית, מומים מולדים והתפתחותיים. מנהל את מעבדת התלת-ממד במסגרת בית החולים צפון "פדה" פוריה. ד"ר מירוצ'ניק עוסק בכירורגיה פרה פרטית, אורתוגנטיה, טראומה ושתלים זיגומטיים, והוא מרצה על הנושא בכנסים רבים בארץ ובח"ל.

תקציר ההרצאה:

ד"ר רומן מירוצ'ניק, פרופ' עימאד אבו אל נאעג'.

שתלים זיגומטיים הם שתלים דנטאליים ארוכים מהרגיל אשר מקבלים עיגון בזאלי בעצם הזיגומה ומכאן שמם. הם אינדיקטיביים בעיקר לחולים אונקולוגים לאחר כריתות נרחבות, ולמטופלים בעלי ספיגה מתקדמת של הרכס האלוואולרי.

בשנים האחרונות קיימת אינפלציה משמעותית בשימוש בשתלים אלה, וכפועל יוצא גם בכמות הכישלונות והסיבוכים הנלווים להשתלתם. במהלך ההרצאה אציג סדרה גדולה של סיבוכים וכישלון נות הקשורים בשתלים אלו, אציג את דרכי הטיפול השונות ואת דרכי הפעולה אשר יביאו לצמצום ולמניעת הסיבוכים האפשריים.

אסתטיקה של החניכיים

ד"ר אריאל סביון

בוגר לימודי רפואת שיניים באוניברסיטת G.R.POPA ברומניה (2007), בעל תואר M.Sc לייזר ברפואת שיניים מאוניברסיטת RWTH Aachen בגרמניה (2020) ותואר M.Sc באימפלנטולוגיה מאוניברסיטת פרנקפורט בגרמניה (2022). בעל דרגת Mastership ב- World Clinical Laser Institute מטעם הארגון בישראל.

בעל תעודת Board Certified Diplomate בתחום השתלים הדנטליים מטעם ארגון ICOI, וחבר הנהלה במועדון Microscopic Dental Club העולמי משנת 2013. חוקר בתחום הלייזר הדנטלי והשתלות, ועוסק רבות בהשתלות דנטליות, רפואת שיניים זעיר-פז לשנית, עיצוב החיוך בהדמיה דיגיטלית, רפואת שיניים תחת מיקרוסקופ ורפואת שיניים בלייזר, במרפאתו הפרטית בראשון לציון. יועץ לחברות דנטליות בין-לאומיות, ובעל ניסיון נרחב בהרצאות בכנסים וקורסים בארץ ובעולם.

תקציר ההרצאה:

אסתטיקה של החניכיים היא חלק בלתי נפרד מהאסתטיקה של החיוך, ובשילוב עם שיקום אסתטי יוצרת סינרגיה בעיצוב האסתטי הן של החיוך והן של הפנים. הטכנולוגיה החדשנית של הלייזר הדנטלי מהווה כלי מתקדם ביצירת חניכיים אסתטיות, לקבלת פתרון יעיל, מדויק ומהיר לעיצוב החניכיים, תוך מזעור אי-נוחות למתורפא. הלייזר הדנטלי, הכולל סוגים כמו דיודה וארביום, מאפשר קיטוע מדויק של הרקמות באמצעות אידי (אבלציה), בלי לפגוע ברקמות הסובבות, ובכך יש לו יתרון קריטי כאשר מדובר בטיפול אסתטיקה בזכות צמצום הסיכון לזיהומים, הפחתת הדימום והחשת משך הטיפול. הלייזר הדנטלי מאפשר ביצוע של הליכים אסתטיים נפוצים, כגון עיצוב מתאר החניכיים, להשגת מראה אחיד ואסתטי, או הסרת פיגמנטציית חניכיים המאפשרת השגת מראה אחיד ללא כתמים כהים. פרוצדורות אלו מאפשרות שיפור משמעותי במראה החיוך באופן מדויק ומהיר בהשוואה לשיטות מסורתיות. הן מונעות מהמתורפא כאב ואי-נוחות, ומספקות חוויית טיפול נעימה יותר לשיפור שיתוף הפעולה של המתורפא. השימוש בלייזר לטיפול חניכיים אינו מוגבל לאסתטיקה דנטלית, כמובן, ומתאים גם למתורפאים הסובלים ממגוון של בעיות חניכיים.

באופן זה הוא יוצר כלי טיפולי רב-ערך למרפאת השיניים המודרנית. לסיכום: הלייזר הדנטלי מציע אפשרות מתקדמת לשיפור אסתטיקה חניכיים, ולו יתרונות רבים הופכים אותו לחלק חיוני בארסנל הכלים של רופא השיניים המתקדם.

האם נזדקק לביצוע דקורונציה בעידן הרגנרציה האנדודנטית?

פרופ' אריה קאופמן

בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים בשנת 1962, מומחה לאנדודונטיה. בעברו, מדריך ומרצה בכיר בבית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה ירושלים, פרופסור חבר במחלקה לאנדודונטולוגיה בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב, אחראי על ההתמחות, ייסד והיה אחראי על ההתמחות באנדודונטיה בבית הספר ללימודי המשך במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

בעברו, חבר המועצה המדעית, ועמד בראש הוועדה המקצועית לאנדודונטיה. שימש כחבר ויו"ר ועדת הבוחנים. שימש פרופסור חבר אורח באוניברסיטאות קונטיקט, וב- NOVA פלורידה בארה"ב. באוניברסיטת טורונטו, ובאוניברסיטת בריטיש קולומביה בקנדה. יזם והיה נשיא הכנס הבין-לאומי התשיעי לטראומטולוגיה דנטלית שנערך באילת. הרצה בכנסים ארציים ובין-לאומיים באירופה, ארה"ב ותאילנד.

שימש כיועץ לכמה חברות דנטליות בתחום האנדודונטיה.

עורך ומחבר הספר "אנדודונטיה יישומית", פרסם יותר ממאה מאמרים בעיתונות מקומית ובין-לאומית. חבר כבוד של האיגוד הישראלי

תקציר ההרצאה:

דקורונציה הוא הליך מומלץ לטיפול בשיניים שעברו אנקילוזת ומטרתו לשמר את ממדי הרכס האלביולרי. הסיבה לכך שאם לא מבצעים הליך זה, השן עוברת ספיגה שחלופית והרכס האלביולרי סביב השן מפסיק להתפתח וגורם לבעיות שקומיות אסתטיות עתידיות.

רגנרציה אנדודנטית (RET), היא שיטת טיפול שנועדה לטפל בשיניים צעירות שלא סיימו את התפתחותן ועברו נמק. יתרון RET על פני שיטות טיפול אחרות למטרה זאת הוא האפשרות ליזום התפתחות רקמה ויטלית בתעלת השורש המאפשרת המשך התפתחות השורש (התארכותו והתעבותו) ולעיתים אף החזרת חיות השן. בין היתרונות הנוספים שפורסמו, עצירת ספיגה דלקתית לאחר ביצוע RET. בהרצאה זאת יוצגו כמה מקרים של שיניים שעברו חבלות חמורות, ספיגות ואנקילוזת, טופלו ב-RET ועל אף האנקילוזת והמשך הספיגה השחלופית, הרכס האלביולרי סביב שיניים אלו המשיך התפתחותו על אף התקדמות הספיגה השחלופית. נוסף על כך, יוצגו מקרים של שיניים לאחר חבלת חמורה כמו שירוש שבהם בעקבות טיפול ב-RET לא התפתחה ספיגה ואנקילוזת שהייתה צפויה להתפתח.

במהלך ההרצאה תוצג היפותזה המסבירה את היתכנות התופעה ותסביר מדוע טיפול מיידי ב-RET לאחר חבלה עשוי לייצר בעתיד את הצורך בטיפול דקורונציה.

ניצול שירותים דנטליים במסגרת רפורמת טיפולי שיניים לאזרחים ותיקים - סקר ארצי

פרופ' גלית אלמוזנינו

פרופ' גלית אלמוזנינו, מומחית לרפואת הפה, אפידמיולוגית וביו-סטטיסטיקאית, פרופסור חבר בפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית ייסדה ומנהלת היום בפקולטה לרפואת שיניים מעבדה ראשונה מסוגה בארץ למחקר בנתוני עתק ביו-רפואיים. המעבדה עוסקת בכמה מחקרים שזכו למענקי מחקר תחרותיים בתחום חקר נתוני עתק ביו-רפואיים ומדריכה סטודנטים לתארים

מתקדמים על עבודות מחקר מתוך המאגרים. מכהנת כראש תחום PATIENT CARE, חברה בוועדת הלסינקי בהדסה וכמנהלת מרפאת תחושה, טעם וריח במחלקה לרפואת הפה בפקולטה לרפואת שיניים בהדסה.

בוגרת הפקולטה לרפואת שיניים בהדסה ומומחית ברפואת הפה משנת 2007. בעלת תואר שני במדעי רפואת שיניים (MSc מ-1997 ובעלת תואר שני במנהל מערכות בריאות (MHA) מ-2003. בעלת תואר MPH עם התמחות באפידמיולוגיה וביו-סטטיסטיקה משנת 2019. שימשה כמנהלת המחלקה לרפואת הפה בצה"ל בשנים 2007-2015. כיהנה כיו"ר האיגוד הישראלי לרפואת הפה וחברה בוועדה המקצועית לרפואת הפה מטעם המועצה המדעית של הר"ש. פרופ' אלמוזנינו בוחנת מטעם המועצה המדעית בבחינות לקבלת תואר מומחה ברפואת הפה. חברה בפורום המומחים ברפואת שיניים.

תקציר ההרצאה:

רקע: החל מ-2019 האוכלוסייה הוותיקה בישראל מגיל 75 + זכאית לטיפול שיניים במסגרת הסל הממלכתי של שירותי הבריאות. כמה שנים לאחר החלתה והרחבתה של הרפורמה בשירותי רפואת שיניים לאזרחים ותיקים, יש צורך לבצע סקר בישראל המודד את דפוסי השימוש והחסמים למימושה.

מטרות: תוצג עבודת מחקר שבוצעה בקרב מדגם לאומי מייצג שמטרתה לחקור את הפערים במצב בריאות הפה והשיניים, בניצול שירותים דנטאליים במסגרת רפורמת טיפולי שיניים לאזרחים ותיקים.

שיטות: עבודת המחקר זכתה למענק מחקר מהמכון הלאומי לחקר שירותי בריאות ומדיניות (מלמ"ב) ושותפים לה פרופ' גלית אלמוזנינו, פרופ' יובל ורד, פרופ' אבי זיני וד"ר נירית יבנאי מהמחלקה לרפואת שיניים קהילתית, הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה. העבודה היא חלק מתזה לתואר מאסטר של ד"ר ברטה הראל.

במסגרת העבודה בוצע ניתוח נתונים במחקר הראשון מסוגו בארץ הכולל סקר לאומי מייצג שבוצע על ידי חברת הסקרים "מדגם" בקרב 500 אזרחים ותיקים במדינת ישראל בגילאי 70+ המהווים מדגם ארצי ומייצג של אוכלוסייה זו בישראל.

נבדקו ויוצגו במסגרת המחקר רמת התחלואה האורלית, רמת הידע על הרפורמה ותפיסת חסמים למימוש הזכויות. המחקר מתייחס לפערים בין מרכז ופריפריה בישראל בנוגע למימוש הרפורמה, לתחלואה הדנטלית, ולנקודת המבט של האוכלוסייה הוותיקה לגבי בריאות מרחוק ולהיבטים חברתיים רווחתיים.

קיימת חשיבות להעלות את הנושא גם בקרב רופאי השיניים בכנס ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

אסתטיקה של הרקמה הרכה האינטרה אורלית בעזרת טכנולוגיה נושאת אנרגיה (חברת פרומדיקס)

ד"ר בינה קישנר

ד"ר בינה קישנר, היא רופאת שיניים, בוגרת תואר DMD מאוניברסיטת תל אביב. ותואר בניהול מערכות בריאות מאוניברסיטת בר אילן.
ד"ר קישנר עוסקת במחקר ובהוראת רפואה אסתטית לצד עבודה קלינית בתחום.

היא מרצה במסגרת קורס אסתטיקה מטעם הר"ש באוניברסיטת תל אביב, וכן מטעם חברת "פרומדיקס" הישראלית וחברת "GMV" האיטלקית.

כמו כן, ד"ר קישנר היא בעלת קליניקה לרפואה אסתטית ומרכז הדרכה פרטי לרופאים לצד עבודה במגזר הציבורי - בניהול מרפאת קופת חולים. היא רואה חשיבות רבה בשילוב העיסוק ברפואת השיניים לצד רפואה אסתטית, והשילוב שלהם כעיסוק כדרך קבע של כלל רופאי השיניים.

כמו כן, היא עוסקת במחקר ובהרצאות בתחום.

תקציר ההרצאה:

אנרגיית פלסמה - הסקלפל של המאה ה-21

ההרצאה תסקור את הנושאים הבאים:

- מהי אנרגיית פלסמה?
(סקירה קצרה של המכשיר שאיתו אני עובדת- PLEXR PLUS)
- שימושים של אנרגיית פלסמה בתחומי הרפואה השונים
- אנרגיית פלסמה ברפואת שיניים:
  - רפואת שיניים משמרת ומשקמת
  - רפואת שיניים לילדים
  - נירורגיה אורלית
- יתרונות טכנולוגיית הפלסמה על אלטרנטיבות קונבנציונאליות
- הצגת מקרים מהקליניקה.

יתרונות של שימוש בלייזר תוך סקירה של טיפולים אחדים שאפשר לעשות בעזרת לייזר בלבד

ד"ר ריטה יושפה

ד"ר ריטה יושפה, בוגרת הפקולטה לרפואת שיניים של אוניברסיטת תל אביב, DMD, משנת 2000. בוגרת אוניברסיטת Tufts, ארה"ב, בוסטון, DMD משנת 2011. בוגרת תכנית ההתמחות באנדודונטיה בבית החולים רמב"ם חיפה בשנת 2017. בוגרת Mastership במרכז לייזר דנטלי באאכנ, גרמניה AALZ בשנת 2024.

פרסמה 8 מאמרים בעיתונות בין-לאומית.

חברת צוות במחלקה לאנדודונטיה בהדסה אין כרם משנת 2019, מנהלת מרפאת מומחים Smile שירותי רפואה" באשדוד.

חברה במחלקה לאנדודונטיה בהדסה. עוסקת במחקר בתחום הטיפול האנדודונטי בשיניים צעירות בכלל, וברגנרציה אנדודונטית בפרט. חוקרת גם את יישומי הלייזר באורכי גל שונים ברפואת שיניים. מרצה בבתי חולים ובכנסים מקצועיים בארץ ובחו"ל.

תקציר ההרצאה:

נושא ההרצאה: יתרונות של שימוש בלייזר ברפואת שיניים תוך סקירה של טיפולים אחדים שאפשר לעשות בעזרת לייזר בלבד.

בהרצאה זו יוצגו אפשרויות טיפול עם לייזר דיודה Dioda באורך גל 940 נ"מ ולייזר ארביום כרומיום YSGG:Cr,Er באורך גל 2,780 נ"מ. המשתתפים בהרצאה יקבלו מענה לבעיות שעד היום לא היה להן פתרון מספק.

למשל, איך מתמודדים עם תלונות על רגישות צווארית? האם אפשר להקל על מטופל הסובל מהרפס בשפה? האם קיים טיפול בעל אחוזי הצלחה גבוהים לפריאמיפלנטיסיס?

בחירת לייזר באורך גל מתאים בשילוב נכון של רמת אנרגיה בתדרים שונים, מאפשרת קשת רחבה של שימושים קליניים בטיפולי שורש, רפואת ילדים, טיפולי חניכיים, כירורגיה, יישור שיניים, רפואת הפה ושיקום. בהרצאה יוצגו מקרים קליניים ומאמרים עדכניים שהתפרסמו בשנים האחרונות. יובהר המושג PBMT Therapy Photobiomodulation, שהוא טיפול לא פולשני באמצעות אור המעודד ריפוי מהיר, ירידה בדלקת והקלה של הכאב.

אומנם השימוש בלייזר ברפואת שיניים חדש יחסית ומצריך מחקר נוסף כמו גם מעקב ארוך טווח, אבל על פי הנתונים הקיימים עד עכשיו, שימוש במכשירי לייזר מעשיר את ארגז הכלים של רופא שיניים ופותח בפניו אופקים חדשים.

שימוש בלייזר דנטלי מסוג Er:YAG במרפאת השיניים שלי

ד"ר רומן איטלמן

רופא שיניים בעל ותק של יותר מ-18 שנים ברפואת שיניים.
חבר בעמותת להשתלות דנטליות הישראלים והבין-לאומית.
חבר באיגוד לרפואת שיניים.

מתמחה ברפואת שיניים בלייזר, כירורגיה זעיר פולשנית, השתלות, השתלות

עצם מתקדמות והרמות סינוס ושיקום נתמך שתלים.

CEO Dental clinic

תקציר ההרצאה:

טכנולוגית הלייזר התפתחה לאורך השנים – בתחילת הדרך מכשיר הלייזר ברפואת שיניים נחשב בעיקר כגימיק. אך במשך השנים טכנולוגיה זאת התקדמה, ביצעו בה שיפורים ופיתוחים והיום זאת היא הטכנולוגיה אשר מובילה בתחומים רבים ובמיוחד ברפואת השיניים.

היום מכשיר הלייזר מצורף לכל פרוצדורה במרפאה ואפשר לראות הצלחות, יעילות בעבודה, ריפוי בזמן קצר בהרבה תחומים כגון: במחלות חניכיים, מחלות מוך השן, בעיות אשר נמצאות בשתלים ועד היום לא נמצא להן פתרון. יעילות בקיצור זמן בקליניקה כמו לדוגמה הורדת כתרים מהחרסינה. ואכן מכשיר זה נכנס לתחום האסתטיקה ברפואת השיניים.

ישנם יתרונות רבים בשימוש בלייזר דנטלי. בהרצאה אביא דוגמאות כיצד אני משתמש בטכנולוגיית הלייזר בטיפולים הדנטליים שאני מבצע במרפאתי, וכן טיפול שעד היום לא היה לו מענה למטופלים - נחירות בלילה.

מושב י':

**פרופ' גלית אלמוזנינו, ד"ר אלכס דימנשטיין, ד"ר יואב מזור,
ד"ר רן סיונוב**

השימוש בבינה לאבחנה וטיפול של כיבים נפוצים בפה

פרופ' רקפת צ'רנינסקי

סיימה לימודי DMD (1990) ומומחיות ברפואת הפה (1998) בפקולטה לרפואת שיניים הדסה עין כרם. מנהלת את מרפאת מחלות ריריות הפה במחלקה לרפואת הפה סדציה ודימות בפקולטה לרפואת שיניים. אחראית על הוראת המתמחים והסטודנטים בתחום זה.

שהתה בשנת שבתון ב-NIH, מכוני המחקר הרפואי הלאומי של ארה"ב, שם עסקה במחקר של טיפול ומניעת סרטן הפה, וממשיכה לעסוק בתחום זה במחקרים בסיסיים וקליניים. הוזמנה להרצות במספר אוניברסיטאות בארה"ב, בכנסים ובוועדות מומחים בין-לאומיות של רפואת הפה.

כמו כן זכתה במענקי מחקר אישיים, מחקריים וכן מסחריים שונים עבור מחקר בסיסי וניסויים קליניים בתחום מחלות חלל הפה.

פרופ' צ'רנינסקי חברה בוועדה המקצועית של מומחיות רפואת הפה במועצה המדעית.

תקציר ההרצאה:

להפנות או להשאיר? לטפל או לעקוב? - אלו הדילמות המתלוות לזיהוי כיב בחלל הפה שהוא ממצא שכיח למדי. הכיב שהוא פגיעה בהמשכיות האפיתל יכול להיראות כנגע בודד או ככמה נגעים - בגודל של ראש סיכה - ולהגיע עד כדי אזורים שהם מעבר ל-10 מ"מ, בכל מקום בפה. הם יכולים להיות אירוע בודד-תגובתי, או סימן הקשור למגוון רחב של מצבים או מחלות שיכולים להופיע מגיל ינקות ועד מבוגרים.

בהרצאה יוצגו המצבים השונים שבהם אפשר לראות כיב בחלל הפה, בין השאר כיבים תגובתיים, תסמונת אפטוטית חוזרת, זיהומים ויראליים ועד לממאירות. עקב ריבוי אבחנות אפשריות קיימת חשיבות לזהות נכונה את הפתולוגיה, ובהרצאה נאפיין את המצבים השונים.

לרוב, המטופלים ידווחו על כאבים, או אי-נוחות, רגישות למגע, מזון עד כדי פגיעה בתפקוד - אכילה או דיבור. קיימת על כן משמעות במתן טיפול מתאים לצורך צמצום הכאבים וחזרה לתפקוד.

בהרצאה נלמד להשתמש בבינה (האנושית שלנו), שתתבסס על מראה הכיבים, מיקומם ומהלך ההופעה שלהם כדי לאבחן את התופעה. נדון גם בהמלצות למטופל שיכולות לכלול שינויי התנהגות, טיפול מקומי או סיסטמי לקבוצות הכיבים העיקריות שיוצגו, ובאילו מצבים עדיף להיעזר בחוות דעת של מומחה.

האצת תנועת השיניים באורתודונטיה בשימוש בטכניקת PAOO

ד"ר סאלאם חנחן

ד"ר חנחן סיים תואר כפול DMD/PhD בפקולטה לרפואת שיניים הדסה עין כרם. את לימודי רפואת השיניים סיים בהצטיינות בשנת 2019, וקיבל תואר PhD בשנת 2020 בנושא: "רגרציה של רצועות שלד באמצעות חלבון האמלוג'נין הרקומביננטי ממקור אדם".
לד"ר חנחן מספר מאמרים בנושא רגנרציה של רקמות ממקור מזנכימאלי

כולל רצועות שלד, עצמות וסחוסים.

ד"ר חנחן מתמחה בתוכנית הבין-לאומית באורתודונטיה במחלקה לאורתודונטיה הדסה עין כרם.

ד"ר אנדראס ארגטודיס

ד"ר ארגטודיס סיים את לימודי רפואת השיניים באוניברסיטת אתונה בשנת 2022. ד"ר ארגטודיס מתמחה בתוכנית הבין-לאומית באורתודונטיה במחלקה לאורתודונטיה הדסה עין כרם וסטודנט לתואר שני M.Sc. בנושא: "אתיולוגיה של ניבים כלואים".

תקציר ההרצאה:

סאלם חנחן, אנדראס ארגטודיס, סטלה צ'אושו
המחלקה לאורתודונטיה, הפקולטה לרפואת שיניים, האוניברסיטה העברית-הדסה, ירושלים

Periodontal Accelerated Osteogenic Orthodontics (PAOO) היא פרצדורה מולדיציפלינרית המשלבת קורטיקוטומי (חיתוך) של העצם האלבאולארית, השתלת עצם והפעלת כוחות אורתודנטיים כדי להאיץ את תנועת השיניים. הפרוצדורה מבוססת על עיקרון ה- Regional Acceleratory Phenomenon (RAO) – האצת שחלוף העצם האלבאולארית בתגובה לפרוצדורה כירורגית, שיכול להיות ממונף לקיצור זמן והקטנת תופעות הלוואי של הטיפול האורתודנטי, הגדלת מעטפת התנועה האורתודונטית ושיפור ביציבות התוצאה לאורך זמן.

בהרצאה זו נדגים את טכניקת ה-PAOO, היתרונות והמגבלות באמצעות הצגת כמה מקרים של טיפולים אורתודונטיים אצל מטופלים מבוגרים שבוצעו במחלקתנו.

קרובים קרובים.. סינוסיטיס, פתולוגיה דנטלית, שתלים ומה שביניהם

ד"ר מיכאל פסיס

בוגר אוניברסיטת תל אביב.
מומחה לכירורגיית פנים, פה ולסתות.
רופא בכיר במחלקה לכירורגיית פנים, פה ולסתות במרכז הרפואי סורוקה.
אחראי תחום גידולים ממאירים של הפה.
אחראי תחום טיפול כירורגי בדום נשימה חסימתי ונחרנות

עומד בראש מרפאה משותפת עם מחלקת אא"ג לטיפול בסינוסיטיס ממקור שיניים או שתלים מרכז תחום טיפול בנמק לסתות
בוגר תוכנית השתלמות עמיתים בבית החולים האוניברסיטאי בבאזל, שוויץ
מדריך בביה"ס לרפואה של אוניברסיטת בן גוריון
חבר באיגוד הישראלי לכירורגיית הפה והלסתות (IAOMFS)
חבר באיגוד האירופאי לכירורגיית הפה והלסתות (IAOMS)
חבר באיגוד הבינלאומי לכירורגיית הפה והלסתות (EACMFS)
חבר בחברה הישראלית לחקר השינה (ISRS)
חבר באגודה הבינלאומי לכירורגיה של השינה (ISSS)
חבר בארגון הבינלאומי לטראומה (AO)
חוקר, מפרסם מאמרים רפואיים ומרצה בכנסים בארץ ובעולם.

תקציר ההרצאה:

בעיות הקשורות לשיניים וטיפולים דנטאליים הם הגורם המרכזי לרוב המקרים של סינוסיטיס כרונית (CMS), הידועה גם כסינוסיטיס כרונית ממקור דנטלי (DCMS). כ-25-40% מכלל מקרי CMS וכ-45-75% ממקרי CMS חד-צדדיים מיוחסים לבעיות וטיפולים הללו. השכיחות הגבוהה של השתלות שיניים וההליכים הכירורגיים הקשורים אליהן היו בין הגורמים אשר תרמו למגמה זו.

הרמת סינוס (SFE) והשתלות דנטאליות הפכו לפעולות נפוצות למדי לצורך שיקום הלסת. יעילותם של טיפולים אלו גבוה ושיעורי הסיבוכים נמוכים. אחד הסיבוכים הפוטנציאליים של SFE הוא חדירת חומר האוגמנטציה או השתל אל הסינוסים המקסילרי, ופיזורם או נדידתם אל הסינוסים הפרה-נזאליים הסמוכים.

מטופלים עם DCMS עשויים להציג בנוסף לתלונות של ריח רע, כאב והפרשה מהאף ומהפה, פיסטול לה אואנטרלית (OAF), המהווה מעבר בין חלל הפה ולחלל הסינוס המקסילרי.

ניתוח סינוס אנדוסקופי פונקציונלי (FESS) הוא השיטה הכירורגית המקובלת והיעילה ביותר לטיפול ב-DCMS. כדי לוודא הצלחת הטיפול, לאחר ביצוע FESS, חשוב לסלק את הגורם לפתולוגיה ולטפל ב-OAF במידה אם זאת קיימת.

הרצאה זו נועדה להדגיש את היעילות הגבוהה של טיפולי ניתוחי חד-שלבי ב-DCMS, המשלב FESS עם טיפול פר-אוראלי בפתולוגיה הדנטלית, בהשוואה לגישות דו-שלביות או רב-שלביות. הממצאים שלנו יעזרו לקבוע פרוטוקול טיפול מקובל להתערבות כירורגית במקרים של DCMS.

רפואת שיניים דיגטלית, החולה הנוטה לדמם ומה שביניהם

ד"ר ענת קפלן

ד"ר ענת קפלן, רופאת שיניים משנת 2006. מומחית לרפואת הפה, בוגרת תוכנית ההתמחות של המחלקה לרפואת הפה, סדציה ודימות במרכז הרפואי הדסה משנת 2016. רופאה בכירה לשעבר ביחידה לרפואת הפה במרכז הרפואי שמיר (אסף הרופא).

כיום עובדת בהנהלת מכבידנט, משמשת כמנהלת רפואית ברשת, כמו כן בעלת מרפאה פרטית. עוסקת בטיפול דנטלי ושיקומי בחולים בעלי רקע רפואי מורכב תוך שימוש נרחב בסורק האינט-ראורלי.

חברה בהסתדרות לרפואת שיניים.
חברה באיגוד לרפואת שיניים דיגיטלית.

תקציר ההרצאה:

"תרשים זרימה דיגיטלי לקבלת החלטה טיפולית במקרה של שיקום טוטלי עליון נתמך שתלים בחולה הנוטל נוגדי קרישה."

אנחנו חיים בעידן הדיגיטלי של רפואת השיניים המודרנית, הטכניקות הדגיטליות מסוג CAM/CAD נכנסו לכל תחום ברפואת שיניים במיוחד בשיקום הפה.

מטבעים דיגיטליים הם מדויקים וקבילים בביצוע עבודות מסוג תח"ק נתמך שיניים או שתלים. כמות המטופלים הנוטלים טיפול בנוגד קרישה עולה במרוצת השנים עקב עלייה בתוחלת החיים.

בהרצאה זו יוצג תרשים זרימה לביצוע שיקום טוטלי עליון בתהליך של מטבע דיגיטליים תוך שימוש ביתרונות השיטה, והתגברות על הקשיים הקיימים בביצוע שיקום מסוג זה. כמו כן תוצג סקירה של תרופות ותיקות וחדשות נוגדות הקרישה.

פטרת הפה כל מה שלא ידעתם (וחשוב לדעת)

פרופ' יהודה צדיק

מומחה לרפואת הפה, בוגר בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה, ובוגר תוכנית ההתמחות ברפואת הפה באותו המוסד. כיום, מנהל את מרפאות ההוראה סליגמן פקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית בירושלים, ואת המרפאה לרפואת הפה. לחולים המטולוגים

ואונקולוגים במחלקה לרפואת הפה. כמו כן, אחראי על תוכנית "בינה" לעתודה אקדמית ברפואת שיניים.

פרסם יותר מ-150 מאמרים בספרות המדעית הלאומית והבין-לאומית, וכתב 7 פרקים בספרים.

תקציר ההרצאה:

פטרת הפה היא זיהום פטרייתי הנפוץ בקרב אוכלוסיות שונות, כולל ילדים, מבוגרים ומטופלים בעלי מערכות חיסון מוחלשות. בהרצאה זו, המיועדת לרופאי שיניים כלליים, נסקור את הגורמים העיקריים לפטרת הפה ונעמיק בהבנת ההיבטים החשובים לזיהוי וטיפול נכון.

נדון בשיטות המניעה היעילות ונסקור את אפשרויות הטיפול הזמינות.

בהרצאה נפריך מיתוסים נפוצים על פטרת הפה ונביא תיאורי מקרה להמחשה. ההרצאה תשלב מידע עדכני ומחקרי, ותספק לרופאי השיניים כלים מעשיים להתמודדות עם פטרת הפה במצבים קליניים שונים.

מערכת חדשנית לתיקון זווית מחבר לוקייטור או כדורי

ד"ר אבישי רייזנר

רופא שיניים זה 34 שנים. בוגר בית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל אביב ואוניברסיטת פנסילבניה ארה"ב. למד שנתיים בתוכנית ההתמחות לשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית בירושלים. סיים תואר שני במנהל מערכות בריאות במסלול הגרונטולוגי.

בעשרים השנים האחרונות חי ונושם את עולם הזקנה. ברשותו שתי מרפאות בדוורים מוגנים ומרפאת שיניים ניידת איתה הוא מגיע לטפל במרותקי בית ומיטה.

מרפאותיו מונגשות ומותאמות לטיפול בגיל המבוגר.

דר רייזנר מרצה לסטודנטים, לשינניות, לרופאי שיניים ולקהל הרחב ורואה בעבודתו שליחות!

תקציר ההרצאה:

בעולמינו הדנטלי מקובל היום שתותבת תחתונה צריכה להיות מעוגנת בשניים עד ארבעה שתלים. המחברים המקובלים לעיגון יכולים להיות כדוריים או מסוג לוקייטור. לשני סוגי המחברים יש פתרונות למצב שבו זווית השתלים מקשה על הכנסת התותבת. יש מחבר כדורי לתיקון הזווית, ויש גומיות לוקייטור האמורות לאפשר הכנסה של התותבת בזווית של עד 30 מעלות.

בעיגון על ידי התותבת צריך להיות שיווי משקל בין הרטנציה הנוצרת ומאפשרת לעיסה נוחה ויעילה לבין קלות ונוחות בהכנסה והוצאה של התותבת התחתונה. אצל המטופל המבוגר לעיתים עקב המצב הרפואי - מחלת פרקינסון, אירוע מוחי, או ירידה קוגניטיבית, יכול להיות קושי מוטורי המקשה מאוד על הכנסה/הוצאה של התותבת.

במקרים שבהם המטופלים סעודיים וזקוקים לעזרה בכל פעולות היום יום, ההכנסה וההוצאה של התותבת התחתונה צריכה להיות קלה ופשוטה אחרת המטופלים לא יבצעו את הפעולה על בסיס יום יומי.

בהרצאתנו נציג פיתוח ישראלי המאפשר יצירת לוקייטורים או מחברים כדוריים מותאמים אישית שבהם נעשה תיקון זווית לזווית 0° המאפשר הכנסה/הוצאה קלים ויציבות אופטימלית של התותבת, כשהתוצאה היא שיפור משמעותי באיכות החיים של המתרפאים המבוגרים.

(ההרצאה יכולה להיות משותפת עם הטכנאי חיים ששון מחברת מדיקס מפתח המוצר.)

התקדמו לסורק האינטרה אורלי, המתקדם, המדויק והמהיר בעולם עם יכולת אינטגרציה למערכת Chairside

CEREC Primescan AC

Primescan AC

Primescan Connect

טיפול בביקור אחד
תהליך עבודה שיקומי מיידית במרפאה
הכולל חריטה וסינטור (Chairside)

שיקום מיידית ע"ג שתלים במרפאה

תהליך עבודה שיקומי
מהמרפאה למעבדה

תהליך עבודה עבור שיקום ע"ג שתלים
מהמרפאה למעבדה

תהליך עבודה עבור טיפולי אורתודונטיה
מהמרפאה לחברה המבצעת

תהליך עבודה עבור טיפולי דום נשימה בשינה
מהמרפאה לחברה המבצעת

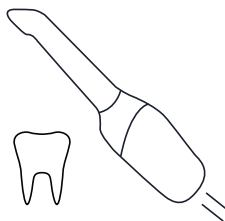

רפואת שיניים דיגיטלית עם מערכת CEREC

מערכת CEREC משתלבת בצורה מיטבית בתהליך העבודה במרפאה, ומחברת בין טכנולוגיה מתקדמת לבין המומחיות שלך, במטרה לתת מענה מגוון ורחב בביקור אחד.

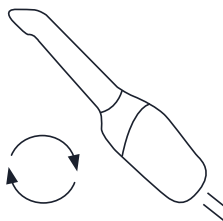
CEREC Primescan AC

Chairside
רפואת שיניים בביקור אחד

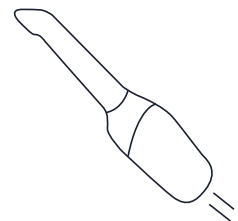
Primescan AC

לקיחת מידה דיגיטלית
+ אופציה לשדרוג למערכת CEREC

Primescan Connect

לקיחת מידה דיגיטלית בלבד

לפרטים נוספים:
צרו קשר עם סוכן המכירות
או בטל': 03-6353539
implants@divident.co.il

עקבו אחרינו
בפייסבוק

עקבו אחרינו
באינסטגרם

The second scientific-national conference at times of war

As every year, this is the issue of the national scientific conference of the Israel Dental Association. It includes the conference program as well as the resumes of the lecturers and of their lectures.

This is the second national scientific conference this year. The previous conference was in May 2024, and was held following the cancellation of the conference that should have been held in December 2023 due to the war that had begun subsequently to the massacre committed by Hamas on October 7th, 2023.

Even now the fighting is going on, and on more than one front, and the abductees are still not with us.

But the "normal" life must continue, and in December 2024, the annual conference for 2024 will be held, which means that this year, the Israel Dental Association is holding two national conferences.

The upcoming conference will be dedicated to the different aspects of dentistry and will be called "Dentistry in all its Shades". The organizing committee and the scientific committee of the conference worked hard and thoroughly to prepare an exemplary conference, which, like every year, will be a demonstration of excellence.

The lectures at the conference will faithfully reflect all the professional associations under the wings of the Israel Dental Association. The conference will include, as every year, the best lecturers. The topics at the conference will devotedly reflect the majority of the clinical and research work of dentists in Israel. Practical workshops in the field will also be held at the conference on the topic of aesthetics.

Thanks to the many people who contributed to the holding of the conference: to the chairman of the conference Dr. Lior Katzap and the members of the organizing committee, and to the scientific committee headed by Dr. Meir Adut and Dr. Boaz Shai. All of them contributed their time and energy to the success of the conference.

It is worth noting that the annual conference of the Rash is organized and managed entirely by the employees of the Rash and not by an external conference company. Here is the place to thank all the people who are involved behind the scenes in holding the conference: Yaffa, Shifra, Talia, Itzik, Tova and Avital.

In blessing for a successful national scientific conference!

Hoping for the quick return of the abductees, and for the immediate recovery of the wounded.

Prof. Benny Peretz

The Journal of the Israel Dental Association

Editor: Prof. Benny Peretz

Department of Pediatric Dentistry,
School of Dental Medicine,
Tel Aviv University, Tel Aviv.
E-mail: bperetz@tauex.tau.ac.il
Medline: Refuat Hapeh Vehashinayim

Editorial Board:

Dr. Meir Adut
Dr. Michael Etinger
Prof. Ilana Eli
Dr. Galit Almozni
Dr. Michael Alterman
Prof. Doron Aframian
Dr. Ran Yahalom
Prof. Imad Abu El-Naaj
Dr. Itzhak Chen
Prof. Mark Littner of blessed memory
Dr. Yaniv Mayer
Prof. Joshua Moshonov
Dr. Haim Neuman
Prof. Oded Nahlieli
Prof. Joseph Nissan
Prof. Gabi Chaushu
Prof. Stella Chaushu
Prof. Nikolai Sharkov - Bulgaria
Prof. Ayala Stabholz
Prof. Adam Stabholz
Dr. Tali Chackartchi

Publisher:

The Israel Dental Association
Production Dept.

Editorial Coordinator:

Adv. Yaffa Zagdon

Graphic Layout:

Sivan Designs- Sivan Efenberg Lavi

Production:

DANA PRINT
Dizengoff 76, Tel Aviv

Objectives

The Journal is designed to bring to the community of dentists in Israel high level reviews and articles concerning issues encountered by oral practitioners in their daily work. The journal will present to its readers with a variety of articles discussing novel materials and methods in the field of dental treatment, as well as up-to-date reviews of clinical research and basic science studies relevant to dental medicine. The journal will also serve as a stage for exchanging views and information among dentists in Israel.

Circulation

The journal is quarterly, and its target readers are all members of the Israel Dental Association.

Instructions to Authors

Articles are to be sent by mail to the editor,
bperetz@tauex.tau.ac.il .

Articles

The material ought to include findings or reviews that were not published, or submitted for publication, in other journals. Articles are to be written in clear, up-to-date Hebrew, and an English version of the summary is to be enclosed. For names of diseases and medical terms please use the terms that are customary among dentists in Israel, rather than the Hebrew translation. Names and other professional terms are to be used consistently throughout the article. After the first occurrence of the term in the article, it is advisable to add in brackets its English translation. Abbreviations may be used.

English Summary

An English version of the summary is to be enclosed on a separate page. The English summary page will include the title of the article, names of authors and names of their organization. The summary, not exceeding 500 words in length, has to emphasize the conclusions of the article.

Bibliography

References to the list of sources from which the article quotes or on which it is based will be in numbers enclosed by brackets, and the list of bibliography will be presented according to their order of appearance in the article.

Each entry in the bibliographic list will include the following items: names of authors (full surname followed by initials of first name), title of the article, name or journal in which it appears, the year, no. of volume and page numbers, in this order. If there are more than three authors in the cited article, only the first three will be named, followed by the words et al.

Names of the cited journals are to be identical to the abbreviated journal names as specified in the January edition of Index Medicus. Books are to be included in the list according to the name of the author of the cited chapter. The author's name will be followed by the chapter's title, the book in which it appears, place of publication, name of publisher, year of publication and page numbers.

Examples of Bibliographic Entries:

1. Ploni A, Almoni B. Filling and Drilling Using Laser Equipment. J Isr Dent Assoc 1993; 95: 32-37.
2. Choen A. Dentistry in Israel, in: Levi B, Textbook in Public Dentistry, Jerusalem, Steimatzi 1993; p. 95-98.

Tables

Will be included in the article, in Word format.

References in the article to particular figures or tables should include their numbers in brackets.

The articles express the authors' opinion, and are published following strict professional-scientific criteria

The editor reserves all rights to make stylistic or editing changes in articles or parts of articles or to reject articles altogether.

However, the editor is not responsible for opinions expressed in them.

Advertising policy

The editorial is not responsible for the contents and/or form of the advertising material published in the journal. However, advertising material should comply with the advertising policy of the Israel Dental Association.

In this issue:

Conference scedule	6	Dentistry in all its aspects
Map of onference	13	
Abstracts of lectures	15	
Editorial	90	The second scientific-national conference at times of war Prof. Benny Peretz

Photo: Good news soon!

Cover Photo: Adv. Yaffa Zagdon

מהפכה בעולם הדנטלי עמדה וסורק ללא השקעה

בעקבות ההצלחה של חברת ALMA בישראל,
מגיע עוד פתרון מוצלח מבית
copulla -SISRAM MEDICAL

TRUST - לוקחים אחריות על כל התהליך
בשקיפות ותקשורת רציפה מול הרופא

EFFICIENT - מאפשרים אינטגרציה מלאה
וקלה בין הרופא ומעבדת ה CAD-CAM, חוסכים
זמן יקר לרופא

USER-FRIENDLY - פלטפורמה נוחה וידידותית
ההופכת את התהליך לפשוט ומהנה

PRECISE - מייעלים את תהליך העבודה ע"י
יצירה דנטלית אמינה ומדוייקת בצורה עקבית

פלטפורמה דיגיטלית לשירותי CAD-CAM המשנה את
תפיסת העולם הדנטלי ומציבה סטנדרט שירות חדש
ומאפשרת למרפאות שיניים חיסכון עצום בזמן ובעלויות
הכרוכים בתהליכי התכנון והייצור של שיקום הפה.

לקבלת פרטים נוספים על איך לייעל את סביבת העבודה שלך עם COPULLA

073-2494969

info@copulla.com

sisram-medical.com/copulla/

מה המטופלים שלך לא מספרים לך?

50% מן הסובלים מרגישות אינם מדווחים על הכאב שלהם.¹

אני לא רוצה להטריד
את רופא השיניים שלי

אני מפחד
מטיפול כואב

אני לא רוצה להאריך
את התורים שלי

השיניים שלי כואבות רק לפעמים,
זה בטח רק אני

אתה יכול להיות מי שיקל על הכאב שלהם באופן מיידי*
בעזרת **Colgate® Sensitive Pro-Relief**

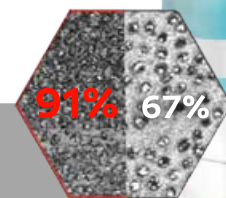

בצע בדיקת רגישות **אצל כל מטופל**

הקל מיד* על הכאב של המטופלים הזקוקים לכך

המלץ על הקלה לטווח ארוך[†] באמצעות צחצוח פעמיים ביום

אטימה טובה יותר באמצעות טכנולוגיית Pro-Argin®
לעומת Sensodyne® הקלה מהירה^{§2}

מנסודיין הוא סימן רשום של GlaxoSmithKline
*להקלה באופן מיידי יש למרוח לפי ההוראות על השן הרגישה ולעסות בעדינות במשך דקה.
†הקלה לטווח ארוך באמצעות צחצוח יומיומי פעמיים ביום באופן קבוע.
‡לעומת משחות שיניים רגילות לשיניים רגישות המכילות 5% אשלגן חנקתי (שווה ערך ל- 2% אשלגן).
§מחקר מעבדה לאחר 5 טיפולים.

הפניות: 1. סקר שוק של קולגיט-פלמוליב באמצעות Zapera

2. Hines D, Rinaudi-Marron L, Xu S, Lavender S, Pilch S. Comparative study of dentin occlusion by commercially available toothpastes. Poster #3406. Presented at the International Association of Dental Research Conference. July 2018.